

Budsjett 2021

Handlings- og økonomiplan 2022-2024

Kommunestyrets vedtak

Innholdsfortegnelse

Politisk behandling	3
Kap. 1 Rådmannens innledning og økonomiske forutsetninger	
a. Rådmannens innledning	17
b. Kommuneplanens samfunnsdel - hovedsatsinger	20
c. Forslag til vedtak	21
d. Økonomiske forutsetninger	22
e. Befolkningsutvikling	31
Kap. 2 Delbudsjetter for det enkelte tjenesteområde - drift	
a. Fellestjenester	33
b. Oppvekst	37
c. Kultur og samfunn	48
d. Helse og velferd	54
e. Idrett, kirke og politiske organer	61
f. Driftstiltak – samlet oversikt og ikke prioriterte tiltak	64
g. Ikke prioriterte driftstiltak	65
Kap. 3 Bevilgningsoversikt, investeringsprogram og bevilgningsoversikt investeringer	
a. Bevilgningsoversikt drift	67
b. Investeringsprogram utstyr, vei og bygg	69
c. Investeringsprogram idrett og friluftsliv	72
d. Investeringsprogram boligsosial handlingsplan, sentrum og tomteområder	74
e. Investeringsprogram selvfinansierende tjenester – vann, avløp og renovasjon	76
f. Bevilgningsoversikt investeringer	79
Kap. 4 Vedlegg	
a. Gebyrsatser for 2021	81
b. Obligatoriske oppstillinger budsjett og økonomiplan 2021 - 2024	90
c. Prosjektliste – alle investeringer	92
d. Kostnadsoversikt pr. bygg	94

Forklaringer til tabeller i dokumentet:

- Referansegruppen er: Hå, Time, Klepp, Eigersund og Strand
- Budsjettet og regnskapstall er nominelle priser frem til 2020. Fra 2021-2024 i 2020 priser
- Budsjett og regnskapstall er oppgitt i hele 1000,-. I tabeller med både utgifter og inntekter er inntektene og driftsreduksjoner vist med – (minus)

Framsidedilde: Frafjord

Foto: Geir Einarsen

Politisk behandling

Kommunestyret 14.12.20

Møtebehandling

Unn Birkeland, Sp, presenterte fellesforslaget fra Ap, H, Sp og Krf.

Espen Aaserud Karlsen, Frp, presenterte forslaget fra Frp.

Ellinor Madland, Sv, presenterte forslaget fra Sv.

Dag Tveit, MDG, presenterte forslaget fra MDG.

Votering

Det ble votert i følgende rekkefølge:

Rådmannens innstilling med de endringer som følger av vedlagte fellesforslag fra Ap, H, Sp og Krf fikk 21 stemmer (Ap, H, Sp og Krf)

Rådmannens innstilling med de endringer som følger av vedlagte forslag fra Frp fikk 4 stemmer (Frp).

Rådmannens innstilling med de endringer som følger av vedlagte forslag fra SV fikk 1 stemme (SV).

Rådmannens innstilling med de endringer som følger av vedlagte forslag fra MDG fikk 1 stemme (MDG).

Rådmannens innstilling med de endringer som følger av vedlagte fellesforslag fra Ap, H, Sp og Krf ble vedtatt.

Vedtak:

1. Forslag til budsjett 2021 og handlings- og økonomiplan 2022-2024 godkjennes.
2. Ved utskrivning av skatt på inntekt og formue brukes de maksimale satsene som Stortinget vedtar.
3. Eiendomsskatt for 2021 skrives ut i hele kommunen. Skattesatsen settes til 5 promille for næringsseiendommer og verk og bruk. For bolig- og fritidseiendommer settes skattesatsen til 2 promille. Bunnfradrag settes til 100 000 pr boenhet. Videre skrives det ut eiendomsskatt på særskilt fastsatt grunnlag i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2021 være lik 4/7 av differansen mellom eiendoms-skattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringsseiendom.
4. Budsjettet godkjennes som rammebevilgninger til hvert av tjenestoområdene og prosjektene slik de fremgår av bevilgningsoversikt drift og bevilgningsoversikt investeringer.
5. Kommunestyret vedtar selv postene under bevilgningsskjema drift og endring av disse.
6. Formannskapet får fullmakt til å omdisponere mellom alle postene på bevilgningsoversikt drift del B og mellom investeringsprosjektene på bevilgningsskjema investeringer.
7. Rådmannen gis fullmakt til å fordele fellespostene på bevilgningsoversikt drift del B mellom tjenestoområdene på samme skjema, samt finanspostene innenfor reglementet for finansforvaltning.
8. Rådmannen gis fullmakt til å avsette til fond inntektsført premieavvik og disponere fra fond til dekning av utgiftsført premieavvik.
9. Det tas opp lån til investeringer på inntil 55 mill i samsvar bevilgningsoversikt. Lånet nedbetales over 25 år.
10. Det tas opp startlån til videreutlån i Husbanken på inntil 50 millioner. Lånet nedbetales over 25 år.
11. Betalingssatsene for SFO og kulturskolen prisjusteres ut fra anslått kostnadsøkning, ca. 3 %.
12. Vederlag for opphold i institusjon beregnes med hjemmel i Forskrift om vederlag i institusjon og Rundskriv I-47/98.

13. Maksimal kurdøgnpris for opphold i sykehjem for 2021 er kr 3 300,-.
14. Satser for tilskudd til private barnehager beregnes på bakgrunn av kommunens regnskapstall for 2019, oppjustert med lønns- og prisvekst for 2020 og 2021 (deflator). For 2021 settes satsene til henholdsvis kr. 222 147 for barn 0-2 år og kr. 106.008 for barn 3-5 år.
15. Gebyrsatsene for selvkostområdene og andre gebyrer under kultur og samfunn vedtas i henhold til vedlagte oversikt.
16. Eventuelle ekstraordinære inntekter/frigjorte midler avsettes til reservefond.

Formannskapet 26.11.20

Møtebehandling

Unn Birkeland, Sp, presenterte fellesforslaget fra Ap, H, Sp og Krf.

Espen Aaserud Karlsen, Frp, presenterte forslaget fra Frp.

Votering

Det ble votert i følgende rekkefølge:

Rådmannens innstilling med de endringer som følger av vedlagte fellesforslag fra Ap, H, Sp og Krf fikk 9 stemmer (Ap, H, Sp og Krf)

Rådmannens innstilling med de endringer som følger av vedlagte forslag fra Frp fikk 2 stemmer (Frp).

Rådmannens innstilling med de endringer som følger av vedlagte fellesforslag fra Ap, H, Sp og Krf ble vedtatt.

Vedtak:

1. Forslag til budsjett 2021 og handlings- og økonomiplan 2022-2024 godkjennes.
2. Ved utskrivning av skatt på inntekt og formue brukes de maksimale satsene som Stortinget vedtar.
3. Eiendomsskatt for 2021 skrives ut i hele kommunen. Skattesatsen settes til 5 promille for næringseiendommer og verk og bruk. For bolig- og fritidseiendommer settes skattesatsen til 2,5 promille. Bunnfradrag settes til 100 000 pr boenhet. Videre skrives det ut eiendomsskatt på særskilt fastsatt grunnlag i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2021 være lik 4/7 av differansen mellom eiendoms-skattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom.
4. Budsjettet godkjennes som rammebevilgninger til hvert av tjenestoområdene og prosjektene slik de fremgår av bevilgningsoversikt drift og bevilgningsoversikt investeringer.
5. Kommunestyret vedtar selv postene under bevilgningsskjema drift og endring av disse.
6. Formannskapet får fullmakt til å omdisponere mellom alle postene på bevilgningsoversikt drift del B og mellom investeringsprosjektene på bevilgningsskjema investeringer.
7. Rådmannen gis fullmakt til å fordele fellespostene på bevilgningsoversikt drift del B mellom tjenestoområdene på samme skjema, samt finanspostene innenfor reglementet for finansforvaltning.
8. Rådmannen gis fullmakt til å avsette til fond inntektsført premieavvik og disponere fra fond til dekning av utgiftsført premieavvik.
9. Det tas opp lån til investeringer på inntil 55 mill i samsvar bevilgningsoversikt. Lånet nedbetales over 25 år.
10. Det tas opp startlån til videreutlån i Husbanken på inntil 50 millioner. Lånet nedbetales over 25 år.
11. Betalingssatsene for SFO og kulturskolen prisjusteres ut fra anslått kostnadsøkning, ca. 3 %.
12. Vederlag for opphold i institusjon beregnes med hjemmel i Forskrift om vederlag i institusjon og Rundskriv I-47/98.
13. Maksimal kurdøgnpris for opphold i sykehjem for 2021 er kr 3 300,-.
14. Satser for tilskudd til private barnehager beregnes på bakgrunn av kommunens regnskapstall for 2019, oppjustert med lønns- og prisvekst for 2020 og 2021 (deflator). For 2021 settes satsene til henholdsvis kr. 217.489 for barn 0-2 år og kr. 103.420 for barn 3-5 år.

15. Gebyrsatsene for selvkostområdene og andre gebyrer under kultur og samfunn vedtas i henhold til vedlagte oversikt.
16. Eventuelle ekstraordinære inntekter/frigjorte midler avsettes til reservefond.

Budsjettforslag Ap, H, Sp og Krf

Stramt budsjett i ein pandemi

- budsjett for 2021 vedteke av partia AP, SP, Høyre og Krf.

Pandemiar er noko me har lese om i historiebøkene. No lever me midt i ein slik pandemi. Covid-19 har praga det aller meste av det me har halde på med sidan midten av mars 2020. I skrivande stund er det von i lovande utsikter for fleire vaksinar. Men sjølv om vaksinen eller vaksinane kjem på plass i 2021, vil dette året også på alle vis verta svært prega av koronaviruset.

Dette viruset har ikkje berre ført med seg sjukdom, det har også påverka økonomien sterkt i alle kommunar i alle land, sjølv sagt Gjesdal òg. Difor vert budsjettet for 2021 stramt, slik det vert i dei fleste norske kommunar. For Gjesdal sin del lyt me i tillegg merka oss at underliggjande demografiske faktorar viser at dei nærmaste åra kjem til å verta krevjande. Me er nøydte til å prioritera hardt i dei komande åra.

Om økonomien har vore trongare hjå oss enn i mange av dei kommunane som ligg rundt oss, har me likevel fått til mykje dei siste åra. Nytt sentrum, nyrenovert Veveri og Gjesdal-kyrkje og nye flotte idrettsanlegg peikar seg ut som noko me kan vera særleg stolte av. I smarte Gjesdal satsar me på samskaping, der kommune, næringsliv, innbyggjarar og foreiningar samarbeider om smarte løysingar. Utan dette hadde me ikkje fått til alt dette meir er så stolte over. I komande fireårsperiode er me glade for at me klarar å satsa på utvikling og attraktivitet i alle tettstadene i Gjesdal.

Gjesdal har vore svært attraktive overfor næringslivet. Kommunen som busetjingskommune har fått større attraktivitet gjennom planlegging og utbygging av nye bustadfelt, som Kodlidalen. Gjennom 2020 har me sett at folketalet gradvis har auka etter ein lengre stagnasjon. Som i fjor ynskjer me at kommunen skal arbeida målretta for å vera og for å verta attraktiv både for næringsliv, turistar og innbyggjarar. Dette får me til mellom anna gjennom:

- Positiv sentrumsutvikling
- Levande bygder
- Smart Gjesdal
- Friluftskommunen Gjesdal
- Gode tenester for innbyggjarar i alle aldrar
- Målretta og aktiv bustadplan overfor førstegongsetablerarar, eldre og personar som ikkje kjem seg inn i bustadmarknaden utan hjelp

Rådmannen sitt budsjettframlegg viser prioriterte investeringar for perioden, og endringar i driftsbudsjettet for perioden. Dette fellesforslaget til Ap, Sp, Høyre og Krf viser endringar frå rådmannen sitt framlegg som partia er samde om å gjera.

Endringar i investering:

Investeringane som er planlagde i Bamsebo barnehage vil me å ta heilt ut av perioden. Me ventar at rådmannen og hans leiarteam vil koma med forslag til kva for ein barnehage som skal ut av drifta. Først då kan me ta stilling til om me skal investera slik i Bamsebo.

Riving av Åfk-huset i sentrum gjer me rekning med kan gjerast for ein langt lågare pris, og derfor har me styrka budsjettet med dei 400.000 som me sparar på det området.

Liv Godin er kjend som ein av Gjesdal sine viktigaste brubyggjarar gjennom tidene, både bokstaveleg og abstrakt. Ho bygga nøkterne og funksjonelle bruer i Kongo. Ei bru som skal bæra hennar namn, må òg bæra hennar arv. Derfor bør Liv Godins bru byggast etter ein nøktern standard.

Folkehelse, barn og unge samt attraktive bygder er sentrale satsingsområda i kommuneplanen. Dette viser budsjettforslaget med kunstgrasbane i Dirdal og fleirbrukshall i Oltedal. Dette er viktige prosjekt for attraktivitet i bygdene. Begge prosjekta er basert på økonomisk støtte frå kommune og tippemidlar med til saman 2/3 av kostnadane. Resterande 1/3 vil byggjerre påkosta i form av kapital og dugnad, etter same modell som Dirdalhallen, Oltedal kunstgras og den nye Ålgårdhallen.

Dirdal kyrkjegard må skundast fram. I framtida skal det vera rom for både kistegravferd og urnenedlegging ved Dirdal kyrkje. Det er derfor sett av midlar til et forprosjekt alt i haust 2021, slik at utbetringane kan starta i forlenginga av dette.

Me har lagt opp til selja både kommunale bygg og kommunale tomter i fireårsperioden. Den positive utviklinga i Gjesdal gjev oss etter vårt syn grunn til å vera optimistiske her. Det er budsjettert med sal på kommunal eigedom på 15 millionar kroner i perioden. Me har vore endå meir optimistiske når det gjeld sal av kommunale tomter. Her har me lagt inn 50 millionar kroner. Det kan høyrast mykje ut, men om me reknar saman verdiane me sitt på i sentrum og på Skurve, har me verdiar for om lag tre til fire gonger det beløpet. Det er også grunn til å leggja merke med at om dette salet slår til, og føresetnadene i budsjettet elles slår til, vil me klara å få gjelda ned til 80% av driftsinntektene til kommunen, slik me har sett som mål.*

Endringar i drift

Eigedomskatten vil me ikkje løfta så sterkt som i rådmannen sitt forslag, men me kjem ikkje utanom å gjera ei retaksering. Dette vil gje 2,5 millionar mindre i inntekt enn i rådmannen sitt forslag første år, og 1,5 millionar ,indre i inntekter dei neste tre åra.

Me vil leggja inn ei årleg styrking til drift i skulen på 1,5 millionar, til saman 6 millionar i budsjettperioden. Midlane skal mellom anna gå til arbeid inn mot elevar si psykiske helse, og her er det viktig at ein og har fokus på gutane. Dette kan nyttast til styrking av helsesjukepleie og miljøarbeid. Midlane skal og gå til betre læremiddel, lisensar og materiell slik at ein vert betre rusta inn mot den nye læreplanen. Her ynskjer budsjettfleirtalet å setja av 85 000 til deltaking i Ungt Entreprenørskap som bidreg til ein meir praktisk og relevant undervisning med fokus på smarttenking i skulen, knytta opp mot den nye læreplanen. Gjesdal kommune skal òg aktivt etterspørja meir og betre materiell på nynorsk.

Miljøservice får litt tid til å omstilla seg, men alt i 2021 er ramma redusert, og i 2022 og utover er det venta ei større endring og tettare samarbeid med andre tiltak.

Me reknar med at rundt 80 000 personar i Norge utviklar demens, og talet aukar med 10 000 nye kvart år. Når levealderen vår aukar, vil òg talet personar med demens auka. Kommunane skal tilby eit dagaktivitetstilbod som skal fremme livskvalitet og forebygge isolasjon og einsemd. Pårørande skal gjennom et slikt dagtilbod få avlastning og støtte.

Personar som får en demensdiagnose kan oppleve tap og isolasjon, og ei god behandling vil vera å vera mest mogleg aktiv. Ei god miljøbehandling med aktivt bruk av kjende omgjevnader natur og aktivitetar tilpassa kvar enkelt, er i tillegg sært viktig med tanke på pandemien som hindrar normal sosial omgang. Personar med demens og deres pårørande er ekstra utsatte og sårbare i disse dager. Derfor ønsker samarbeidspartia å starte opp et arbeid hvor en kan tilby alternative dagtilbud for denne gruppa. Tradisjonelt dagsenter eller aktivitetssenter treff ikkje alle som har et aktivitetsbehov like godt, og fleire personar med demens har et uttalt behov for å vera fysisk aktive og bruka sansane gjennom miljøretta stimulering. Eit betre utbygd tilbod vil bidra til betre dagar for dei pårørande, og gje personar med demens anledning til å bu lenger heime.

Gjesdal har en stor andel småbarnsforeldre blant sine innbyggjarar. Det er derfor viktig med møtearenaer der barn og foreldre kan møtes før barnehageoppstart. Derfor blir støtta på 150 000 til frivillige organisasjonar som skapar møtearenaer som ein Open barnehage, vidareført.

Desse tiltaka skal dekkast inn ved auka bruk av prosjekt og skjønnsmidlar. Me har òg lagt til grunn ei svak auke i skatteinngang. Det er venta at regjeringa kjem med koronakompensasjonen.

Det er ikkje til å skjula at me legg opp til eit stamt budsjett, og at me bur oss på ei framtid med aukande kostnader. Me vil følgje kostnadane både gjennom året og i perioden og gjera omprioriteringar der det viser seg å vera rett med ny prioritering. Eit tettare samarbeid med frivillige og med innbyggjarar, og

gode kanalar for kommunikasjon og samarbeid vil vera viktige verkemiddel for å fanga opp signal så tidleg som mogleg.

Ap, H, Sp og Krf

Investeringer (Inkl. mva) (Skjema 2B)	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Bamsebo - utsette eller fjerne rehabilitering				-4 300	
Endre rehabilitering Gjesdalhallen			-4 000	4 000	
Riving AFKs gamle klubbhus	-400				
Billigere bro i sentrum		-1 500	-1 500		
Kunstgress Dirdal	500	2 000			
Redusert kjøp av kommunale boliger?	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	
Framskynde Dirdal kyrkjegard	200	3 500	-3 700		
Salg av kommunal eiendom		-5 000	-5 000	-5 000	
Salg av kommunal tomtegrunn		-10 000	-20 000	-20 000	
Sum endringsforslag Investeringer	-700	-12 000	-35 200	-26 300	
Investeringer VAR (eks. mva) (Skjema 2B)	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Sum endringsforslag Investeringer	0	0	0	0	
Finansiering av investeringer (Skjema 2A)	2021	2022	2023	2024	
Låneopptak	1 000	9 600	28 160	21 040	
Tilskudd investering	-440				
Mva-kompensasjon investeringer	140	2 400	7 040	5 260	
Sum endring finansieringsplan investeringer	700	12 000	35 200	26 300	
Kontrollsum investeringer (Skal være 0,-)	0	0	0	0	

Drift	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Justering eiendomsskatt	2 500	1 500	1 500	1 500	
Styrking skole	1 500	1 500	1 500	1 500	
Omorganisering Miljøservice	700	400	400	400	
Åpen barnehage	150	150	150	150	
Prosjekt dagaktiviteter for personer med demens	200	200	200	200	
Prosjektmidler og skjønnsmidler	-600	-600	-600	-600	
Økt skatteinngang, forbedret kommuneøkonomi	-500	-2 000	-2 000	-2 000	
Kompensasjon korona	-2 500				
Redusert pensjonsreserve	-1 000				
Bruk og avsetning fond	-400	-470	1 090	2 260	
Sum endringsforslag Drift	50	680	2 240	3 410	
Endring renter (rentesats 1,0 % i 2021, 1,25 % i 2022)	-10	-250	-680	-1 000	
Endring avdrag (avdragstid 25 år)	-40	-430	-1 560	-2 410	
Sum endring (skal være 0,-)	0	0	0	0	
Alle tall i hele 1.000,-					

Budsjettforslag Frp

INNLEDNING

Gjesdal FrP ønsker en kommune som primært har fokus på de lovpålagte oppgavene som sikrer Gjesdals innbyggere gode tjenester hele livet. Vi er mer opptatt av kvaliteten på tjenestene, enn hvem som tilbyr dem.

I Gjesdal skal det være trygt og godt å bo og leve, hele livet.

Vi har gjort noen konkrete endringer i prioriteringene, og mener det er på tide at Gjesdal tar en fot i bakken. En fot i bakken for å avklare hvor mye vi skal investere med penger vi ikke har, hva vi skal investere i, og hvilken gjeldsgrad vi faktisk skal ha. Kanskje er det på tide med en folkeavstemning, hvor folk kan si sin mening om hva vi skal satse på?

Flerbrukshall i Oltedal? Svømmehall? Kanskje begge eller ingen av delene.

I tillegg er vi opptatt av vedlikehold av veier, salg av eiendom, reduksjon av eiendomsskatt, økning i læremidler og opprettholdelse av CLASS-kartlegging. Og den politiske utvalgsstrukturen reduseres kraftig i vårt alternative budsjett.

DRIFT

EIENDOMSSKATT

Gjesdal Fremskrittsparti mener at eiendomsskatt på privat bolig er en usosial skatt, og at Gjesdal burde være foruten.

Det er et paradoks at vi som politikere tror at vi er bedre til å bruke innbyggerne sine penger, enn det de er selv. Vi må nedprioritere ikke-lovpålagte oppgaver, slik at der er rom for god kvalitet på de lovpålagte oppgavene. Da vil det ikke være behov for å drive med usosiale skatter og avgifter, som f.eks. eiendomsskatten.

Spesielt rammer denne skatten urimelig, i en situasjon hvor mange opplever permitteringer. Eller enda verre; oppsigelser.

I vårt alternative budsjett går vi inn for å fase ut denne delen av eiendomsskatten.

BLINK

Gjesdal FrP registrer at BLINK er blitt en folkefest av et arrangement. Allikevel finner vi det ikke riktig å bruke 1.6 MNOK på dette over en 4 års periode. Hadde vi hatt et stort næringsfond, og en sunn økonomi hvor prioriteringene var underordnet, hadde vi gladelig brukt disse pengene. Slik er ikke situasjonen.

Derfor kutter vi den kommunale støtten i sin helhet.

Blink er et flott arrangement, men det er også et godt eksempel på en ikke lovpålagt oppgave som vi ikke vil prioritere.

UTVALGSSTRUKTUR

Som politikere må vi også se på oss selv, i en situasjon hvor alle steiner snus og

alle innsparinger og effektiviseringer mulig pekes på. Som et ledd i dette mener vi at utvalgene Kultur & Samfunn og Levekår utvikles med virkning fra 2021. I tillegg går vi inn for at det fremmes sak om reduksjon i antallet medlemmer i Formannskapet fra ny valgperiode 2024. Denne saken fremmes i 2023.

Vi opplever det som lite problematisk å gjøre disse grepene, og er sikre på at vi får like gode politiske vedtak med ny struktur. Dette da flere saker allerede er innom flere utvalg, inkludert formannskap og kommunestyre. Noe som i praksis betyr at sakene like gjerne kan løstes direkte til Formannskapet eller Kommunestyret.

Dette innebærer en innsparing på ca 2.4MNOK i perioden 2021-2024.

OPPVEKST

Gjesdal kommune drifter deler av oppvekst med minimale ressurser og tjenesteområdet blir etter vår mening, ofte "tapere" i budsjettene.

Vi har som mål i Gjesdal å jobbe med tidlig innsats og ha fokus på barn og unge.

Barn og unge er en av de viktigste postene vi som politikere prioriterer, nettopp fordi at de unge er vår fremtid.

Det prioriteres 3.000.000,- til årlig Class-kartlegging i barnehagene. Det er ingen tvil om at det er et viktig ledd i å fortsatt videreutvikle kvalitetsbarnehager i kommunen.

Det prioriteres 4.600.000,- til læremidler, lisenser og digitalisering av undervisning jf ny læreplan. Det er av betydning å ha et godt verktøyskrin for å kunne gjøre en god jobb.

Det legges inn 360.000,- til legetilbud på helsestasjon for ungdom. Når vi nå har tilrettelagt for lege på helsestasjonen må disse rommene tas i bruk. Vi tror dette vil være viktig for ungdommen i Gjesdal.

HELSE OG OMSORG

Gjesdal FrP er opptatt av at helse og omsorg for unge og eldre i kommunen skal ha god kvalitet. Vi står foran en tid som vil bli krevende og behovet for omsorg betydelig mye høyere i årene som kommer.

Vi mener at vi som nasjon og befolkning må belage oss på en annen form drift av omsorgen i Norge, og i Gjesdal kommune. Vi blir nødt til å legge til rette for at flest mulig kan bo hjemme lengst mulig, hjemmetjenesten må på sikt styrkes, og omsorgslønnen/BPA bør være av et visst volum når behovet er tilstede. Gjesdal er tjent med at innbyggere selv ønsker å løse sin hverdag på best mulig måte og vi mener det er viktig at det gjøres på den måten det best kan løses.

I Gjesdal er vi på god vei, men vi har enda et stykke igjen.

ASFALTERING

Vi ser det som viktig at asfalteringen opprettholdes på anbefalt nivå. Det er dyrere å la ting forfalle, enn å holde ting ved like. Akkurat det finnes det mange eksempler på.

Dette innebærer at vi legger inn totalt 9.4MNOK i perioden 2021-2024.

INNSPARINGER DRIFT BARNEHAGE

Vi følger våre tidligere budsjetter, og legger inn forventet innsparing på tjenesteområdet. Dette på driftskostnader på 1 barnehagebygg mindre. Dette tilsvarer ca 1MNOK i 4 års perioden.

I tillegg kan man beregne inntekter på salg av eiendom. Dette tar vi ikke med i vårt oppsett, da vi ikke konkluderer med hvilket barnehagebygg som effektiviseringen skal oppnås via.

INVESTERINGER

KJØP AV KOMMUNALE BOLIGER

Rådmannen legger opp til kjøp av kommunale boliger for 28 MNOK i perioden 2021-2024.

Gjesdal FrP har ved flere anledninger påpekt at vi har noe å gå på når det kommer til vedlikehold av kommunal bygningsmasse.

Behovene Gjesdal Kommune har på dette området kan fort svinge litt. Derfor mener vi det blir feil å kjøpe, og budsjetterer med at kommunen skal leie inn det det er behov for.

Dette er vist i vårt alternative budsjett.

Vi har ikke lagt inn de sparte vedlikeholdskostnadene dette evt vil medføre. Videre kan dette ha en positiv side ved en bedre fleksibilitet ved skiftende behov for boliger.

BRO I SENTRUM

Det går an å gjøre dette rimeligere enn de 10MNOK som rådmannen har lagt inn i sitt budsjettforslag. Broen bør bygges som en gangbro, som ikke er kjørbart/brøyttbar. Gjerne som en gitterbro. Det er viktig å huske at i avtalen som i sin tid ble signert var det skissert en kostnad for kommunen på i størrelsesorden drøye 2MNOK.

KOMMUNAL EIENDOM

Ingen investeringer i Rettedalen 7 og 1. Dette reduserer investeringene med totalt 19MNOK. I tillegg vet vi at det kan effektueres salg av kommunal eiendom for ca 23MNOK innen perioden. Så her snakker vi en effektiv forskjell i budsjettet på positivt 42MNOK.

OPPGRADERING SVØMMEHALL

De 25MNOK som Rådmannen har satt av til dette i 2024, tar vi ut i sin helhet. Ikke fordi vi er i mot en svømmehall i Gjesdal, men fordi disse pengene er beregnet til oppgradering av eksisterende svømmehall. Med asbestfunn som siste nytt, er det lite trolig at hallen kan oppgraderes. I alle fall ikke innenfor denne avsatte summen.

Vi mener at vi skal følge andre stier, se på andre muligheter. Kanskje se over kommunegrensene, og få til noe sammen med Sandnes som kan dekke både Figgjo og Gjesdal sitt behov. Det er også lansert andre alternativer de siste ukene.

KUNSTGRESS DIRDAL

Vi mener det er på tide at det blir satt handling bak ord i forhold til kunstgress i Dirdal. Kostnaden i forhold til dette har, etter det vi har fått opplyst, økt de siste årene. Totalkostnaden er skissert til å være i størrelsesorden 7-8 MNOK, noe som kompliserer bildet. Klubben har fått bidrag fra SR Bank på 1MNOK, som er forbeholdt kunstgressbane.

Posisjonen la tidligere inn 0.5 MNOK i 2022, og 2MNOK i 2023. Vi legger tilsvarende beløp inn nå. Så må prosjekteringsfasen vise totalkostnad, og om det er gjennomførbart med dette bidraget fra Gjesdal Kommune (1/3-del av skissert totalkostnad).

Investeringer (Inkl. mva) (Skjema 2B)	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Gravemaskin	-2000				Fryses i påvente av avklaring tidligere politisk vedtak teknisk
Bro Ålgård Sentrum		-3 000	-3 000		Bygges enklere, som gangbro gjerne gitterbro. Ikke brøyttbar
Kjøp kommunale boliger	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	Leie ikke eie. Dårlig på vedlikehold av egen eiendom.
Rettetdalen 7		-8 000	-9 000		Avventes med henblikk på salg av kommunale eiendommer
Rettetdalen 1				-2 000	Avventes med henblikk på salg av kommunale eiendommer
Dagsturhytte	-300				Ikke prioritert, det er godt med turmuligheter som det er
Svømmehall/oppgradering				-25000	Gå i dialog med Sandnes, utred felles svømmehall Figgen/Ålgård
Bamsebo Barnehage				-4300	Avklare barnehagestruktur og antall barnehager
Husafjell Barnehage			-3 500		Avklare barnehagestruktur og antall barnehager
Salg av kommunal eiendom		-23 000			eks Rettedalen 7/9....
Fornyng kunstgress Idrettsparken	4000			-4000	Fremskyves fra 2024
Kunstgress Dirdal	500	2 000			Gjesdal Kommunes forpliktende andel
Sum endringsforslag Investeringer	-4 800	-39 000	-22 500	-42 300	
Investeringer VAR (eks. mva) (Skjema 2B)	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Sum endringsforslag Investeringer	0	0	0	0	
Finansiering av investeringer (Skjema 2A)	2021	2022	2023	2024	
Låneopptak	3 840	31 200	18 000	33 840	
Mva-kompensasjon investeringer	960	7 800	4 500	8 460	
Sum endring finansieringsplan investeringer	4 800	39 000	22 500	42 300	
Kontrollsum investeringer (Skal være 0,-)	0	0	0	0	

Drift	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Blink	-400	-400	-400	-400	Ja til BLINK, nei til offentlig støtte
Eiendomsskatt	2 500	5 000	10 000	15 400	Reduksjon og utfasing eiendomsskatt
Kommunale boliger	250	500	750	1 000	Leie, ikke eie
Politisk organisering	-581	-581	-581	-684	Kutte K&S, L, tomt og eiendom, ned til 5 i formannskapet
Innsparing drift barnehage	-150	-300	-300	-300	Nedleggelse av 1 barnehage
Årlig Class-kartlegging av barnehagene	750	750	750	750	Som en viktig del i "tidlig innsats"
Legetjeneste helsestasjon ungdom	90	90	90	90	
Asfaltering i henhold til anbefalt nivå	1 350	2 700	2 700	2 700	Billigere å vedlikeholde enn å la veiene forfalle
Lærermidler/digitalisering	700	1 300	1 300	1 300	
Innsparinger drift	-4 309	-6 829	-11 089	-14 766	
Sum endringsforslag Drift	200	2 230	3 220	5 090	
Endring renter (rentesats 1,0 % i 2021, 1,25 % i 2022)	-40	-820	-1 090	-1 600	
Endring avdrag (avdragstid 25 år)	-160	-1 410	-2 130	-3 490	
Sum endring (skal være 0,-)	0	0	0	0	
Alle tall i hele 1.000,-					

Budsjettforslag fra SV

Budsjett 2021

- vedtatt av Gjesdal SV

SVs alternative budsjett for 2021 vil være et nøkternt budsjett med fokus på sunn kommuneøkonomi, reduksjon i investeringer og en fortsatt satsning på velferdstjenester.

Investeringer

En nøktern kommuneøkonomi forutsetter en investeringsrate som står i stil med det økonomiske handlingsrommet. For 2021 og resten av perioden mener vi at investeringer i ny kunstgressbane i Dirdal, flerbrukshall i Oltedal og en oppgradering av Bamsebo barnehage må vente. Dette er ønskelige investeringer som vil gjøre bygdene i Gjesdal mer attraktive, men vi finner ikke rom for det med dagens situasjon.

Andre investeringer vi mener må reduseres er rivning av klubbhuset til Ålgård fotballklubb og ny bro i sentrum. Disse prosjektene skal utføres, men vi mener det må finnes løsninger som gjør dem rimeligere. Vi finner heller ikke rom for en så stor investering som rådmannen legger opp til innen automatisering, digitalisering og IKT.

Totalt sett gir dette oss en innsparing på 2,3 millioner kroner for 2021, og en total innsparing i investeringer på 7,2 millioner for perioden 2021-2024.

Denne reduksjonen i investeringer frigir 360 000 kroner til drift i perioden, og 115 000 kroner for 2021.

Tilskudd

I budsjettet legger vi inn tilskudd på 1,6 millioner kroner i «koronamidler». Tiltakene som prioriteres på bakgrunn og som forutsetter disse tiltakene står i budsjettet med kursiv.

Drift

Gode fellesskapsløsninger forutsetter tilstrekkelige inntekter. For å imøtekomme en stadig økende etterspørsel innenfor tjenesteområdene helse og velferd og oppvekst ser vi det som nødvendig å øke eiendomsskatten med 1 promille, mot rådmannens 0,5 promille. For budsjettet for neste år vil dette gi oss 5 millioner kroner mot rådmannens 2,5 millioner. Etter retaksering vil vi tilføre ytterligere 2,5 millioner til drift årlig ut perioden.

Resultat

Tiltakene over vil gi oss mulighet til å redusere kutt i grunnskolen med 2 millioner kroner. Vi prioriterer også en helsesykepleier i fast 100% stilling, omorganisering av miljøservice, en 50% stilling som lærer innen IKT i Gjesdalskolen og en økning i kapasitet i familiesenteret på 500 000 kroner.

Vi legger opp til en nøktern økonomistyring resten av perioden.

Investeringer (Inkl. mva) (Skjema 2B)	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Riving klubbhus ÅFK	-300				Anslag på 1 million framstår som høyt
Bro Ålgård sentrum		-1 500	-1 500		Må søke en billigere løsning
Oltedal - flerbrukshall			-1 500	-1 500	Legges på is pga økonomisk usikkerhet
Automatisering, digitalisering, IKT	-2 000				Bremser denne satsingen. Kan revurderes hvis ekstraordinære koronamidler tildeles
Sum endringsforslag Investeringer	-2 300	-1 500	-3 000	-1 500	
Investeringer VAR (eks. mva) (Skjema 2B)	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Sum endringsforslag Investeringer	0	0	0	0	
Finansiering av investeringer (Skjema 2A)	2021	2022	2023	2024	
Låneopptak	1 840	1 200	2 400	1 200	
Mva-kompensasjon investeringer	460	300	600	300	
Sum endring finansieringsplan investeringer	2 300	1 500	3 000	1 500	
Kontrollsum investeringer (Skal være 0,-)	0	0	0	0	

Drift	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Økning eiendomsskatt 0,5 promille	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	Øker med 1 promille, mot rådmanns 0,5 promille
Reduksjon investeringer	-115	-75	-150	-75	Prioriterer ned, for å skjeme opplæring
Ekstra kompensasjon korona	-1 600				Hvis tildelt brukes på tiltak i kursiv.
Redusere kutt i opplæring	2 000				Skjeme sårbare elever mot kutt miljøarbeider/assistent
Reorganisering miljøservice	400				Reorganisering, inn i Smiå
Dagaktiviteter demens	200				
Økning familiesenter	500				Forutsetter ekstra koronakompensasjon
50% lærerstilling IKT i Gjesdalskolen	450				Forutsetter ekstra koronakompensasjon
Økning helsesykepleier	750				Forutsetter ekstra koronakompensasjon
Sum endringsforslag Drift	85	-2 575	-2 650	-2 575	
Endring renter (rentesats 1,0 % i 2021, 1,25 % i 2022)	-20	-50	-90	-110	
Endring avdrag (avdragstid 25 år)	-80	-130	-230	-280	
Sum endring (skal være 0,-)	-15	-2 755	-2 970	-2 965	
Alle tall i hele 1.000,-					

Budsjettforslag MDG

Alternativt budsjett og handlingsplan 2021

MDG Gjesdal

Gjesdal MDG ønsker å sette økt fokus på bærekraft i alle ledd i kommunen. I årets budsjett vil vi særlig legge fokus på barn og unge, satsning på en aktiv politikk for å øke arts mangfoldet og å redusere kommunens forbruk. Bærekraft handler om å ta i bruk de ressursene vi har på en klok måte og å finne løsninger som er holdbare over tid. Gjesdal MDG mener at kommunen i for stor grad baserer sine investeringer på lånte penger og ønsker å redusere kommunens gjeld.

Barn og unge

ÅPEN BARNEHAGE

De første tre årene i et barns liv legger et viktig grunnlag for resten av livet. Særlig det første året kan være krevende for småbarnsforeldre. Da er det viktig at vi verner om de åpne møtestedene i lokalsamfunnet hvor småbarnsforeldre kan møte andre i samme livsfase og utveksle erfaringer og støtte. I pandemien har småbarnstiden for mange blitt enda mer krevende da mange kjenner på ensomhet i en allerede krevende tid. Gjesdal MDG mener derfor vi ikke bør kutte støtten til åpen barnehage, men opprettholde dette viktige tilbudet for småbarnsfamiliene våre.

ANSATTE I SKOLENE

Kommunen har en tydelig målsetning om tidlig innsats for barn og unge. For å kunne oppnå denne målsetningen er det helt nødvendig med tilstrekkelig bemanning i skolene våre. Å ha nok ansatte på jobb er viktig for både barn og voksne og vil bidra til å skape trivsel og læring blant elevene og en bedre arbeidshverdag for de ansatte i skolen. Miljøarbeiderne gjør en viktig jobb og Gjesdal MDG ønsker å prioritere å beholde flere miljøarbeidere i skolen. Vi ønsker også å øke antall lærerstillinger for å redusere antallet store klasser. I et stramt driftsbudsjett er det vanskelig å finne økonomisk rom for dette derfor ønsker vi at bemanning i skolen bør bli sett på i et større perspektiv. Kanskje er det nødvendig å holde flere stillinger i ledelse og

administrasjon vakant i en periode slik at stillinger ute i skolen skjermes. I en situasjon der det må kuttes er det viktig at barn og unge prioriteres i praksis.

AKTIVITETSPARK FORAN UNGDOMSSKOLEN

Gjesdal MDG vil øke investeringene i uteområdene for skole og barnehage. Vi vil sette av penger til å anlegge en aktivitetspark og parkområde foran ungdomsskolen. Dette bør gjøres i samarbeid med ansatte og elever ved skolen og gjerne også de som bor i nærområdet. Dette vil være et viktig tiltak for folkehelse og trivsel både for elever og ansatte på skolen og vil i tillegg kunne brukes av andre utenom skoletiden.

ARTSMANGFOLD

Gjesdal MDG vil øke artsmangfoldet ved å etablere blomsterenger og tilrettelegge for hjemlige villblomster. I takt med tap av artsmangfold skal Gjesdal kommune ta sin del av ansvaret og innføre lokale tiltak for å ivareta og skape egnede habitater for pollinatorer og andre insekter. Kommunen bør, i tråd med regjeringens nasjonale pollinatorstrategi og "Smart slått" av Tor Bollingmo, tilrettelegge for hjemlige villblomster i skråninger og rundkjøringer i hele kommunen.

Kantslått bør tilpasses i forhold til habitater for truede arter som f.eks. jærtistel (CR), blodtoppraktvikler (EN) og solblom (VU). Kantslått av eng og urter bør reduseres til én gang sent på året (tidligst 1. september) jfr. Tor Bollingmo. Samtidig må det passes på at plantedeler fra de invasive artene park-, hybrid- og kjempeslirekne ikke spres, da plantedeler på størrelse med en lillefinger negl gir opphav til nye individer. Gjesdal MDG ønsker målrettede tiltak for å hindre spredning av disse invasive artene. Utgiftene til dette kan i stor grad søkes dekket av miljødirektoratet.

Vi ønsker å investere i nyplanting av trær ved figgjoelven i Ålgård sentrum. Her bør det også velges trær og andre vekster som kan bidra til å øke artsmangfoldet og gjerne vekster som er stedsegne.

Tiltak for økt artsmangfold vil også ha økonomiske fordeler både på kort og lang sikt. Det vil bli mindre behov for å investere i robotgressklippere og behovet for kantslått vil bli redusert. På lang sikt vil disse tiltakene bidra til å skape sunne økosystemer med stort artsmangfold innen villblomster, pollinerende insekter og fugler. Noe som vi alle og jorden er avhengig av.

LIMAGARDEN

Gjesdal MDG ønsker å investere i å restaurere og bevare bygningene på Limagarden. Dette er viktige kulturhistoriske bygninger for Gjesdal kommune. Det å ha sauer på gården bidrar til at Limagarden fremstår som mer autentisk og den fungerer som et læresenter for historie og gårdsdrift. Limagarden bidrar til å løfte Gjesdal som turistmål og gir barn og unge i kommunen et sted der de kan bli kjent med både dyr og gamle jordbruksmetoder. Vi setter derfor av de nødvendige 800 000.- for fortsatt sauehold på Limagarden.

Innsparinger på driftsbudsjettet

REDUSERT FORBRUK

Privat og offentlig forbruk er en vesentlig bidragsyter til bruken av naturressurser og høyt CO₂-avtrykk. Derfor vil MDG kutte 3% i det totale forbruket av forbruksmateriell, for alle Gjesdal kommunes avdelinger. Dette vil gjelde alt fra møbler og inventar, til mobiltelefoner, blyanter og penner. Alt som

kjøpes inn skal være nødvendig, og brukes så lenge det virker. Et kutt på 3% vil utgjøre 570 000,- i året.

REDUSERTEPOLITIKERLØNNINGER

Sett i lys av at eiendomsskatten med økes med 25%, foreslår MDG å kutte alle politikerlønninger med samme prosentsats. Dette gir et sterkt signal til innbyggerne i kommunen at også politikerne tar sin del av støyten når kommuneøkonomien bli strammere. Det frigjør også midler til andre viktige tiltak som kan bli opprettholdt.

Politikerlønningene kan justeres opp igjen når økonomien er friskmeldt.

OMORGANISERINGMILJØSERVICE

MDG vil beholde Miljøservice, men kutte husleien, ved å flytte driften til lokaler som kommunen eier. Arbeidsleder i Miljøservice bør organiseres under teknisk avdeling, og med sine brukere kunne fungere som en forlenget arm i den tekniske driften.

Dette er et viktig bidrag for at personer som har varierende arbeidskapasitet kan bidra i samfunnet med sine ressurser og kompetanse. Denne arbeidskraften vil også være en ressurs for kommunen.

VAKANTELEDERSTILLINGER

MDG mener at det bør vurderes og diskuteres om kommuneadministrasjonen er blitt for topptung og om man kan kutte stillinger i administrasjonen for å skjerme stillinger som er nær innbyggerne. I de økonomiske situasjonen kommunen befinner seg i bør det vurderes å beholde stillinger innen administrasjon og ledelse vakante lenger enn et halvt år. MDG ønsker at vi prioriterer økning av miljøarbeider- og lærerstillinger i skolene ved en eventuell omstrukturering.

Innsparinger på investeringsbudsjettet

GRAVEMASKIN

Rådmannen foreslår å skifte ut en fem tonns gravemaskin med en ti tonns. Det kan diskuteres om en ti tonns gravemaskin faktisk vil avskjære kommunen fra flere oppdrag enn en fem tonns. Det vil for eksempel være vanskelig å bruke en så tung gravemaskin på kommunens gravplasser. Om kommunen likevel velger å kjøpe den tyngste maskinen, er prisestimatet i budsjettet for høyt. Det mulig å kjøpe en fullt utstyrt ti tonns gravemaskin for kr 1.300 000.-. Med en innbyttepris på kr 300 000.-, kan en halvere de foreslåtte 2.000 000.-

KUNSTGRESS

MDG ønsker ikke å investere i nye kunstgressbaner i Gjesdal. Vi ønsker heller å se på muligheten til å rehabilitere eksisterende baner til naturgress på sikt eller avvente til andre miljøvennlige alternativer foreligger. For innendørs baner kan vi gjøre unntak. Bruk av naturlig innfyll heller enn gummigranulat er en forbedring. Problemet med flukt av plastfibre fra kunstgressbanene er likevel ikke løst selv om vi får kontroll på granulatet. De grønne plaststråene som utgjør matten, er lette som fjær, og bringes langt bort fra banen i relativt moderat vind. Vi har ingen måter å rydde opp i mikroplast i naturen og kan derfor ikke tillate oss å bidra til fortsatt spredning av dette. Det finnes naturgressalternativer/banedeckere som tåler intensiv bruk.

Kunnskapen av disse kan innhentes hos Bioforsk, jfr. Kvalbein og Aamlid.

BRU I SENTRUM

MDG anbefaler at det blir planlagt for ei bru med lavest mulig CO2-avtrykk. Det finnes sterke og holdbare alternativer i tre på markedet, som er bedre enn stål og betong. Prisen på bru vil være avhengig av bruksspesifikasjoner, Gjesdal MDG mener vi kan bygge denne broen i sentrum for ca tre millioner mindre enn budsjettet.

FLERBRUKSHALL I OLTEDAL

MDG finner i dagens økonomiske situasjon ikke rom for ny flerbrukshall i Oltedal.

ROBOTKLIPPERE

Vi foreslår å kutte investeringen i robotklippere. Pollinatorvennlig areal bør vektlegges i den kommunale arealplanleggingen, hvor etablering av blomstereng i deler av kommunens grøntarealer kan være et bærekraftig alternativ til gressplen i områder hvor plen ikke er nødvendig. Dette vil også spare utgifter til gressklipping på sikt og legge forholdene til rette for de viktige pollinatorene.

Investeringer (inkl. mva) (Skjema 2B)	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Gravemaskin med innbytte av gammel	-1000				Kan gjøres billigere enn budsjettet
Rehabilitering Bamsebo				-4 300	Ikke planlagt rehabilitering for situasjonen med overkapasitet er avklart
Bro Ålgård sentrum		-1 500	-1 500		Kan bygges billigere
Bekjempelse av invasive arter	100	150	150		Kan søkes midler fra miljødirektoratet
Plante trær langs Figgjoelva i sentrum		200			prioriter nyttige arter for insekter og fugler
Tiltak for fortsatt sauehold Umagarden	800				Drenering av terreng og utbedring av gjødselkjeller
Bytte robotklippere med anlegg av blomstereng	0				Oppnår også reduserte driftutgifter med bonus for artsmangfold og pollinatorer
Investering uteareal GUS			400	400	
Flerbrukshall Oltedal			-1 500	-1500	
Sum endringsforslag Investeringer	-100	-1 150	-2 450	-5 400	
Investeringer VAR (eka. mva) (Skjema 2B)	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Sum endringsforslag Investeringer	0	0	0	0	
Finansiering av investeringer (Skjema 2A)	2021	2022	2023	2024	
Låneopptak	80	920	1 960	4 320	
Mva-kompensasjon Investeringer	20	230	490	1 080	
Sum endring finansieringsplan Investeringer	100	1 150	2 450	5 400	
Kontrollsum investeringer (skal være 0,-)	0	0	0	0	
Drift	2021	2022	2023	2024	Kommentarer
Redusere politikkertørringer 25%	-400	-400	-400	-400	prosentvis kutt likt fordelt mellom alle politikere når kommuneøkonomien er krevende
Reduserte utgifter til forbruksmaterieil, 3%	-570	-570	-570	-570	Fokus på gjenbruk og redusert forbruk i kommunen
Behold åpen barnehage	150	150	150	150	
Miljøservice	700	400	400	400	beholde i kommunens lokaler
Sum endringsforslag Drift	-120	-420	-420	-420	
Endring renter (rentesats 1,0 % i 2021, 1,25 % i 2022)	-10	-40	-70	-140	
Endring avdrag (avdragstid 25 år)	-10	-50	-130	-310	
Sum endring (skal være 0,-)	-140	-510	-620	-870	
Ale tall i hele 1.000,-					

1.a. Rådmannens innledning og økonomiske forutsetninger

Innledning

Til lags åt alle kan ingen gjera; det er no gamalt og vil so vera – Ivar Aasen

For første gang på ca. 100 år fikk vi i begynnelsen av dette året en pandemi som har satt sitt preg på verden, Norge og Gjesdal. Den har gjort noe med oss. Vi er likevel heldige som har et sterkt sikkerhetsnett gjennom velferdsstaten sine ordninger.

Gjesdal har på en forbilledlig måte håndtert utfordringen takket være dyktige og handlings-rettede ansatte. Det er krevende å stå i en pandemi over lang tid både menneskelig og økonomisk. På tross av pandemien har Gjesdal klart å gi gode tjenester gjennom hele den perioden vi har stått i. Alt tyder på at pandemien vil være et godt stykke inn i 2021. Som organisasjon har vi gjennom godt samspill, kreativitet, innovasjon og bruk av digitale løsninger lært mye og vi har sett alle de gode kvaliteter og kompetanse vi besitter i Gjesdal.

En ung befolkning

Gjesdal sin største ressurs er våre 12 083 innbyggere (tall per 1.juli 2020). Vi har en svært ung befolkning. Gjesdal ligger langt over landsgjennomsnittet og ligger helt i toppsjiktet over de kommuner som prosentvis har flest unge i aldersgruppen 0 – 18 år. Disse unge representerer 100 % av framtiden. For Gjesdal er det viktig at vi gir barn og unge en god barnehage- og skolehverdag. Våre dedikerte ansatte jobber sammen med foresatte og frivillighet målbevisst for å gi barn og unge et godt grunnlag for et godt liv. Innsatsen som legges ned i barne- og ungdomsårene har betydning for resten av livet. Dagens samfunn krever at alle unge gjennomfører videregående skole. Det er et mål for Gjesdal at gjennom-føringsgraden i videregående skole økes.

Gjesdal har gjennom mange år bygget opp en god kapasitet i barnehagesektoren. Nå ser vi en tydelig trend at behovet for barnehage-plasser faller. Antall barn 0 – 5 år vil i perioden gå ned og slik rådmannen vurderer det, vil vi ha overkapasitet på barnehagelokaler i mange år framover. Det gjør at vi høsten 2021 kan legge ned en av våre minste barnehager. Endelig vedtak om hvilken barnehage som skal legges ned fattes januar 2021 etter en høringsrunde.

Gjesdal har gode barnehager og skoler der det jobbes målrettet og godt. Barnehager og skoler jobber også med omfattende utviklingsprosjekter. Uteområdene til barnehagene og skolene er et område som har hatt for lite fokus. Gode uteområder betyr mye for barn og unge både i åpningstiden og som en ressurs for nærmiljøet i fritiden. Gode uteområder fremmer attraktivitet og folkehelse. Et godt utformet uteområde bidrar til at det skapes god aktivitet og samspill barna imellom. Rådmannen vil i budsjettperioden legge inn en årlig investering på gode uteområder.

Kommuneplanen gir retningen

Både politikk og administrasjon har vært opptatt av at vi i enda større grad skal legge kommuneplanens mål til grunn for det fokuset vi skal ha i alt vi planlegger og gjør. Kommuneplanen skal være rettesnor og peke retning i forhold til prioriteringen av våre økonomiske ressurser. Gjesdal og fem andre kommuner er med i et FoU-prosjekt i regi av KS. Prosjektet handler om kommuneplanens samfunnsdel som lokalpolitisk styringsverktøy. Deltakelsen har allerede ført til at vi i denne perioden er først ut i Rogaland til å vedta vår egen samfunnsdel: Sammen for et attraktivt Gjesdal. Følgende er prioriterte satsingsområder: Folkehelse, attraktive lokalsamfunn og tidlig og helhetlig innsats for barn og familier. I det videre arbeidet i KS-prosjektet skal vi jobbe mye med hvordan hele organisasjonen skal følge opp og prioritere disse satsingsområdene i hverdagen. Vi ønsker å undersøke hvordan vi best mulig kan ivareta det politiske engasjementet i kommunen, og hvordan vi kan bli enda bedre på å involvere hele lokalsamfunnet i samfunnsutviklingen. Kommuneplanens prioriterte satsingsområder er retningsgivende i den framlagte handlings- og økonomiplan 2021 – 2024.

Det økonomiske handlingsrommet

I Gjesdal gir vi gode tjenester og vi får til mye innen stramme økonomiske rammer. Vi har gjennom de siste årene drevet nøkternt og har måttet stadig løse flere oppgaver innen de rammer vi har til rådighet. Veksten innen helse- og velferdstjenester forsetter å øke, vedlikeholdsoppgavene øker og behovet for spesialhjelp/spesialundervisning øker både i barnehage og skole. Kommunen skal følge bemanningsnormer i både barnehage og skole og nye reformer blir ikke fullfinansiert. Dette fører til at vi må forberede oss på noe lavere kvalitet på tjenestene i årene framover. Mange tjenester er lovfestet. Det gjør at vi til tider bruker store ressurser på få. Rådmannen er opptatt av å bevare tjenester som favner om mange og som støtter opp om Gjesdal kommune sine satsinger på tidlig innsats, barn og unge, attraktivitet og folkehelse. For å bruke våre ressurser på en enda mer effektiv måte, vil Gjesdal i mindre grad kjøpe tjenester som vi som kommune selv kan løse forsvarlig og til en billigere «penge».

Det har gjennom det siste året vært krevende for tjenesteområdene å drifte sine tjenester innen de økonomiske rammene som hvert tjenesteområde er tildelt. Alle tjeneste-områder har et overforbruk så langt i 2020. Dette sammen med behov for økte tjenester framover gjør det ekstra krevende. Gjesdal bosetter også betydelig færre flykninger enn det vi har signalisert at vi ønsker å bosette. Det fører til at tilskuddene til bosetting har falt fra 40 millioner i 2016 til 16 millioner i 2019.

Gjesdal er i en heldig stilling med hensyn til barnehage- og skolebygg. Vi har gjort store investeringer i barnehager og skoler gjennom mange år og vi er godt rustet med hensyn til kapasitet på disse områdene. Investeringer i planperioden vil være betydelige. Til sammen foreslås det investeringer på ca. 466 millioner i planperioden. De store investeringene er innen boliger for heldøgns omsorg og ferdigstillelse av adkomst til Kodlidalen slik at en kan fortsette med boligbygging her. I budsjettforslaget legges det også opp til at det skal gis driftstilskudd slik at Oltedal flerbruks-hall kan realiseres i planperioden.

Gjesdal kommune har vedtatt økonomiske måltall for en bærekraftig økonomi. Netto driftsresultat skal minimum skal være på 2,0 % (1,75 % anbefalt som minimum fra nasjonale myndigheter) av driftsinntektene og netto lånegjeld 80 % av inntektene. I den framlagte økonomiplanen for 2021-2024 er driftsnivået for høyt til å oppnå disse målene. Rådmannen foreslår derfor en moderat økning av eiendomsskatten med 0,5 promille i 2021, og at det foretas en retaksering innen 2022. Selv med en slik økning og forventede økninger i frie inntekter, vil Gjesdal få et relativt svakt driftsresultat. For 2021 er driftsresultatet 0,9 %. Rådmannen forventer at dette vil forbedre seg svakt i perioden med et driftsresultat på 1,43 % i 2024. Et driftsresultat i den størrelsesorden og de foreslåtte investeringene, vil føre til at netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene vil ligge på tilnærmet samme nivå i 2024 som i 2020. Antatt nivå er 88 % i 2024. Eventuelle salg av kommunale tomter i Ålgård sentrum, salg av boligtomter/næringstomter vil bidra i positiv retning til redusere netto lånegjeld.

Omstillinger og utvikling i perioden

Gjennom hele planperioden må vi ha stort fokus på hvordan vi innen stramme rammer skal gi gode tjenester. Gjesdal kommune er et stort felleskap med 12 083 innbyggere. Vi må i større grad utfordre alle til å delta i hvordan vi skal løse våre felles oppgaver innen de rammer vi har til disposisjon. Samskaping, medvirkning, brukermedvirkning og høringer er viktige ord for felleskapet Gjesdal kommune. Det vil være behov for tøffe prioriteringer i perioden.

Gjesdal har gjennom mange år vært lengst framme i landet med satsing mot Lean og kontinuerlig forbedring. Gjennom å engasjere alle ansatte får vi til svært mye. Gjesdal har gjennom de siste årene foretatt flere tusen små forbedringer i organisasjonen. Dette arbeidet er vi stolte av. Vi blir en kommune som bedre enn andre klarer å få til mye innen de rammene vi har til disposisjon. Gjennom 2020 har vi arbeidet målrettet i hele organisasjonen for å konkretisere kommuneplanens hovedmålsettinger. Rådmannen er opptatt at vi holder et stort fokus og trykk på dette viktige omstillingsarbeidet i hele perioden. Vi har begynt på en viktig vei som vi vil bære frukter over tid.

Digitalisering og bruk av smart teknologi vil være svært viktig å dra nytte av i hele perioden. Gjennom digitalisering og smart teknologi kan vi både jobbe smartere, bruke våre ressurser mer effektivt og kunne absorbere større volumøkninger uten å tilsette flere folk. Våre innbyggere skal kunne møte en kommune som er godt tilgjengelig gjennom digitale løsninger. Ved bruk av smart

teknologi og bruk av velferdsteknologi skal vi kunne bruke mer tid til kjerneoppgaver som pleie og omsorg.

I barnehagesektoren og skolesektoren jobbes det svært målrettet for å dreie fokuset fra det spesielle til det generelle. Det betyr blant annet at vi i perioden må få en dreining mot tiltak som favner alle barn og unge. Vi må i større grad dreie ressursbruken bort fra spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning. Barnehagene jobber målrettet med kvalitet i hverdagssituasjonen. Skolene har fokus på innføring av ny læreplan som skal fremme mer motiverte og aktive elever. Gjennom prosjektet BTI (bedre tverrfaglig innsats) skal barn få tidligere og bedre hjelp. Dette er forebygging og tidlig innsats i praksis.

I rådmannens økonomiske rammesak den 15.06.2020 vedtok kommunestyret at følgende satsingsområder fra kommuneplanen skal prioriteres i årets økonomiplanarbeid: folkehelse, attraktive lokalsamfunn og tidlig og helhetlig innsats for barn og familier. Kommunestyret ba også om at klima og miljø blir et satsingsområde i arbeidet med økonomiplanen. Rådmannen ser at vi i kommende handlings- og økonomiplan gjennom forvaltningen og tjeneste-produksjonen må jobbe for å velge gode og effektive løsninger som bidrar til å redusere negativ påvirkning på natur og miljø, og samtidig øke innbyggernes livskvalitet. Det innebærer at konsekvensene for disse temaene skal undersøkes når man velger løsninger som blir tatt i bruk i de daglige arbeidsoppgavene. Dette gjelder både konkrete driftsoppgaver, og i saker som gjelder planlegging av framtidig drift.

Største satsingsområder 2021-2024:

- Digitalisering og bruk av smart teknologi (sensorikk, automatisering)
- Høgkvalitetsbarnehager
- Bedre tverrfaglig innstas

Større omprioriteringer og effektiviseringer 2021-2024

- Reduksjon i barnehageplasser i takt med etterspørsel.
- Legge ned en barnehage
- I større grad bruke teknologi for å effektivisere tjenester.
- Kvalitetsreduksjoner i enkelte tjenester

Investeringer og større prosjekter 2021-2024

- Ferdigstille adkomst til Kodlidalen.
- Offentlig-privat samarbeid for etablering av tilrettelagte boliger
- Heldøgns boliger/ institusjon for omsorg.
- Driftstilskudd og forskuttering spillemidler til Oltedal flerbrukshall
- Digitalisering for å fremme smart Gjesdal og velferdsteknologi
- Attraktive uteområder for barn og unge.
- Fornyning vann-og avløpsnett - forebygge flom og oversvømmelser

Jone Haarr
konstituert rådmann

Bjarte Madland
økonomisjef

1.b. Kommuneplanens samfunnsdel - hovedsatsinger

Kommunens handlingsplan har 3 hovedmål: *folkehelse, attraktivitet og tidlig innsats for barn og unge*. Kommunens hovedstrategi for å oppnå dette er Smart Gjesdal. Dette betyr at man jobber for en bærekraftig utvikling for mennesker, økonomi og miljø. Innsatsen skal være fremtidsrettet, vi skal tenke folkehelse i alt vi gjør – og være nyskapende, innovative og opptatt av kontinuerlig forbedring. Delstrategiene for å oppnå dette er *tidlig innsats, kontinuerlig forbedring, samskaping og digitalisering*.

Folkehelse

Vår organisasjon skal jobbe på en slik måte at alt vi gjør i sum bidrar til en god folkehelse for våre innbyggere. 90% av all folkehelseinnsats skjer utenfor helsesektoren. Alle tjenesteområder i kommunen spiller derfor en nøkkelrolle i å tilrettelegge for god folkehelse i befolkningen. Dette gjøres gjennom likebehandlende praksis, utvikle helsefremmende og ressurskapende barnehager og skoler, universell samfunnsplanlegging og arealbruk, tilby rent vann og utemiljø til alle, vedlikehold av infrastruktur og konstruksjoner som opprettholder liv og helse, tilby kultur og fremtidsrettede utbygginger, legge til rette for aldervennlige institusjoner mm. Det er her mesteparten av vår innsats ligger – dette er vår basiskvalitet. Her handler det om at tjenestene og oppgaveutførelsen er god nok til å tilfredsstille alle innbyggere på et gitt nivå. Det gjelder alle avdelingers oppgaveområder.

Attraktivitet

Organisasjonen skal bidra der det er mulig til å øke kommunens attraktivitet, enten det gjelder å for å bo her, besøke eller drive næring. Tjenesteområdene skal i kjernevirksomheten finne områder som kan bygge oppunder attraktivitetskategoriene og prioritere disse innenfor sine gitte rammer

Tidlig innsats for barn og unge

Organisasjonen satser på barn og unge og det skal vise igjen i våre planer og oppgaveutførelser. Arbeid med barn og unge spinner alltid ut fra basiskvalitet, men skal uttrykke en enda større satsning og innsats enn det som vi legger i "godt nok". Barn og unge skal stå i første rekke når det kommer til prioriteringer i hele organisasjonen.

Foto: Kristian Konstali

1.c. Forslag til vedtak

17. Forslag til budsjett 2021 og handlings- og økonomiplan 2022-2024 godkjennes.
18. Ved utskrivning av skatt på inntekt og formue brukes de maksimale satsene som Stortinget vedtar.
19. Eiendomsskatt for 2021 skrives ut i hele kommunen. Skattesatsen settes til 5 promille for næringseiendommer og verk og bruk. For bolig- og fritidseiendommer settes skattesatsen til 2,5 promille. Bunnfradrag settes til 100 000 pr boenhet. Videre skrives det ut eiendomsskatt på særskilt fastsatt grunnlag i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2021 være lik 4/7 av differansen mellom eiendoms-skattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom.
20. Budsjettet godkjennes som rammebevilgninger til hvert av tjenesteområdene og prosjektene slik de fremgår av bevilgningsoversikt drift og bevilgningsoversikt investeringer.
21. Kommunestyret vedtar selv postene under bevilgningsskjema drift og endring av disse.
22. Formannskapet får fullmakt til å omdisponere mellom alle postene på bevilgningsoversikt drift del B og mellom investeringsprosjektene på bevilgningsskjema investeringer.
23. Rådmannen gis fullmakt til å fordele fellespostene på bevilgningsoversikt drift del B mellom tjenesteområdene på samme skjema, samt finanspostene innenfor reglementet for finansforvaltning.
24. Rådmannen gis fullmakt til å avsette til fond inntektsført premieavvik og disponere fra fond til dekning av utgiftsført premieavvik.
25. Det tas opp lån til investeringer på inntil 55 mill i samsvar bevilgningsoversikt. Lånet nedbetales over 25 år.
26. Det tas opp startlån til videreutlån i Husbanken på inntil 50 millioner. Lånet nedbetales over 25 år.
27. Betalingssatsene for SFO og kulturskolen prisjusteres ut fra anslått kostnadsøkning, ca. 3 %.
28. Vederlag for opphold i institusjon beregnes med hjemmel i Forskrift om vederlag i institusjon og Rundskriv I-47/98.
29. Maksimal kurdøgnpris for opphold i sykehjem for 2021 er kr 3 300,-.
30. Satser for tilskudd til private barnehager beregnes på bakgrunn av kommunens regnskapstall for 2019, oppjustert med lønns- og prisvekst for 2020 og 2021 (deflator). For 2021 settes satsene til henholdsvis kr. 217.489 for barn 0-2 år og kr. 103.420 for barn 3-5 år.
31. Gebyrsatsene for selvkostområdene og andre gebyrer under kultur og samfunn vedtas i henhold til vedlagte oversikt.
32. Eventuelle ekstraordinære inntekter/frigjorte midler avsettes til reservefond.

1.d. Økonomiske forutsetninger

Fra starten på ny økonomisk oppgang i Rogaland til korona- krise

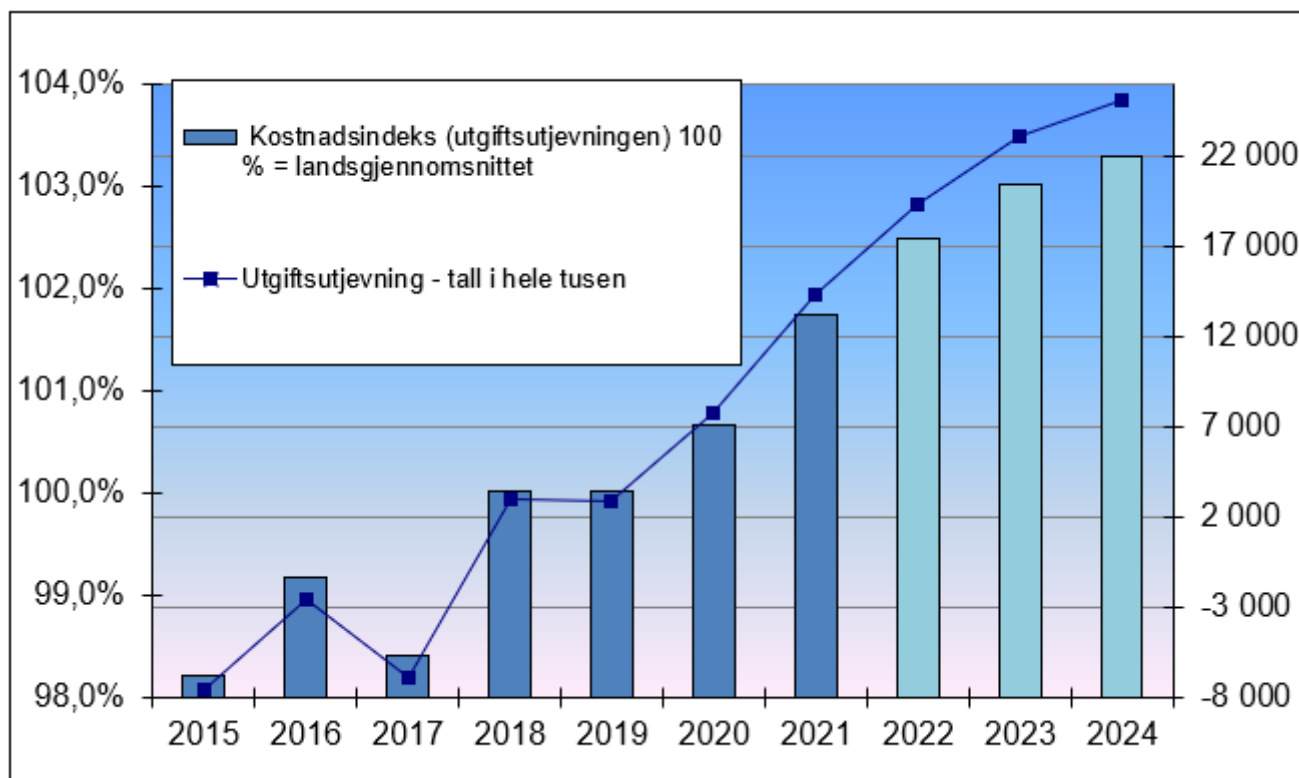
Frem til våren 2020 var Rogaland preget av ny optimisme, særlig i oljerelatert virksomhet. Næringslivet etterspurte mer arbeidskraft, og det var vanskeligere å få tak i relevant kompetanse. Når landet stengte ned 12. mars endret mye seg, den positive trenden snudde over natten. Selv om veksten og en viss optimisme er tilbake, er det større usikkerhet enn noen gang hvordan utviklingen vil bli inne i kommende 4-års periode.

Kommuneopplegget 2021

I statsbudsjettet for 2021 legges det opp til en vekst i frie inntekter for kommunene på til sammen 1,6 mrd. Dette er 0,3 mrd høyere enn for 2020. Det er få nye nasjonale satsinger for 2021, budsjettet preges av korona-krisen. Det er stor usikkerhet knyttet til veksten i norsk økonomi i 2021. Regjeringen vil i to omganger, først i november 2020 deretter i april 2021, ta utgangspunkt i et ekspertutvalg i sin analyse av konsekvensene for økonomien i landets kommuner knyttet til covid-19. Vi ser også tydelig starten på eldrebølgen i kommende planperiode, da de store etterkrigskullene har begynt å gå av med pensjon. Andelen pensjonister er økende i forhold til andel skatteyttere. Dette gjelder stort sett alle landets kommuner.

Konsekvenser for Gjesdal

Det samlede opplegget gir ikke rom for økninger i tjenestenivå de neste årene. De høye fødselskullene frem til og med 2016 er blitt avløst av betydelig lavere kull de siste 4 årene. Aldersgruppen 6-15 år har økt de siste tre årene, og vil øke betydelig fra og med høsten 2021. Dette vil kreve store ekstra ressurser i skolen i kommende planperiode, men lavere ressursbruk i barnehagesektoren. Figuren under viser at Gjesdal kommune blir dyrere å drifte i kommende planperiode, først og fremst ut fra endringer i alderssammen-setningen i vår kommune. Behov med tilhørende utgifter vokser mer enn anslaget for frie inntekter for 2021 viser, og det er behov for ytterligere tilpasninger fremover mot 2024.

Skatt

Skatt på inntekt og formue

- Skatteinntektene økte med 4 % fra 2018 til 2019 i Gjesdal.
- Det er lagt inn vekst i skatteinntektene i 2021 på 7,2 % målt mot anslag for 2020: Nasjonalt ventes det at skatt til alle kommunene samlet også øker med 7,2 %.
- Det forutsettes dermed at skatt pr. innbygger blir liggende på samme nivå i 2021 som i 2020, målt mot lands-gjennomsnittet.

Forklaring

Skatt er den viktigste inntektskilden for kommunesektoren, og utgjør sammen med rammetilskuddet kommunens frie inntekter. Den del av skatten som tilfaller kommunen kommer stort sett fra personlige skatteyttere.

Skatteinntektene utgjør i 2021 ca.
37 % av kommunens totale driftsinntekter.

Nærmere om skatt på inntekt og formue

- En andel av inntekts- og formue-beskatningen fra innbyggerne i Gjesdal kommune overføres til kommunens inntektsregnskap. Gjennom statsbudsjettet hvert år fastsetter Stortinget hvor stor andel av skatten kommunene skal få. Dette gjøres gjennom en prosentsats som kalles skattøre. For 2021 er denne satt til 12,15 %, en oppgang fra 11,10 % i 2020. Når skattøren blir satt opp, får kommunen en lavere andel av de frie inntektene via rammetilskudd. I 2017 fikk Gjesdal for første gang skattenedgang, 1,37 % målt i prosent. Skatteinntekter pr innbygger ble redusert i 2017 til 86,3 % av lands-gjennomsnittet. I 2018 økte den til 86,7 %, for så å bli redusert til 86,4 % i 2019. Anslaget for 2020 er at vi blir liggende et sted mellom 86 og 87 %. Rådmannen legger opp til samme skattenivå i hele den kommende planperioden, frem til 2024. Selv med en relativt god vekst i Rogaland generelt, vil Gjesdal få en relativt sett lavere andel av befolkningen i alderen 18-67 år. Dette betyr at skatteinntektene vil holde seg under 90 % av lands-gjennomsnittet i kommende 4-års periode.

Eiendomsskatt

- Eiendomsskatten foreslås økt i 2021 på bolig- og fritidseiendommer. Det foreslås en økning i skattesats på bolig- og fritidseiendommer fra 2 promille til 2,5 %. Skatten på næringseiendommer foreslås videreført på samme nivå med en skattesats på 5 promille. Regjeringens forslag om endring av maks skattesats fra 5 til 4 promille berører ikke Gjesdal, da dette kun gjelder bolig- og fritids-eiendommer. Det er lagt inn en økning i eiendomsskatt på 3 mill i 2021, i hovedsak på grunn av økning i skattesats på bolig- og fritidseiendommer, og nyttaksering av vindmøller i Måkaknuten vindkraftverk på grensen til Bjerkreim. Det er fra og med 2019 vedtatt endringer i regelverket knyttet til utskrivning av eiendomsskatt på produksjonsbedrifter. Endringen skal fases inn over en 7 års periode. Økt eiendomsskatt ble ikke varslet i rammesaken for 2021. Rådmannen foreslår likevel en liten økning, da dette vil bidra til å bedre driftsbalansen i kommunen. Forslaget innebærer at hver husstand i gjennomsnitt vil betale 700 kr mer i eiendomsskatt i 2021 enn i 2020. Eiendomsskatten vil i gjennomsnitt utgjøre ca. kr 3200 per boenhet. Rådmannen har ikke lagt inn ytterligere økninger i eiendomsskatten fra og med 2022 til og med 2024. Videre legges det opp til å fremme en sak om retaksering i løpet av 2021. Gjeldende skattegrunnlag ble fastsatt i 2011.

Rammetilskudd

- Gjesdal får 6,6 mill i økte inntekter gjennom utgiftsutjevningen fra 2020 til 2021.
- Innbyggertilskuddet blir tilnærmet på samme nivå i hele planperioden.
- Skatt pr innbygger i % av landsgjennomsnittet holder seg lav i hele planperioden, og dette gir vedvarende høyt bidrag fra inntektsutjevningen (skatteutjevningen).

Inntekter (tall i hele tusen)	2020	2021	2022	2023	2024
Utgiftsutjevningen	7 773	14 330	19 329	23 068	25 059
Inntektsutjevning	26 174	34 283	34 416	34 546	34 673
Innbyggertilskuddet	299 998	299 191	300 096	300 868	302 168
Overgangsordn/tillegg	-644	-456			
Saker til særskilt fordeling	5 199	3 621	2 632	2 632	2 632
Skjønnsmidler m.m	2 000	2 600	2 000	2 000	2 000
Rammetilskudd	340 500	353 569	358 474	363 114	366 532

Forklaring

Rammetilskuddet er, i tillegg til skatt, den delen av inntektene til kommunen som kalles "frie inntekter". Dette utgjør for Gjesdal i 2021 ca. 37 % av de totale inntektene. Tabellen over viser de ulike delene rammetilskuddet er satt sammen av, og de største endringene fra og med 2020 er knyttet til utgifts-utjevningen og inntektsutjevningen.

Utgiftsutjevning

Utgiftsutjevningen baserer seg på ulike kriterier som skal gjenspeile hvor dyr den enkelte kommune er å drive. Gjesdal tilføres i 2020 14,3 mill, som er en økning på i underkant av 6,6 mill fra 2020. Bak tallene ligger betydelig tilførsel av midler knyttet til aldersgruppen 0-15 år, og et betydelig uttrekk av midler knyttet til aldersgruppen 67+. Gjesdal er landets yngste kommuner, og utgiftsutjevningsordningen regulerer inntektene i henhold til alders-sammensetningen pr 01.07.2020 i alle landets kommuner. I tillegg er det en rekke andre kriterier som trekker i ulike retninger, og i sum betyr økningen vi får i tilskudd under denne ordningen at Gjesdal er betydelig dyrere å drive i 2021 i forhold til 2020.

Inntektsutjevning

Inntektsutjevningen omfordeler skatte- inntektene mellom kommunene. Gjesdal har gått fra en lav % (86,9 % i 2005) til ca. 98 % av landsgjennomsnittet i 2014. Fra og med 2015 har skatt pr innbygger vist en betydelig fallende tendens, og fra og med 2017 har vi ligget mellom 86 og 87 % av landsgjennomsnittet. Det legges opp til at skatt pr innbygger skal forbli på samme nivå i hele planperioden.

Innbyggertilskuddet

Innbyggertilskuddet tilføres kommunen pr innbygger, og for 2021 utgjør dette 24 761 kr pr innbygger, en nedgang fra 25 083 kr i 2020. Med en økning på 123 innbyggere fra juli 2019 til juli 2020 betyr dette at innbyggertilskuddet blir på nesten samme i nivå som i 2020, selv om kronebeløp pr innbygger går ned. Grunnen til at innbyggertilskudd pr person går ned er at regjeringen ønsker at en større andel av kommunens inntekter skal komme fra skatteinntekter fra egne innbyggere, gjennom at skattøre settes betydelig opp.

Skjønnsmidler og veksttilskudd

Fra og med 2019 får ikke Gjesdal veksttilskudd lenger. Ordinært skjønnsstilskudd økte fra 1,4 mill i 2019 til 2 mill i 2020. I 2021 fikk vi 2,6 mill, og det anslås 2 mill årlig fra 2022 til 2024.

Finansområdet og salg av konsesjonskraft

Konsesjonskraft

Gjesdal kommune kjøper og selger konsesjonskraft tilsvarende en mengde på ca. 16 Gwh pr år. Det legges opp til netto inntekt på 3,9 mill. Kraftprisen og kronekursen målt mot Euro har betydning for inntektene fra konsesjons-kraft, og inntektsanslaget bygger på en kronekurs mot Euro på 9,80, og en kraftpris på spotmarkedet på ca 35 øre.

Lyse AS

Utbytte Lyse

Rådmannen har lagt til grunn et økende utbytte fra Lyse, i tråd med det som er signalisert fra Lyse og det som Sandnes og Stavanger har lagt inn i sine budsjetter.

Renter og avdrag ansvarlig lån Lyse

Det er lagt til grunn en renteinntekt fra Lyse AS på ca 450 000. Lånet forrentes med 3 Mnd NIBOR-rente + 2 %. Nedbetalingene inntektsføres i investerings-regnskapet og brukes til finansiering av investeringer.

Rentekompensasjon

Gjesdal har fra 2009 til 2013 fått innvilget rentekompensasjon for til sammen ca. 31 mill kroner i låneopptak knyttet til rehabilitering av Oltedal skole og ombygginger/utbedringer Bærlund skole. Fra før 2009 mottar kommunen rentekompensasjons-tilskudd knyttet til utbygging av omsorgsboliger, sykehjem og Gjesdal ungdomsskole. Tilskuddene baserer seg på Husbankens lånerenter hvert kvartal.

Renteinntekter

For 2021 legges til grunn en rente på 1,3 %. Budsjetterte inntekter på 4,6 mill inkluderer også renter fra Lyse Energi og rentebytte-avtaler. Dette er betydelig lavere enn foregående år og forklares ut fra et svært lavt rentenivå og noe meravkastning for aktive plasseringer i rentepapirer. Det legges opp til samme nivå på renteinntektene i hele planperioden.

Renteutgifter

Gjennomsnittlig lånerente på alle lån var pr 31.08.2020 på 1,13 %, nesten 1 % lavere enn året før på samme tid. I planperioden legges det opp til en gjennomsnittlig lånerente på 1,0 %. Rentene har falt kraftig i 2020, og renteprognosene tilsier lav rente i hele planperioden frem mot 2024. Det er budsjettert med renter på eksisterende lån og nye lån i perioden i tillegg til rentebytteavtaler. Gjesdal kommune vil ved inngangen av 2021 ha 270 mill av samlet lån til fast rente. I følge finansrapport pr 31.08.20 vil en renteøkning på 1 % bety ca 2,3 mill i økte rentekostnader for kommunen.

Avdrag

Avdrag på lån er budsjettert ut fra vedtatte avdragsplaner og godkjente låneopptak.

Renter VAR-sektor

I samsvar med "retningslinjer for selvkost" er det beregnet renteinntekter på gebyrfinansierte tjenester. Renteinntektene dekker renteutgiftene til lån for å finansiere investeringer på disse tjenestene. For 2020 er disse beregnet til 1,7 mill, men dette vil avhenge av fremdriften i det enkelte prosjekt innen VAR-sektoren og fastsettelse av endelig kalkylerente. Videre i planperioden 2022-2024 øker rentene til 2 mill, på grunn av antatt svakt økende kalkylerente.

Avskrivninger VAR-sektor

I samsvar med "retningslinjer for selvkost" er det beregnet avskrivninger for gebyrfinansierte tjenester. Disse brukes til å dekke avdrag på lån for å finansiere investeringer på disse tjenestene. For 2021 er disse avskrivningene beregnet til 7,7 mill.

Utgiftsforutsetninger

Drift og investering

Forklaring

Kommunens utgifter består av en driftsdel og en investeringsdel. Ca. $\frac{3}{4}$ av alle driftsutgifter knyttes til lønn til ansatte i kommunen, de resterende $\frac{1}{4}$ går til innkjøp av materiell til bruk i de ulike tjenestene kommunen produserer. Driftsutgiftene er nokså stabile hvert år, men øker med 2 til 4 % i snitt hvert år.

Investeringsdelen varierer fra år til år, og handler om enkeltkjøp som i Gjesdal kommune i stor grad finansieres ved å ta opp lån. Jo mer kommunen klarer å finansiere ved hjelp av egne driftsinntekter, jo mindre renter og avdrag må det betales i fremtiden. Renter og avdrag er en betydelig driftsutgift for kommunen.

Lønn og pensjon

Lønnsoppgjøret 2020

Lønnsoppgjøret for 2020 ble svært lavt, på grunn av koronautbruddet. Tilleggene var lave i alle sektorer i samfunnet, og gav også betydelig lavere skattevekst. Pensjonskostnadene ble også lavere enn forutsatt for 2020.

Lønnsvekst i planperioden

Det er budsjettet med en lønnsvekst i 2021 på ca. 3 %. Dette er samme nivå som det legges opp til i statsbudsjettet. Lønnsveksten i Rogaland og Gjesdal forventes dermed å bli på samme nivå som landet ellers.

Pensjonspremiene

Gjesdal kommune har pensjonsordning for de ansatte i følgende ordninger:

1. Fellesordningen i KLP
2. Folkevalgtordningen KLP
3. Lærerordningen i Statens pensjonskasse -SPK
4. Sykepleierordningen– KLP

Prognosene for neste års premie viser at premiesatsene i KLP - fellesordningen blir høyere i 2021. I tillegg er det tatt høyde for lav avkastning og lønnsvekst iht statsbudsjett. Det legges opp til å bruke noe av premiefondet i planperioden. SPK budsjetteres på samme nivå som i 2020.

Da det legges opp til å bruke noe av premiefondet, innarbeides dette i premiesatsene som legges til grunn i budsjettet for 2021.

Budsjetterte premiesatser for arbeidsgivers andel er (tall for 2020 i parentes):

KLP- sykepleie:	12,30 % (12.30 %)
KLP-fellesordning:	12,30 % (12.30 %)
SPK - lærere:	10,25 % (10.25 %)

Pensjonskostnadene NRSP

Ved siden av pensjonspremien beregnes det pensjonskostnader etter en egen regnskapsstandard. Det er denne som skal legges til grunn når regnskapet avlegges. Forskjellen mellom betalt premie og beregnet kostnad føres som premieavvik og dekkes inn året etter. Gjesdal har tidligere vedtatt at premieavviket avregnes mot fond slik at pensjonskostnadene dermed ikke har innvirkning på disponible midler i budsjett og regnskap.

Driftsutgifter utenom lønn

Alle driftsutgifter utenom lønn og pensjon er kompensert for prisstigning. Denne er satt til 1,3 %, som er reell prisvekst fra mai 2019 til mai 2020.

Strømkostnader under tjenesteområde kultur og samfunn er i samsvar med forventet pris og volum i 2021. Prisene i bygg- og anleggs-bransjen er svakt stigende, men det er gode sjanser for gunstige priser på prosjekter som legges ut på anbud i 2021.

Hovedtrekk og målsettinger i den økonomiske utviklingen 2021-2024.

Reviderte måltall – tre viktige indikatorer for økonomisk handlefrihet langt frem i tid

Rådmannen ønsker å forenkle måltallene i forhold til gjeldende plan. Måltallene handler om tre vesentlige områder:

1. Netto driftsresultat i % av driftsinntektene
2. Fondsmidler i % av driftsinntektene
3. Netto lånegjeld i % av driftsinntektene

Ved å styre etter disse måltallene vil vi kunne legge en god plan for en sunn kommuneøkonomi langt frem i tid. Rådmannen har lagt til grunn følgende måltall i kommende planperiode:

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene: 2 %

Fondsmidler i % av driftsinntektene: 10 %

Netto lånegjeld i % av driftsinntektene: 80 %

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene - utvikling 2019 - 2024

(tall i hele tusen)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Driftsinntekter	943 851	960 000	970 000	980 000	990 000	1 000 000
Driftsinntekter prisjustert		960 000	980 000	1 010 000	1 040 000	1 070 000
Netto driftsresultat	12 823	0	8 750	12 250	12 250	15 250
Netto driftsresultat i %	1,36 %	0,00 %	0,89 %	1,21 %	1,18 %	1,43 %

Uten ytterlige tilpasninger i fireårsperioden ligger det an til et driftsresultat under måltallet på 2 %. For å nå måltallet må kostnadene reduseres med ytterligere ca 6 mill. Alternativt kan inntekten økes tilsvarende. Som det fremgår av beskrivelsene under hvert tjenestoområde nedenfor, har vi de siste årene nedjustert driftsnivået betydelig, målt opp mot utviklingen i behovet for tjenester. Det aller meste av økningene de siste årene har kommet innen tjenestoområdet helse og velferd. Rådmannen legger derfor opp til en gradvis bedring i driftsresultat frem mot 2024, men målet på 2 % anses som svært krevende de neste 4 årene

Fondsreserver i % av driftsinntektene - utvikling 2019 - 2024

(tall i hele tusen)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Reservefond	19 336	19 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Rentefond	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Reservefond Gjesdal Næringspark	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Flyktningefond	13 788	10 000	9 000	8 000	7 000	6 000
Andre fond - diverse	25 652	21 000	20 000	15 000	10 000	10 000
Fond - restmidler tjenestoområdene	17 066	10 000	10 000	13 000	15 000	17 000
Sum fond	90 842	75 000	74 000	71 000	67 000	68 000
Fond i % av driftsinntektene	9,62 %	7,81 %	7,55 %	7,03 %	6,44 %	6,36 %

Når vi inkluderer alle fondsmidler var status ved inngangen til 2020 at vi hadde 90,8 mill på fond. Innkludert i tallet «andre fond- diverse» ligger premieavviksfondet som knyttes til pensjonspremie og pensjonskostnader. Dette vil variere til dels mye hvert år, og kan ikke brukes til andre formål enn pensjon. Med stram driftsmargin (lavt budsjettresultat) blir det svært krevende å bygge opp et fond på ca 100 mill frem mot 2024. Ut fra prognosene for 2021-2024 vil vi ligge på ca 6 % i fondsreserver i slutten av planperioden. Vi kunne ha bygd opp høyere fond med å avsette store deler av netto driftsresultat hvert år til reservefond, men da hadde vi ikke kunnet overført midler til investeringsregnskapet. Konsekvensen av det ville blitt enda høyere lånegjeld.

Netto lånegjeld i % av driftsinntektene – utvikling 2019-2024

(tall i hele 1000)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Netto lånegjeld 1/1	793 977	828 020	836 020	847 220	853 820	871 600
Låneopptak	85 000	64 000	55 000	52 600	63 780	118 360
Avdrag	34 783	36 000	33 800	36 000	36 000	38 600
Endring utlån	16 174	20 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Netto lånegjeld 31/12	828 020	836 020	847 220	853 820	871 600	941 360
Lånegjeld i % av driftsinnt.	87,73 %	87,09 %	86,45 %	84,54 %	83,81 %	87,98 %
Pr innbygger.	70	69	69	69	70	75

Tabellen over viser utviklingen i netto lånegjeld fra 2019 til 2024. Med investeringsprogrammet som er lagt til grunn i planperioden, vil lånegjelden gradvis øke noe målt i kroner. Dersom det settes opp mot forventede driftsinntekter vil den gå noe ned frem mot 2023, for så å øke igjen i 2024. Økningen i slutten av perioden henger sammen med et omfattende investeringsprogram i 2023 og 2024, med ferdigstillelse av adkomst til boligfelt Ålgård Nord og oppstart av byggetrinn 1 i ÅBOAS-kvartalet. Det er lagt inn forutsetninger om salg av boligfelt/tomter i Kodlidalen, og dersom en klarer å realisere tomteverdier i Ålgård sentrum og på Skurve, kan gjeldsgraden reduseres ned mot måltallet på 80 %.

Hva må til for å nå målsettingene frem mot 2024?

Samletabell nøkkeltall – i % av driftsinntektene	2021	2022	2023	2024	Måltall	Avvik 2024 i kr hele 1000
Netto driftsresultat i %	0,89 %	1,21 %	1,18 %	1,43 %	2 %	6 150
Fondsreserver i %	7,55 %	7,03 %	6,44 %	6,36 %	10 %	39 000
Lånegjeld i %	86,45 %	84,54 %	83,81 %	87,98 %	80 %	85 360

Tabellen over viser forventet utvikling i de tre måleindikatorene de neste 4 årene. Med rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan (HØP) 2021-2024 klarer vi ikke noen av de tre målsettingene. For 2024 er netto driftsresultatet 6,15 mill lavere enn måltallet, fondsreservene er 39 mill lavere enn måltallet og lånegjelden 85 mill høyere enn måltallet. For å klare å nå målsettingene kan vi gjøre en eller flere av følgende tiltak:

- Redusere bemanningen ytterligere, med ca 10 årsverk
- Redusere investeringsnivået
- Øke eiendomsskatten ytterligere
- Realisere (selge) flere eiendommer
- Kutte ikke-lovpålagte oppgaver

Tverrsektorielle mål

Visjon

- Gjesdal – vi strekker oss lenger

Verdier

- Gjesdal skal være en ansvarlig, modig og endringsvillig kommune
- Vi skal gi våre brukere rett tjeneste utført til rett tid og med rett kvalitet

Mål

- Fornøye brukere
- Ansvarsbevisste og stolte medarbeidere
- Framtidsrettede og funksjonelle løsninger
- Økonomi som gir handlingsrom

Krav til lederatferd

- Ledere skaper tillit gjennom at de utfordrer og delegerer
- Har fokus på helhet og strategi
- Kommuniserer åpent og ærlig
- Motiverer og skaper trivsel
- Er resultatorientert og tar ansvar
- Skaper positivt omdømme
- Opptrer lojalt overfor verdier og beslutninger

1.e. Befolkningsutvikling

Historikk

År	Folke- mengde 1. januar	Fødte	Døde	Fødsels- oversk	Inn- flytting	Ut- flytting	Netto- flytting	Folke- tilvekst	Vekst i %
2010	10.208	182	47	135	553	489	165	300	2,94 %
2011	10.508	175	48	127	754	603	152	270	2,57 %
2012	10.778	169	65	104	758	600	158	261	2,42 %
2013	11.039	184	60	124	706	553	153	278	2,52 %
2014	11.317	165	41	124	813	654	159	283	2,52 %
2015	11.600	214	55	159	645	595	93	253	2,18 %
2016	11.853	169	50	119	613	683	-70	49	0,41 %
2017	11.902	178	56	122	567	725	-158	-36	-0,30 %
2018	11.866	144	62	82	533	582	-49	33	0,28 %
2019	11.899	160	60	100	606	603	3	103	0,87 %
2020	12.002								0,29 %
2020*	12.083								
Gj.snitt siste 10 år		174	54	120	662	616	61	179	1,64 %
Gj.snitt siste 5 år		173	57	116	606	651	-36	80	0,69 %

*Kilde: SSB 1.juli 2020

Prognose for befolkningsutviklingen i planperioden

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Innb. 0-5 år	1 183	1 156	1 075	1 082	1 072	1 005	990	975	970
Innb. 6-15 år	1 690	1 711	1 768	1 787	1 827	1 880	1 900	1 900	1 890
Innb. 16-66 år	8 006	7 961	7 927	7 922	7 973	8 020	8 080	8 130	8 200
Innb. 67-79 år	772	813	859	894	924	950	970	1 000	1 030
Innb. 80-89 år	191	210	229	236	242	255	277	300	320
Innb. o/90 år	49	50	42	39	45	46	50	56	58
Totalt	11 891	11 901	11 900	11 960	12 083	12 156	12 267	12 361	12 468

Fordeling av folketall er pr 1.juli. Prognosen fra 2021-2024 er også pr 1.juli.

Etter en langvarig vekst har fødselstallene stagnert, og gått noe ned. Antall barn 0-5 år har gått noe ned, og det forventes en ytterligere nedgang i kommende planperiode. Antall barn i skolealder ar vokst betydelig fra og med 2016. Denne gruppen vil vokse betydelig fra 2020 til 2021, for så å stabilisere seg på ca 1900. Gruppen unge eldre (67-79 år) har økt spesielt mye de 5 siste årene. Denne trenden vil fortsette, men med noe lavere årlig vekst fremover. Andelen eldre (80+) i Gjesdal har lenge vært svært lav, men har nå begynt å vokse mer enn gjennomsnittlig økning for landet. Gruppen 90 + er relativt sett lavest i hele landet, men det forventes en jevn økning videre i planperioden.

Prognose for samlet folkevekst er betydelig nedjustert. Det er lagt opp til i underkant av 1 % årlig vekst, noe som innebærer at det meste av folkeveksten vil komme gjennom et årlig fødselsoverskudd på ca. 100 innbyggere.

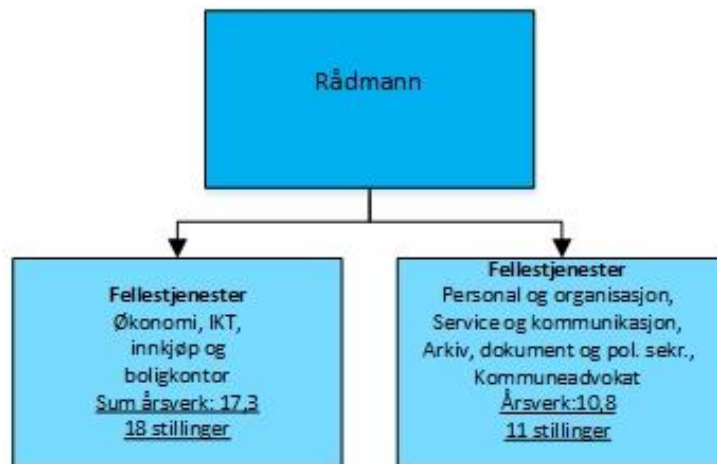

Del 2

Delbudsjetter for det enkelte tjenesteområde – drift

2.a. Fellestjenester

Organisasjon

Hovedmål

Service til innbyggerne gjennom å yte et bredt spekter av samordnede støttetjenester med god kvalitet.

Service til tjenesteområdene gjennom å yte et bredt spekter av effektive og fremtidsrettede støttetjenester av god kvalitet.

Strategier

- Sikre gode, effektive og helhetlige tjenester til innbyggere, tjenesteområder og samarbeidspartnere.
- Hjelp til selvhjelp
- Mål om digitalt førstevalg
- Heltidskultur for kvalitet og stabilitet i tjenestene
- Økt nærvær for kvalitet og stabilitet i tjenestene.
- Forbedringskultur ved bruk av Lean

Satsingsområder kommuneplan

- Folkehelse
- Attraktive Gjesdal
- Tidlig innsats barn og unge

Fellestjenester består av alle stabs- og støttefunksjonene; økonomi, analyse, innkjøp IKT, bolig og tomteutvikling, personal, organisasjon, lønn, arkiv, servicesenter, politisk sekretariat, kommunikasjon, digitalisering, kommuneadvokat. Fellestjenester ledes av økonomisjef og personal- og organisasjonssjef.

- 1) Innbyggerne forventer et digitalt førstevalg og skreddersydde servicetjenester.
- 2) Kompetansebehov og tjenestetilbud endres som følge av digitalisering.

Noen av årsakene til dette er:

- Innbyggere, tjenesteområder og samarbeidspartnere setter stadig større krav til raske tjenester med god kvalitet.
- Trekk i samfunnsutviklingen gjør at stadig flere av oppgavene våre erstattes av digitale og mer effektive verktøy.
- Økt ressursinnsats innen digitalisering.
- Fortsatt stor ressursinnsats for bolig- og tomteutvikling.

Utvikling og omstilling i planperioden

For å sikre en mest mulig kostnadseffektiv drift og kvalitet i Fellestjenester vil vi:

- Bruke digitale verktøy i enda større grad både når det gjelder kommunikasjon og for å utvikle mer tilgjengelige tjenester til innbyggere, tjenesteområder og eksterne samarbeidsparter.
- Vi vil jobbe mot en heldigital kommune administrativt ved å øke dialog- og selvbetjeningsløsninger som sikrer tilgjengelighet for innbyggerne
- Fortsatt fokus på å analysere interne arbeidsprosesser for å forenkle, forbedre og automatisere og deretter realisere gevinstene.

Avvikling av oppgaver og tiltak i planperioden

- Målrettet arbeid knyttet til utleie av boliger gir innsparinger i drift og vedlikehold.
- Økt støtte og rådgivning til ledere innen personal/HR.
- All mulig post digitaliseres i planperioden.
- Registrering av post flyttes fra avdelingene til felles dokumentsenter.
- Servicefunksjon for innbyggerne er flyttet til det nye Veveriet. Og behov kartlegges og justeres for forbedret service.
- Vakant vikariat står ledig i 6 måneder, oppgaver omfordes innen avdelingen og oppgaver må nedprioriteres.
- Vakant stilling lyses ut, og oppgavene i endres som følge av prioriteringer knyttet til arkiv, dokumentbehandling og personaladministrative oppgaver. Styrket digital kompetanse vektlegges.

Prioriteringer i planperioden

- Arbeid innen næringsutvikling og salg av næringsarealer.
- Arbeid med boligutvikling i Gjesdal, spesielt i Ålgård sentrum og Kodlidalen.
- Fortsette arbeidet med digitalisering av flest mulig tjenester.
- Nytt digitalt styringssystem for ledere.
- Fortsatt stort fokus på nærværarbeid, heltid og lederstøtte.
- Holde trykket oppe i forbedringsarbeidet – bruke digitalisert LEAN-verktøy.
- Samle administrative ressurser med fagkompetanse i et felles dokumentsenter. Dokumentsenteret skal ha kompetanse på alle administrative sak/arkivsystem.
- Dokumentere og eventuelt realisere gevinster for alle digitaliseringsprosjekter.
 - Ta i bruk regionale/nasjonale fellesløsninger der det er mulig.
 - Øke kompetansedeling med nabokommunene.

Tidlig innsats

Vi ser Gjesdal kommune i et samfunnsperspektiv som en viktig bidragsyter for sysselsetting.

- Videreutvikle et godt arbeidsmiljø som hindrer utstøting fra arbeidslivet.
- Gjesdal er og skal være en betydningsfull aktør i fagopplæringen. Andelen læringer skal være 2 pr 1000 innbygger, og arbeidet spres på et bredt antall fagområder.
- Gjesdal kommune skal, i samarbeid med NAV, tilrettelegge for arbeidspraksis for innbyggere som står utenfor arbeidsmarkedet.
- Digital kompetanse vektlegges både ved rekruttering og opplæring av ansatte.

Organisasjonsutvikling

- E-læring tas i bruk for lederopplæring og annen type intern opplæring.
- Elektroniske møter er hovedregel når hensiktsmessig for effektiv ressursutnyttelse.
- Lederforum videreføres som en viktig møteplass for å skape felles og helhetlig kultur og holdninger. Her drøftes felles strategier, planer og satsinger. Lederforum er også en viktig arena for lederutvikling. Lederforum er rådmannens møtepunkt med ledere og sentrale hovedtillitsvalgte i kommunen.
- Det er utarbeidet et lederopplæringstilbud for interne prosedyrer, retningslinjer og rutiner for å utvikle robuste og kompetente ledere i Gjesdal kommune.

Konsekvenser og utfordringer

Tabellene nedenfor viser utvikling innenfor viktige områder:

1. Arbeidet med å effektivisere stab og støttefunksjoner i hele kommunen ved hensiktsmessig bruk av kompetanse og kapasitet videreføres. Dette vil innebære nye måter å jobbe på, endring av oppgaver og eventuelt nedlegging av oppgaver og funksjoner.
2. Nærværet har økt i 2019 i forhold til 2018. Målsettingen er at sykefraværet over tid skal ligge på maks 3 %.
3. Antall nye startlån har doblet seg fra 2018 til 2019, og det ventes en ytterligere økning i 2020.
4. Økningen skyldes rekruttering av ny stilling for boligutvikling og flytting av årsverk fra andre tjenester til fellestjenester.

Nøkkeltall

Område	Note	2016	2017	2018	2019
Innbyggere og brukere					
Antall nye videreutlån - startlån	3	7	7	6	13
Andel e-faktura/avtalegiro		51,5 %	55,2 %	57,9 %	62,5 %
Økonomi					
Driftsutg. til administrasjon, styring og fellesutg. pr innb. i % av ref.gruppe	1	98,5%	95,6 %	93,9 %	95 %
Medarbeidere					
Årsverk	4	22,2	23,1	23,6	26,1
Sykefravær	2	6,1 %	3,9 %	5,3 %	3,7 %

Måltall – målsettinger i planperioden

Område	Note	Status 2019	2020	2021	2024
Innbyggere og brukere					
Antall videreutlån - startlån	3	13	20	25	25
Andel e-faktura/avtalegiro		62,5 %	70 %	90 %	95 %
Økonomi					
Driftsutgifter til administrasjon, styring og fellesutgifter pr innbygger i % av ref.gruppe	1	95 %	94 %	94 %	92 %
Medarbeidere					
Årsverk	4	26,1	28,1	27,6	27,6
Sykefravær	3	3,7 %	3 %	3 %	2,5 %

Rammeendring fra 2020 til 2021

Vedtatt budsjett 2020 (tall i hele tusen)	21 425
Lønn- og pensjonsjusteringer	45
Prisjusteringer	1
Helårsvirkning av vedtatte tiltak/interne justeringer	354
Innarbeidede tiltak 2021	0
Budsjettramme 2021	21 825

Foreslåtte prioriteringer og tiltak i planperioden

Fellestjenester (tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024
Avvikling av valg 2021	600			
Vakanse - nedjustert bemanning	-400			
Innsparinger - mindre reiser og kurs	-200			
Omstillinger/reduisert standard 2022 - 2024		-500	-500	-500
Sum	0	-500	-500	-500

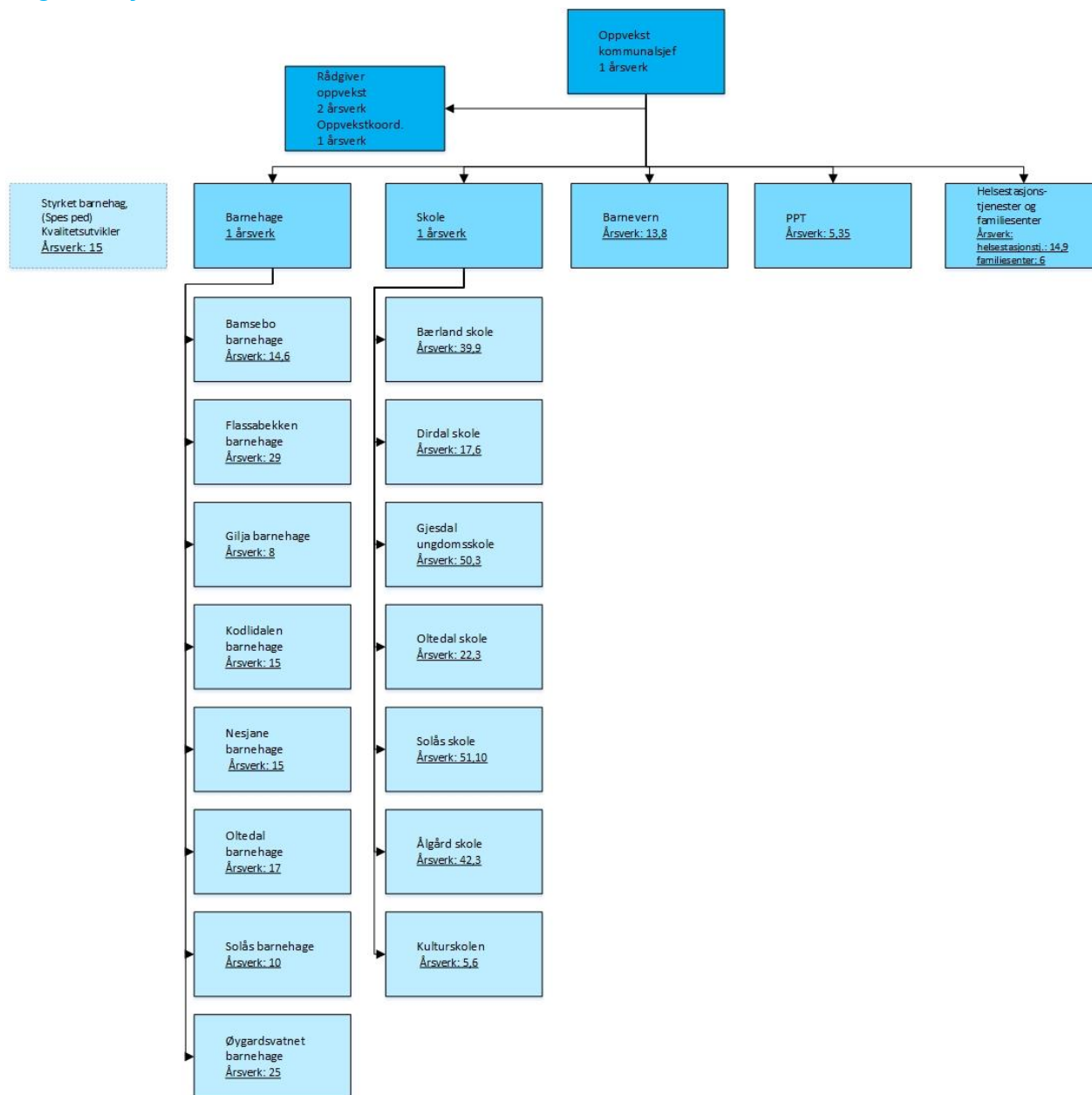
Kommentarer til prioriteringer og tiltak i planperioden

- Økning fra 2020 i rammen til fellestjenester er knyttet til avvikling av valg 2021
- Personalressurser tilsvarende ca en halv stilling holdes vakant i 2021.
- Det legges opp til mindre reiser knyttet til kurs og konferanser, med utgangspunkt i å videre effektiviseringsgevinster som følge av covid-19.
- Fram mot 2024 må fellestjenester omstille/ta ut gevinster eller redusere standard permanent i størrelsesorden 0,5 mill, enten ved lavere bemanning, økte inntekter eller lavere driftskostnader.

2.b. Oppvekst

Organisasjon

Hovedmål

- Barn og unge trives.
- God læring og utvikling for alle.
- Ruste barn og unge til å mestre livet sitt.

Strategier

- Barn og unge blir spurt, hørt og tatt på alvor.
- Tidlig innsats og helhetlig hjelp til barn og familier.
- Systematisk arbeid for å fremme god fysisk og psykisk helse.
- Kontinuerlig kompetanseutvikling i barnehager, skoler og hjelpetjenester.

Satsingsområder kommuneplan

De tre hovedområdene i kommuneplanen:

1) Folkehelse 2) Attraktive Gjesdal 3) Tidlig innsats barn og unge i kommuneplanen brytes ned til konkrete målsettinger for **arbeidet i tjenesteområdet. Fokuset vil blant annet være:**

Folkehelse

Barn og unge i Gjesdal trives og sikres god utvikling og læring.

Fysisk aktivitet i hverdagen vektlegges.

Systematisk arbeid for å forebygge, avdekke og følge opp vold og overgrep.

Attraktive Gjesdal

Barn og unge opplever medvirkning i alle saker som vedrører dem.

Barnehager, skoler og hjelpetjenester kjennetegnes av høy kvalitet og godt omdømme.

Vi er lærende organisasjoner som samhandler målrettet, tverrfaglig og effektivt.

Tidlig innsats barn og unge

Barn i alderen 0-3 år prioriteres.

Barn og unge har rett til inkluderende opplæring, og stimuleres til deltagelse i fritidsaktiviteter.

Barn, unge og familier som trenger det får tidlig, og rett helhetlig hjelp.

Hovedtrekk:

Felles:

Siden mars 2020 har driften i alle avdelinger vært sterkt påvirket av smittevernshensyn som en følge av Covid-19-pandemien. Økt fravær, mindre fleksible bemanningsløsninger utfordrer spesielt barnehage- og skoletilbudet. Samtidig har Gjesdal klart å ivareta sårbare barn, unge og familier.

Det er ansatt kommunepsykolog som skal arbeide med støtte rundt barn og unge.

Bedre tverrfaglig innsats (BTI): Kommuneprosjektet (2019-2023) er godt i gang. Målet er at ansatte skal bli bedre til å se, høre og handle i møte med gravide, barn, unge og foresatte det er knyttet undring eller bekymring til. Høsten 2020 lanseres en digital handlingsveileder som viser ansatte veien fra undring/bekymring til handling.

Helsestasjon og familiesenter:

Oppgaver fra 2. linjetjenesten overføres til kommunene både innenfor barselomsorgen og innen oppfølging av psykisk helse for barn og unge. Dette medfører at Gjesdal har kapasitetsutfordringer innen disse tjenestene

Barnehagene:

Barnehagekapasiteten i Gjesdal er høyere enn behovet for plasser. Overkapasiteten vil opprettholdes ut planperioden. Barnehage- og skolebruksplanen skal etter en høring behandles januar 2021. I denne planen blir det fattet vedtak om nødvendig nedleggelse av en barnehage på Ålgård etter en vurdering av størrelse på barnehagen, beliggenhet i forhold til behov for plasser og standard på bygg. I Gjesdal får barn som ikke har rett til plass etter loven, så langt som mulig et tilbud.

Flere barn har behov for ekstra bemanning gjennom hele dagen.

Skolene:

Samlet elevtall vil fortsette å stige de neste årene. Det er særlig skolene på Ålgård og Oltedal skole som vil merke dette. På grunn av lave fødselstall i Dirdal vil både barnehage og skole over tid merke en relativ sterk nedgang.

Ressurseeffektiviteten i skolene generelt ligger i toppen av fylket. Gjesdal er en av de kommunene som bruker minst økonomiske ressurser per elev i fylket. Vi har flere barn og unge som trenger tett oppfølging.

Barnevern:

Barneverntjenesten leverer lovpålagte tjenester med god kvalitet, men har enkelte avvik på tidsfrister som følge av kapasitetsutfordringer på saksbehandling, oppfølging og tiltak. Det er brukt vikarer og

kjøp av tjenester for å sikre stabil drift gjennom året og noe av dette legges fast inn i budsjett for 2021 som tilpasning til reell situasjon.

Utvikling og omstilling i planperioden

Felles:

- Tjenesteområdet Oppvekst vil fortsette arbeidet med Lean og utvikling av forbedringskultur.
- I utvikling og forbedring av tjenestene i Oppvekst skal vi ha fokus på digitalisering og fremtidsrettede løsninger.
- Fokus på nærvær vil bli opprettholdt.
- Bedre tverrfaglig innsats (BTI) innføres og innebærer å videreutvikle kulturen for samarbeid, styrke tverrfaglige arenaer og implementere handlingsveilederen. Vi skal også heve kompetansen om rus og psykiske plager hos de ansatte. Vi vil bli bedre til å involvere barn, ungdom og foresatte, og styrke kompetansen i møte med flerkulturelle.

Helsestasjonstjenestene og familiesenter:

- Barselomsorgen er i endring. Flere oppgaver overføres til kommunen som en følge av at mødre skal ha kortere liggetid på sykehuset etter fødsel. Det vil medføre at Gjesdal vil få økt behov for helsestasjonstjenester som helsesykepleier, jordmor og lege. Gjesdal kommune må også levere jordmortjenester på lørdager.
- Gjesdal må fortsette å styrke skolehelse-tjenesten i tråd med nasjonale normtall. Tjenesten er en vesentlig faktor for å løse viktige oppgaver innenfor barn og unges psykiske og fysiske helse.
- FIT- Feedback informerte tjenester innføres på Familiesenteret og i skolehelsetjenesten på ungdomstrinnet. Denne faglige tilnærmingen gir utgangspunkt for læring og endring, og sikrer større grad av brukermedvirkning og tilpassende tiltak.
- Digitalisering av helsestasjonstjenester- effektivisere og minske bruk av papir/ brosjyrer.

Barnehage:

- Vi ønsker å i stor grad kunne tilrettelegge for å gi barnehage tilbud når innbyggerne trenger det. For foresatte som skal tilbake i jobb etter endt svangerskapspermisjon eller som flytter til kommunen, er det viktig å ha en forutsigbarhet for når de får barnehageplass. Vi vil derfor legge til rette for to opptak i året. Ett med virkning fra august og ett med virkning fra januar. Utover dette tilbys søkere plass når det blir noe ledig.
- En barnehage legges ned. Personale og barn samlokaliseres i ledige arealer i Flassabekken barnehage.
- Ny forskning peker på betydningen det har for barn å gå i en høykvalitetsbarnehage. Gjesdal har som mål at alle våre barnehager skal defineres som høy-kvalitetsbarnehager. Det er startet arbeid for å kvalifisere oss gjennom forbedrings-arbeid, utvikling av «Beste praksis» og personalets kompetanse forankret i forskning.
- Gjennom regional ordning for kompetanseheving (Rekomp), vil barnehagene i Gjesdal samarbeide med universitetet i Stavanger. En ansatt ved Læringsmiljøsentret vil være vår faste samarbeidspartner i utviklingsarbeidet.
- Jærkommunen har sammen kommet med i den nasjonale kompetanseordningen «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende opplæring». I samarbeid med UiS og Stat.ped skal vi arbeide for å gi 1-2-åringene i barnehagene de beste utviklingsmulighetene, som grunnlag for all senere læring. PPT og barnehagene i kommunene deltar i arbeidet.

Skole:

- Gjennom nye desentraliserte ordninger for kompetanseutvikling har regjeringen lagt premisser for hvordan kommunene skal bruke statlige midler til kompetanseutvikling for å løfte kvaliteten i barnehage og skole.
- Digital kompetanseheving av alle lærere. Det er behov for at flest mulig lærere tar videreutdanning for å øke sin profesjonsfaglige digitale kompetanse. Gjesdalskolen har fått statlige kompetansemidler til å frikjøpe to lærere som ressurspersoner, hver i 20% prosjektstilling i 2 år. Disse vil bidra til mer digital læring for alle lærere og ledere både på den enkelte skole, og gjennom felles delesamlinger for hele Gjesdalskolen. Vi ser en økt bruk av digital undervisning i alle skolene.
- Solås skole og Oltedal skole deltar i satsingen Inkluderende barnehage og skolemiljø pulje 5 i perioden 2020-2022. Satsningen skal styrke barnehager, skoler og skoleeiers kompetanse til å

skape og opprettholde gode barnehage- og skolemiljøer, og forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser. Gjesdal har tidligere deltatt med Dirdal skole og Gjesdal ungdomsskole.

- Jærskulen har fått innvilget støtte fra EU-kommisjonen til å videreføre det europeiske skoleutviklingsprosjekt CLAE «Kritisk tekstforståelse og bevissthet i utdanningen» i samarbeid med UiS og opplæringsavdelingen i den franske kommunen Dunkerque med fl. Det internasjonale prosjektet vil være et godt bidrag til arbeidet med implementering av fagfornyelsen.
- DigUP: Et forsknings- og innovasjonsprosjekt med mål å utvikle en didaktisk digital undervisningsplanlegger – med lærere og for lærere. God undervisningsplanlegging er avgjørende for kvaliteten på undervisningen i skolen, og dermed elevenes læring. Mens digitale enheter og løsninger får stadig større plass i norsk skole, finnes det få digitale verktøy som lærerne kan ta i bruk i sin utvidede praksis, og som kan støtte lærerne i alle beslutningene de må ta i sin hverdag. Forsknings- og innovasjonsprosjektet DigUP skal svare på dette behovet. DigUP eies av Jærskulen og vil gjennomføres i samarbeid med forskere og fagpersoner ved Lesesenteret, Universitetet i Stavanger. Prosjektet har oppstart 1. februar 2020.
- Skolene har samlet sett over tid ansatt for mange miljøarbeidere i forhold til det som de har økonomisk ramme til. Behovet for miljøarbeidere er tilstede, men rådmannen vil i perioden måtte ha fokus på at Gjesdal oppfyller de nasjonale normene for lærertetthet på bekostning av miljøarbeidere.
- Det er et mål å få redusert antall timer som går til spesialundervisning, og styrke tilpasset opplæring. Mye av spesialundervisningen gis utenfor ordinære klasser og står i et motsetningsforhold til økt inkludering. Arbeidet med å redusere antall spesialpedagogiske timer er og begrunnet med at vi i flere tilfeller ikke ser den ønskede effekten, noe også forskningen viser. Jo færre timer som bindes opp til spesialundervisning, desto flere timer frigjøres til ordinær undervisning. Omstillingen gjøres i samarbeid med PPT.

Barnevern:

- Ny barnevernlov vedtas 2021 og de fleste endringene er i løpet av de siste årene allerede innarbeidet i barnevernets praksis. Det er ett styrket fokus på barns rettigheter, bruk av barnets familie og nettverk ved flytting ut av hjemmet, styrket oppfølging av foreldre som ikke kan ha omsorgen for sine barn, iverksetting av tiltak for å bidra til tilbakeføring og tiltak for å sikre gode samvær mellom barn og foreldre.
- Norsk barnevernspraksis endres også i tråd med dommer fra EMD og Norsk høyesterett. Endringene forutsetter at det brukes mer tid på arbeidet med hver enkelt familie, og erfaringene viser at dette gir bedre kvalitet og bedre løsninger for det enkelt barn og dets familie.
- Det er vedtatt en Barnevernreform som trer i kraft 2022. Denne gir økt ansvar til kommunene på barnevernfeltet og det er forespeilet en finansieringsmodell som vil være gunstig for kommuner som arbeider godt med utvikling av lokale tiltak i barneverntjenesten og satser på forebyggende arbeid og tidlig innsats i kommunens samlede tjenesteapparat til barn, unge og deres familier.

PPT:

- PPT-kontorets bemanning må sikres i et lengre perspektiv ved nyrekruttering og bemanning etter at noen av de ansatte går av med pensjon.

Prioriteringer i perioden

Felles:

- Vi vil lage en plan for nødvendig oppgradering og utvikling av uteområdene i barnehager og skoler.

Helsestasjonstjenester og Familiesenter:

- Videreutvikle Helsestasjonstjenester og Familiesenter slik at vi kan forebygge og avhjelpe barn og unge som har behov for hjelp med sin fysiske og psykiske helse.
- Styrke elevene sin helsetjeneste i kommunen gjennom økt tilgang på helsesykepleier på skolene.
- Øke jordmorkapasiteten slik at vi kan løse endringer innenfor barselomsorgen i Gjesdal kommune.

Barnehage:

- Felles kvalitetsutviklingssatsing for barnehagene i Gjesdal. Tid til ledelse av planmessig og strukturert utviklingsarbeid, prioriteres høyt.
- Utdanning og sertifisering av egne Class-observatører som kan vurdere kvaliteten i barnehagene. Class-observatørene kartlegger de ansattes praksis og gir tilbakemelding som skal brukes til å sikre utvikling og kvalitet i møtet med barna. Barna skal sikres både emosjonell støtte, støtte til utvikling som støttes opp av god organisering av hverdagen.
- Bedre rekruttering av barnehagelærere for å kunne innfri lovkrav om utdanning.
- Behovet for barnehageplasser reduseres med ca 3 avdelinger fra august 2021. Reduksjonen tilsvarer 9 stillinger, hvorav 3-4 er stilling for barnehagelærere. Gjesdal har ikke klart å rekruttere kvalifisert personell til alle pedagogstillinger i barnehagene slik at det her ikke vil være behov for nedbemanning. Den resterende overtalligheten av ansatte vil bli forsøkt gjennom naturlig avgang og eventuelt omplassering.

Skole:

- Gjesdal ungdomsskole og Gjesdal kulturskole har nå inngått et samarbeid om bruk av ressurser. Ungdomsundersøkelser viser at noen av elevene mister motivasjonen for skole og ikke klarer å se relevansen mellom skolen og livet de lever resten av døgnet. Ungdomsskolen er preget av mye teori. Kulturskolen på sin side har fra nasjonalt hold fokus på «Fremtidens kulturskole». Dette innebærer bla at kulturskolen har en tydelig rolle i et helhetlig kommunalt tjenestetilbud. Ved å invitere kulturskolen inn i skolen ønsker rådmannen å gi et tilbud som stimulerer til musikalske og kunstneriske interesser som vi vet at mange av våre elever har. Dette er også viktig for utvikling av dannelse og å fremme positivt selvbylde og en trygg identitet. Det er også et tiltak for å gjøre skolen mer relevant og praktisk, og legge til rette for mer elevaktivisering. Gjesdal ungdomsskole har dette skoleåret (2020/21) ansatt en lærer i 40% stilling som også jobber i kulturskolen.
- Som et tiltak i den kommunale satsingen på barn og unge, er det opprettet en LOS funksjon i 90% på Gjesdal ungdomsskole. Vi har en raskt økende elevvekst, og samtidig en økning i andelen unge som gjennom undersøkelser gir uttrykk for at de er lite motivert og kjeder seg på skolen. Elever med stort fravær vil være i risikogruppen for frafall i videregående skole. Vi har mål om å snu de negative tallene slik at ungdommene våre opplever motivasjon og inkludering i skolemiljøet. Sammen med en del andre tiltak som vi er i gang med, ser vi at en LOS funksjon vil være et sentralt tiltak både med tanke på å jobbe individrettet, men og systemrettet. 40% av funksjonen dekkes av tilskuddsordningen fra Bufdir (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) i en periode på 2 år.
- Digitalisering i skolen er både en lokal og nasjonal satsing. Nytt læreplanverk krever økt fokus på digitale klasserom og mer digital undervisning og læring. Samtidig ser vi det er krevende å imøtekomme et stadig strengere regelverk knyttet til personvern (GDPR). Det vil være avgjørende for Gjesdalskolen å ha en person som kan koordinere og lede dette endrings- og utviklingsarbeidet på tvers av de 6 skolene i Gjesdal i årene fremover.
- Jærskulen, Sandnes og Stavanger kommune har laget intensjonsavtaler med UiS der kommunenes ungdomsskoler skal være med i forskningsprosjektet Resilient. Forskningen skal følge opp effekten av undervisningsopplegget ROBUST. ROBUST skal gjennomføres på 9. trinn skoleåret 2021/2022. Lærere som skal ha ansvar for undervisningen får kompetanseheving i regi av Universitetet i Stavanger. Målet med prosjektet er å øke trivsel og motivasjon blant elever i ungdomsskolen gjennom å fremme sosial og emosjonell kompetanse. Når forskningsprosjektet er ferdig, skal ROBUST gjøres tilgjengelig for alle ungdomsskoleelever som en del av læreplantemaet «Folkehelse og livsmestring».

Barnevern:

- Barneverntjenesten må være robust og ha tilstrekkelig kapasitet når ansvar for nye oppgaver overføres til kommunen for å unngå at det gir en negativ økonomisk effekt. 2021 blir et viktig år for forberedelse, igangsetting av tiltak og videreutvikling av kommunens forebyggende arbeid og tidlig innsats.

Konsekvenser og utfordringer

Helsestasjonstjenestene og familiesenter:

- Gjesdal har behov for flere helsesykepleiere. Helsesykepleiere med sin spesialisering innen sykdomsforebyggende og helsefremmende arbeid for barn 0-20 år er viktig i det forebyggende arbeidet for barn og unge. De representerer en viktig aktør i tidlig innsats og kan bidra til at barn og unge kan få hjelp til lettere psykiske vansker.
- Ungdata viser at barn og unge i Gjesdal kommune har utfordringer med sin psykiske helse. Forskning viser at å fange opp tidlig og sikre nødvendig oppfølging er viktig for den psykiske helsen videre i livet. Helsesykepleier representerer en viktig gruppe ansatte som har kunnskap og kompetanse til å følge opp barns psykiske helse. Det er god tidlig innsats å oppdage barn og unge som er i faresone for å utvikle psykiske vansker. Normtall fra Helsedirektoratet tilsier at Gjesdal skulle hatt minimum 6 stillinger i skolehelsetjenesten ut fra elevtall. I 2020 har vi 4 stillinger.
- Familiesenteret med sin tverrfaglige kompetanse er viktig for å forebygge og avhjelpe barn, unge og deres familier med deres utfordringer. Per i dag står 1 av 5 stillinger vakant.

Barnehage:

- Det er gitt dispensasjon fra utdanningskravet om pedagogisk bemanning til 15 pedagog-stillinger i kommunen. For å nå målet om å bli høykvalitetsbarnehager må andelen barnehagelærere økes.
- Barnehagenes driftsbudsjett har i en lengre periode ikke blitt justert for lønns- og prisvekst. Driftsbudsjettene dekker også lønn for pålagte og nødvendige møter på kveldstid. Det betyr at budsjett-rammene har blitt redusert som følge av lønnsvekst. Det er behov for oppjustering av rammene for driftsbudsjett.
- Flere barn med diagnoser innenfor autismespekteret får svært omfattende hjelp med støtte fra det regionale autismeteamet. Dette er kostbar innsats som forventes å gi barna viktig hjelp i barnehagealder, for å sikre optimal utvikling som grunnlag for senere læring.
- Vi har for mange barnehageplasser i forhold til forventet behov de neste syv årene. Det betyr at vi må vurdere hvor mange barnehagebygg det er behov for.
- Kvalitetsutviklingsarbeidet i barnehagene innebærer forskningsbasert innhenting av data om kvaliteten på barnehagetilbudet. Kartleggingen gjøres av sertifiserte Class-kartleggere. Vi utdanner våre egne og disse vil ha behov for tid til å gjennomføre kartlegging på alle barnehageavdelingene.

Skole:

- Den nasjonale normen for lærertetthet i skolen legger opp til 15 elever pr lærer på barnetrinn og 20 elever pr lærer på ungdomstrinnet. GSI –tallene (Grunnskolen informasjonssystem) viser at lærernormen for lærertetthet i Gjesdalskolene 2020-21 oppfylles. De stramme økonomiske rammene fører til at vi må opprette større klasser enn ønskelig, med 28-30 elever både på barnetrinn og ungdomstrinn.
- De økonomiske rammene i skolene er utfordrende med hensyn til å kunne sette inn vikarer. I dag dekker stort sett de ansatte opp for hverandre. Det er et mål å kunne ansette en flytlærerressurs på hver av skolene for lettere å kunne drifte fraværet.
- I Gjesdalskolen har vi 2000 brukere, ca 1800 elever og over 200 ansatte. Nye læreplaner fra august 2020 stiller store krav til endringer og tilpasninger i skolene ikke minst ift digitalisering og samhandling. Vi må sikre oss at skolene har gode digitale løsninger og at de ansatte har god digital kompetanse (PFDK). Samtidig ser vi det er krevende å imøtekomme et stadig strengere regelverk knyttet til personvern (GDPR). Det vil være avgjørende for Gjesdalskolen å ha en person som kan koordinere og lede dette endrings- og utviklingsarbeidet på tvers av de 6 skolene i Gjesdal. Pr i dag er det ikke rammer for dette.
- Digitalisering i skolen er både en lokal og nasjonal satsing. Nytt læreplanverk krever økt fokus på digitale klasserom og mer digital undervisning og læring. Nye tema som koding og programmering blir obligatorisk på flere trinn. I forbindelse med innføring av ny læreplan er det i statsbudsjettet avsatt noe tilskudd til læremidler (stipulert til ca 280 kroner per elev). For skolene vil innkjøp av digitale læremidler og digital teknologi utgjøre en betydelig kostnad fremover.
- Ålgård skole har en betydelig andel elever med annet morsmål enn norsk. Innen dagens rammer er det en utfordring å få gitt denne elevgruppen den faglige oppfølgingen de har rett på etter at de er ferdige i språkstasjonen og følger vanlig klasseundervisning.
- Flere elever med omfattende hjelpebehov 1.- 7.klasse er tilknyttet SFO. Det er et godt og positivt tilbud for elevene det gjelder, men det er ikke store nok økonomiske rammer til å drifte tilbudet.

Kommunestyret vedtok i 2018 å gi friplasser i SFO for elever 5.- 7. klassetrinn med funksjonsnedsettelse. Det er knyttet betydelige personalkostnader til slike plasser og det bevilgende beløpet dekker svært lite av de reelle kostnadene.

- Kulturskolen ønsker å starte opp et tilbud for alle 5-åringer etter modell i Bjerk. Barna kommer til kulturskolen og får gode og kjekke opplevelser sammen og får et godt innblikk i hva kulturskole er for noe. Tilbudet er uten elevbetaling.

Nøkkeltall

Område	Note	2016	2017	2018	2019
Virkomhet Helsestasjon og familiesenter					
Antall barn født	1	177	178	148	165
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 14 dager etter hjemkomst		76 %	82 %	88 %	91 %
Stilling helsesykepleier i skolehelsetjenesten brukt på antall skoleelever		1,3/ 1.714	2,2/ 1.703	3/ 1.768	3,1/ 1.810
Antall 1.g konsultasjoner nygravid hos jordmor		125	106	130	132
Antall saker i familiesenteret (oppvekstteam)	2	109	114	171	135
Virkomhet Barnehage					
Andel barn 1-5 år med barnehageplass i ref gruppe		89,1 % 88,7 %	89,3 % 88,4 %	89,9 % 88,1 %	89,1 % 89,1 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i ref gruppe		76,8 %	83,1 %	80,5 % 83,7 %	79,1 % 76,2 %
Andel barn 3 –5 år med barnehageplass i ref gruppe		97,2 %	93,6 %	95,5 % 97,1 %	95,1 % 97,1 %
Antall barn med barnehageplass		882	839	848	802
Andel barn som får ekstra ressurser i forhold til alle barn i kommunale barnehager i ref gruppe (Kostragruppe 8)		2,2 % 4,1 %	3,5 % 3,7 %	3,4 % 3,9 %	3,1 % 3,5 %
Andel minoritetsspr barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år i ref gruppe (Kostragruppe 8)		78,7 % 76,0 %	77,9 % 78,5 %	82,0 % 81,9 %	79,9 % 80,7 %
Virkomhet skole					
Dekningsgrad SFO		53,4 %	46,7 %	46,0 %	42,9 %
Dekning i kulturskolen i % av grunnskoleelever		17,7 %	18,0 %	18,4 %	21,2 %
Lærertetthet i Gjesdal 1.–7. klasse i ref gruppe	3	13,3 12,8	14,0 12,8	13,8 13,4	13,9 13,2
Lærertetthet i Gjesdal 8.–10. klasse i ref gruppe	3	15,6 13,3	13,6 13,8	13,1 13,8	13,8 13,7
Virkomhet PPT					
Antall henviste saker i førskolealder		25	33	25	30
Antall henviste saker i grunnskolealder		62	80	44	39
Virkomhet Barnevern					
Antall barn med hjelpetiltak pr 31.12		79	80	87	74
Antall barn plassert utenfor hjemmet pr 31.12.		31	31	31	25
Økonomi					
Brutto driftsutgifter i kr. per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager	4	46	49	52	

I ref gruppe		49	51	56	
Brutto driftsutgifter til grunnskole-undervisning per elev, i % av ref. gruppe	5	93,0 %	92,8 %	94,5 %	93,3 %
Brutto driftsutgifter til grunnskole-undervisning per elev. I referansegruppe	5	85.762 92.215	87.844 94.684	91.944 97.323	93.651 100.351
Brutto driftsutgifter pr barn som er plassert av barneverntjenesten	6	306.769	379 816	339 209	429.711

Måltall – målsettinger i planperioden

Område	Note	Status 2019	2020	2021	2024
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 14 dager etter hjemkomst	7	69%	80%	100%	100%
Stilling helsesykepleier i skolehelse-tjenesten brukt på antall skoleelever	8	3,1	4	5	6
Antall nyfødte med hjemmebesøk av jordmor innen 1-3 dager etter hjemkomst	9	1,6	1,6	1,8	2,5
Andel barn 1-2 år med barnehageplass	10	79,1	80 %	81 %	83 %
Andel barn 3 –5 år med barnehageplass	10	95,1	96 %	97 %	99 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år	11	79,9 %	81 %	82 %	90 %
Grunnskolepoeng 10. klasse Ref. gr Rogaland	12	41,9 42,7	42,5	42,7	42,9
Gjennomføring videregående skole etter 5 år Nasjonalt	13	67,6% (72,9%*) 78,1% (81,1%*)	73,0%	75,0%	78,0%
Nasjonal prøve i lesing 5.kl. Prosent elever på laveste nivå Nasjonalt	14	12,5% 23,0%	*	*	*
Nasjonal prøve i lesing 8.kl. Prosent elever på de to laveste nivåene Nasjonalt	14	23,2% 37,0%	*	*	*

Kommentarer til nøkkeltall og måltall

1. Det har vært en fallende tendens når det gjelder antall fødte barn. Nå i 2020 er tallet noe økende igjen.
2. Antall saker viser antall barn med oppfølging av Familiesenteret. Oppvekstteam ble slått sammen med psykisk helse barn og unge hvor Familiesenteret ble opprettet 1. juni 2017.
3. Gjesdalskolene innfrir den nasjonale normen for lærertetthet. Lærertetthet gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen og inkluderer her både timer til spesialundervisning og timer til særskilt norskopplæring.
4. Gjesdal har en kostnadseffektiv barnehagedrift i forhold til referansekommunene.
5. Gjesdal kommune bruker betydelig mindre ressurser enn referansekommunene på skole. Det merkes godt i skolene, og flere skoler melder om at de har vansker med å drive innen de tildelte rammer.
6. Kostnadene er knyttet opp til tiltak rundt enkeltbarn eller ungdom og vil derfor være svært variable fra år til år. Eksempelvis koster institusjonsplass for en ungdom 75.000 per mnd.
7. Krav angående hjemmebesøk endret fra 14 dager etter hjemkomst til 7-10 dager etter fødsel.
8. Det er en målsetting å øke ressursene i skolehelsetjenesten til normtall fra Helsedirektoratet.
9. Endringer i barselomsorgen medfører tidlig hjemmebesøk av jordmor og oppgaveoverføring fra sykehus til kommune. Målet er å få nok kapasitet til å møte dette. Antall stillinger er utregnet av prosjektgruppe på SUS som skal dekke overføring av oppgaver til kommunene.

10. Andelen barn i barnehage er lavere enn i nabokommunene. Vi må følge utviklingen nøye med tanke på endringer i barnehagestruktur. Forskning tilsier at å gå i en høykvalitetsbarnehage har positiv effekt for barn i risikogrupper.
11. Forskning viser at det er av stor betydning at minoritetsspråklige barn går i barnehage for å lære språk og sikre inkludering. Økt andel minoritetsspråklige barn i barnehage er en målsetting i kommuneplanen
12. Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbytte for elever som sluttvurderes med karakterer og benyttes som kriterium for opptak til videregående skole. Gjesdal ligger litt under nasjonalt snitt i 2019 og scorer lavere sammenlignet med 2018. Det er et mål å øke dette snittet.
13. Samme elevkull som i 2019. Nå tall for 6 år etter for elever som har tatt yrkesfaglig studieretning.
14. Elevene skårer betydelig bedre på de nasjonale prøvene i lesing på 5. og 8. trinn enn gjennomsnittet for landet. *Høstens prøver på 5., 8. og 9. trinn er basert på kompetansemål i gammelt læreplanverk og vil fornyes. Det er derfor ikke definert mål for kommende skoleår.

Rammeendring fra 2020 til 2021

Vedtatt budsjett 2020 (tall i hele tusen)	334 777
Lønn- og pensjonsjusteringer	840
Prisjusteringer	-11
Helårsvirkning av vedtatte tiltak/interne justeringer	5 311
Innarbeide tiltak 2021	-1 000
Budsjettramme 2021	339 917

Foreslåtte innsparinger/omstillinger og tiltak i perioden

Tjenesteområde oppvekst (tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024
Økninger elever/klassetall 2021-2024	2 000	6 000	7 000	7 000
Barnehageplasser jan-aug	1 000	1 000	1 000	1 000
Årsvirkning økt elevtall skolene høst 2020	1 200	1 200	1 200	1 200
Behovsøkninger barnevern		500	1 000	1 500
Redusert antall barn i barnehagene	-2 000	-4 200	-5 000	-5 000
SFO - reduserte inntekter ny rabattordning	300	700	700	700
Generelt lavere bemanning skolene/oppvekst	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Vakanse familiesenter/andre enheter	-500	-500	-500	-500
Sum	-1 000	1 700	2 400	2 900

Endringer og tiltak i perioden 2021-2024

Økning i elever og klasser

Elevtallsøkningen fortsetter inn i perioden. De nasjonale normene for lærertetthet skal oppfylles. Det øremerkede tilskuddet til kommunene for å ivareta tidlig innsats og lærernormen går fra og med 2020 inn i rammetilskuddet til kommunene.

Barnehageplasser januar - august

Barn som fyller ett år innen utgangen av november har rett til barnehageplass. I Gjesdal strekker vi oss langt for å kunne tilby barnehageplass til de som ønsker plass utenom hovedopptaket. For å kunne innfri dette må det etableres tre nye plasser i Oltedal og 6-9 plasser i Flassabekken fra 1. januar 2021 og frem til sommeren 2021. Behov for plass fra januar vil hvert år i perioden skape behov for økt bemanning på vårparten.

Årsvirkning økt elevtall skolene høst 2020

Høsten 2020 økte det totale elevtallet med 24 elever (totalt elevtall 1804). Elevtallsprognosene fremover viser et elevtall på 1910 i 2024.

Redusert antall barn i barnehage

Prognosene viser nedgang i antall fødsler for hele perioden. Årskullet 2015 som begynner på skolen høsten 2021 er på hele 235 barn. Gjennomsnittet både før og etter dette året, er på 170

fødsler. Det betyr at vi i 2021 vil ha behov for et mindre antall plasser. Samtidig ser vi at andelen barn som benytter barnehage er økende.

SFO

I statsbudsjettet ble det for 2020 satt av midler til inntektsgradert foreldrebetaling for de foreldre som har barn i SFO i 1. og 2. klasse. Fra 2021 vil ordningen og gjelde for 3. og 4. trinn.

Reduserte lærerressurser Gjesdal u-skole og Solås skole

Dagens 9. trinn på Gjesdal ungdomsskole ville hatt et gjennomsnittlig elevtall på ca 30 elever dersom det ikke hadde blitt opprettet en ekstra klasse på 8. trinn. Rådmannen har et mål om å legge opp til en ordning der en unngår store klasser for å skape et bedre læringsmiljø for elevene. I 2021 starter et nytt stort elevkull både på 1. trinn (Solås skole) og på 8. trinn (Gjesdal ungdomsskole). Det vil innen dagens ramme være en utfordring å klare å opprette ekstra klasser på de to skolene.

Generelt lavere bemanning

For å kunne møte de økonomiske rammene må skolene i 2020-21 foreta en kostnadsbesparelse ved å redusere antall årsverk. Nedjusterte årsverk vil ikke bli erstattet i løpet av perioden. Det vil likevel tas hensyn til en økning i klasser i perioden.

Økte behov og innsparing/lavere standard

En god barnehage og en god skole er av stor betydning for Gjesdal som har landets yngste befolkning. Det finnes få andre forebyggende tiltak som gir så god effekt som å satse på gode barnehager og skoler. Ikke minst vil risikoutsatte barn og unge ha stor nytte av det. Det jobbes målrettet i både barnehage og skole for å sikre god kvalitet. Barnehagene i Gjesdal har en systematisk plan for hvordan alle barnehager skal utvikle seg til høgkvalitetsbarnehager. Skolene jobber planmessig med fagfornyelsen som kom i 2020. Ungdata 2019 peker på at flere unge sliter med sin psykiske helse og skolene rapporterer om at flere elever trenger oppfølging. Innføring av ny læreplan i 2020 og behovet for en mer variert og praktisk skolehverdag stiller store krav til skolene innen de økonomiske rammene de har.

Ressursinnsatsen i skolene i Gjesdal er blant de laveste i fylket. På tross av dette har elevene i Gjesdal hatt gode læringsresultater i lys av nasjonale prøver og grunnskolepoeng. Det vil de neste årene bli utfordrende å måtte foreta ytterlige reduksjoner i skolene. Med utgangspunkt i de lave fødselskullene i Dirdalsområdet, må det ses på om vi kan drive mer rasjonelt med et tettere samarbeid mellom skolene Oltedal og Dirdal.

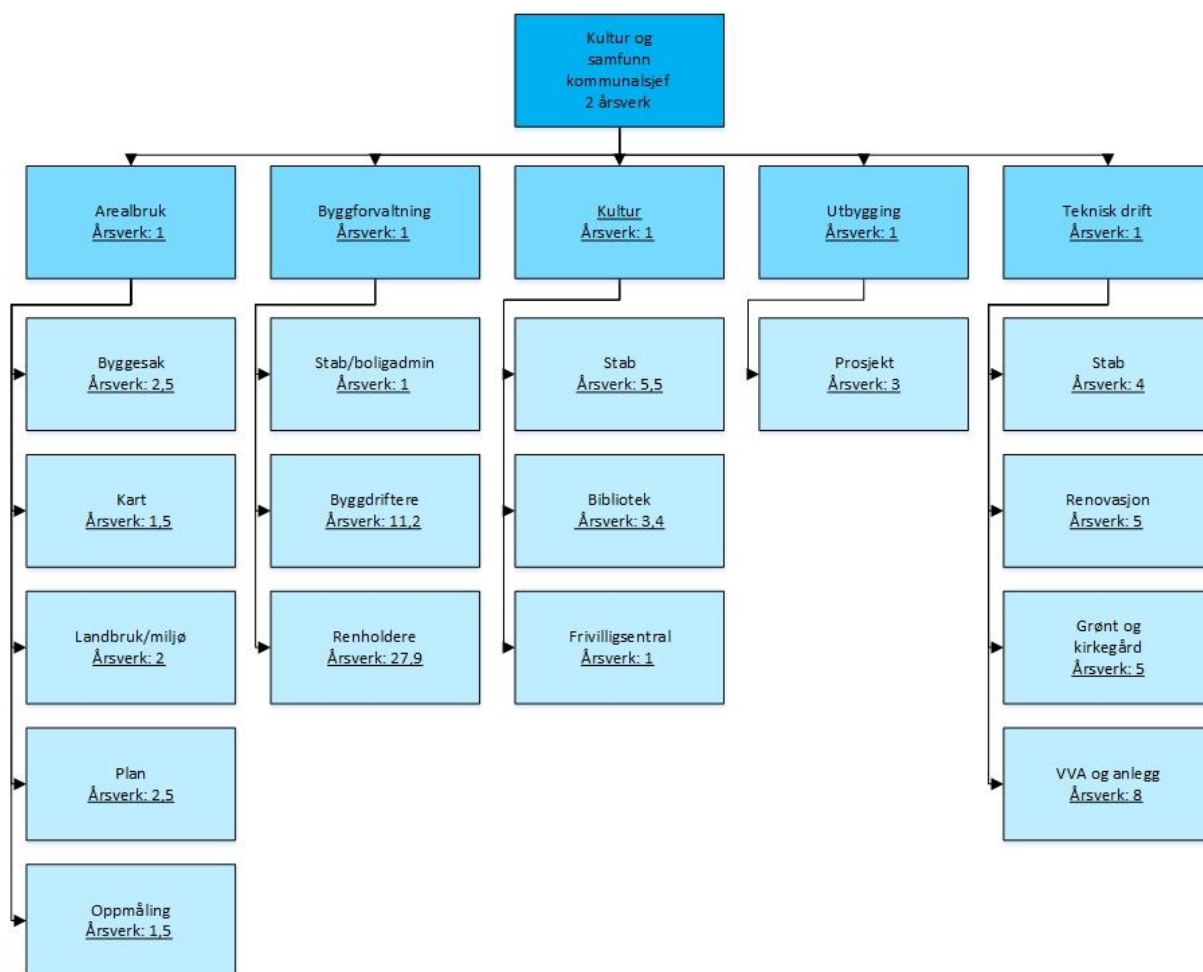
Vakanse familiesenter/andre enheter

Familiesenteret har 50 % stilling ubesatt pga innvilgede søknader om deltidsstillinger for tidsavgrensede perioder. Stillingsressursen holdes vakant gjennom 2021. For påfølgende år må det vurderes om samme reduksjon i ressurser kan opprettholdes i tjenesteområdet.

2.c. Kultur og samfunn

Organisasjon

Hovedmål

Gjennom samlet innsats i tjenesteområdet skal vi bidra til god folkehelse for alle, økt attraktivitet for kommunen og styrke barn- og unges muligheter og opplevelse for livsmestring.

Mål i Kultur og samfunn sin handlingsplan

Kommunens handlingsplan har 3 hovedmål: *folkehelse, attraktivitet og tidlig innsats for barn og unge*. Kultur og samfunn jobber ut fra kommunens hovedstrategi Smart Gjesdal. Dette betyr at man jobber for en bærekraftig utvikling for mennesker, økonomi og miljø. Innsatsen skal være fremtidsrettet, vi skal tenke folkehelse i alt vi gjør – og være nyskapende, innovative og opptatt av kontinuerlig forbedring. Delstrategiene for å oppnå dette er *tidlig innsats, kontinuerlig forbedring og lærende organisasjon, samskaping, digitalisering*. Kultur og samfunn jobber med dette på følgende måte:

Folkehelse: Kultur og samfunn skal jobbe på en slik måte at alt vi gjør i sum bidrar til en god folkehelse for våre innbyggere. 90% av all folkehelseinnsats skjer utenfor helsesektoren. Alle avdelinger i K&S spiller derfor en nøkkelrolle i å tilrettelegge for god folkehelse i befolkningen. Dette gjøres gjennom helhetlig samfunnsplanlegging og arealbruk, kommunaltekniske løsninger for alle, drift, vedlikehold og utbygging av bygg, anlegg, veier, og et bredt kulturtilbud alle kan delta i. Det er her mesteparten av vår innsats ligger – dette er vår basiskvalitet. Her handler det om at tjenestene og oppgaveutførelsen er god nok til å tilfredsstille alle innbyggere. Det gjelder alle avdelingens oppgaveområder.

Attraktivitet: Kultur og samfunn skal bidra til der det er mulig å øke kommunens attraktivitet, enten det gjelder å for å bo her, besøke eller drive næring.

Tidlig innsats for barn og unge: Kultur og samfunn skal prioritere barn og unge høyst i våre planer og oppgaveutførelser. Arbeid med barn og unge spinner alltid ut fra det som skjer i våre grunnleggende oppgaver, men skal uttrykke en enda større satsning og innsats på våre barn og unge. K&S skal prioritere barn og unge høyst.

VÅRE DELMÅL:

- Helhetlig samfunns- og arealplanlegging.
- Tekniske tjenester av god nok kvalitet
- God nok drift og vedlikehold av anlegg og bygg til lavest mulig kostnad over tid.
- Investerings overlevert til rett tid i tråd med Smart Gjesdal og innenfor budsjettammer.
- Et godt og variert kultur- og fritidstilbud.
- Saksbehandling som imøtekommer de enkeltes ønsker og behov innenfor gjeldende rammer.
- Samarbeid på tvers av avdelinger – utnytte ressurser og utvikle kompetanse.

2021 blir et krevende år for Kultur og samfunn også denne gangen. Tjenesteområdet må stå for tøffe grep i 2021. Ca. 5 mill i forventede økte driftskostnader må K&S innarbeide i sin ramme. Dette skyldes enda flere bygg, anlegg, veier og uteområder som vi skal drifte og vedlikeholde – i tillegg til flere oppdrag/oppgaver i arealbruk og kultur hvor det ikke følger med øremerkede midler til dette. Dette får konsekvenser innenfor flere områder. Det handler kort fortalt om at vi må:

- Effektivisere samlet arbeidsinnsats for å opprettholde dagens driftsnivå
- Omprioritere/reducere kvalitet, omfang og innhold i tråd med tjenesteområdets handlingsplan
- Bli enda flinkere på å søke eksterne midler til å skape; risikoavlastning, utvide økonomisk handlingsrom, større utvikling- og gjennomføringskraft knyttet til innovasjon, bærekraftige løsninger og gevinstrealisering
- Samskape/samarbeide innad i organisasjon, med sivilsamfunn, og næringsliv
- Stadig og økt fokus på implementering av smart teknologi i våre driftsområder (sensorikk, automatisering, robotisering, driftssystemer)
- Fortsatt fokus på digitalisering av driftsoppgaver

Utvikling og omstilling i planperioden

- Montere radonsensorer i stedet for ordinær måling
- Montere sensorer for vannprøver i svømmehallen
- Montere sensorer for avlesning av sprinklertrykk
- Montere sensorer for overvåking av varme (VVB) og vannlekkasjer
- Sensorer for legionellaovervåking (dusjer)
- Montere sensorer i sandfangkummer for å redusere tømmehyppighet
- Kjøpe robotvasker til Gjesdallhallen
- Kjøpe egen programvare for å oppdatere tegninger selv
- Innkjøp vakuumstøvsuger til bruk i sentrum
- Bruke overflatecontainere til buss i stedet for vanlige 660 liter
- Innkjøp av robotklipper til flere kommunale uteområder
- Utplassering av sensorer i rør- og ledningssystem, vassdrag, veier og anlegg
- Etablere dashboard/driftssystem for å aggregere data og maksimere
- Innfase avfalls-komprimator hos Byggforvaltning, samt overflate/nedgravde containerløsninger der forholdene ligger gunstig til rette for dette.
- Arealbruk gjør saksbehandlingen mer digital, og byggforvaltning og teknisk drift benytter i økende grad sorterte teknologi.
- Utbygging tar i bruk flere SG-relaterte verdier i sine prosjekter, knyttet til miljøvennlighet, anskaffelseskriterier, samarbeidsformer og grad av involvering.
- Legge til rette for en fremtidsrettet energiløsning i sentrum med en fornybar andel på over 80%
- Bygge på ny busstoppark med utvidede mobilitetssatsninger
- Videreutvikle kompetanse knyttet til samskaping og medvirkning, blant annet med fokus på digitale verktøy
- Fortsatt redusere vedlikeholdstiltak på bygg og vei. Det ble tatt løft i 2016, 2017 og 2020 bl.a. med hjelp av statlige tiltaksmidler, men tiden det vil ta å innhente vedlikeholdsetterslepet øker

- Prioritere tydeligere på kvalitet i enkelte av uteområdene og da må noe annet nedprioriteres. Teknisk drift vil prioritere internt arbeid for byggdriфт knyttet opp mot våre barn og unge i bhg/skoler og sentrum. Kantslått, soping og vintervedlikehold på vei reduseres, samt hekk-klipping langs GS på kommunal eiendom.
- Innkjøp av bedre utstyr og maskiner for å lette og effektivisere arbeidet
- Fortsatt reduksjon i badetilbud i Oltedal/ Ålgård
- Vi har fått nye statlige midler til å videreføre ansettelsen av fritidsveileder fram til 1. august 2021. Dette er et viktig tiltak for å utjevne sosial ulikhet og motarbeide barnefattigdom. Formålet er å hjelpe barn og unge, som av ulike årsaker ikke deltar, inn i fritidsaktiviteter. Finansiering av ev. videreføring etter 1. august 2021 er ikke avklart.

Avvikling av oppgaver og tiltak i planperioden

- Reduksjon av kulturmidler til lag og foreninger
- Avvikling driftstilskudd "Babben", Ålgård Baptistmenighet
- Redusert tilbud på Veveriet – arrangement og aktiviteter
- Ikke ansette i ledige stillinger som byggesaksbehandler og byggforvalter
- Reduksjon av antall ferie/sommervikarer hos teknisk drift
- Reduksjon av midlertidige ansettelser/ vikarer ved sykefravær
- Ikke videreføre fritidsveiledere etter august 2021 (om tilskuddssøknad ikke innvilges)

Konsekvenser og utfordringer

- Arealbruk må utsette implementering av nye digitale byggesaksmoduler på grunn av manglende midler.
- Det vil også få betydning for arbeidet med tilsyn og oppfølging av ulovligheter at det blir en stilling mindre på byggesak. Avdelingen har også ansvaret for overordna planlegging, blant annet kommuneplanen, her vil det være minimalt rom for å få ekstern hjelp til utredning av nødvendige temaer.
- For kulturavdelingen vil dette bety færre aktiviteter og arrangement og mindre handlingsrom generelt. Spesielt for Veveriet betyr dette at kulturprogrammet må utvikles rundt begrensede midler, og det er lite rom for å utforske nye, spennende konsepter. Til tross for at vi skal satse på barn og unge må også tjenester og tilskuddsordninger rettet mot disse nå reduseres.
- En reduksjon av bygg og anleggs-vedlikehold og daglig drift av uteområder er dessverre nødvendig innenfor dagens situasjon, men vi må snarlig oppjustere innsatsen for å opprettholde vei-, bygg og anleggskapital som er en betydelig verdi for kommunen.
- Redusert veivedlikehold vil med dagens tempo øke etterslepet for å rekke over alle kommunens veier.
- Vintervedlikehold vil bli redusert i omfang.
- Vi må også forvente redusert vedlikehold på enkelte av kommunens offentlige friområder, Skog, kratt og andre anleggstyper som nedprioriteres iht prioriteringer i kommuneplan.
- Også arbeid som er innmeldt i vår **"meld feil"** driftsweb forventes vi å se en økning i omfang, etterslepet vil bare øke.

Særlige prioriteringer i 2021

DRIFT

- Gjennomføre forskningsprosjektet Digitalt ungdomshus i samarbeid med NORCE (finansiert av midler fra Fylkesmannen).
- Utvikle gode driftssystemer og rutiner for Veveriet samt lage arrangement og aktivitet, så godt det lar seg gjøre med begrensede økonomiske rammer.
- Aktivt markedsføre Veveriet som et attraktivt sted for konfirmasjoner og annen virksomhet for å øke inntektene.
- Implementere meråpent bibliotek.
- Vedta ny frivillighetspolitikk og en oppfølgingsplan for friluftsliv innenfor eksisterende rammer.
- Delta på utdanning i samskaping i regi av Nasjonalbiblioteket.
- Kodlidalen bustadfelt og ny adkomstvei.
- Jobbe for å bli autorisert som eiendoms-landmålere – nytt krav i lov om eiendomsregistrering fra 01.01.2021.
- Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel – samordningen kommuneplan mot budsjettplan KS-prosjektet
- Delta i KS-prosjekt om kommuneplanens samfunnsdel som lokalpolitisk styringsverktøy.

- Vedta forvaltningsplan for hjortevilt og revidere lokal forskrift.
- Følge opp tiltaksplanen for Figgjo-vassdraget.
- Nye kartløsninger på nett (erstatte dagens som er gjennom Greater Stavanger) + innsynsløsning.
- Følge opp mål i Heiplanen for Ryfylke/ Setesdal vesthei om å lage løypeplan for turløyper/stier.
- Reguleringsplan for utvidelse av Dirdal gravplass.
- Gjøre nye vedtak om godkjenning av spreieareal i forbindelse med at NIBIO i 2020 hadde omløpsfotografering og ajourførte AR5 (markslag – grunnlag for arealtilskudd i landbruket).
- Øke kommunens kompetanse om universell utforming – fra boligplanen.
- Oppfølging av ny renholdstandard INSTA 800 som ble innført i 2019, samt vurdere kvalitetsreduksjon på denne.
- Starte arbeid med å gjøre Gjesdal til Miljøfyrtårn-kommune.
- Identifisere områder i tettstedene med fortettingspotensial – fra boligplanen.
- Ferdigstille Kultur og samfunn sin handlingsplan.

INVESTERINGER

- Planlegge uterommet utenfor Veveriet til en god møteplass (realisere plan i 2022).
- Tåkevannanlegg på Limagarden.
- Delta i Dagsturhytteprosjektet og etablere en hytte i Gjesdal.
- Innkjøp/implementere nytt biblioteksystem.
- Utskifting av kabler og lysmaster i Dirdal.

Prioriteringer i planperioden

- Drifte og videreutvikle Veveriet som inkluderende møteplass.
- Utvikle og oppnå en ny og bredere frivillighet med utgangspunkt i Veveriet.
- Revidere kulturminneplanen. Arbeidet startes etter at regional kulturminneplan er vedtatt.
- Videreutvikle Ålgård sentrum til et av landets triveligste og mest attraktive sentrumsmiljøer.
- Beplantning i rundkjøringer er en attraktivitet i kommunen og vil bli prioritert.
- Utvikle og igangsette strategier for å imøtekomme kommunens friluftslivs-satsning.
- Utbygging Kodlidalen boligfelt.
- Ferdigstille tunnel gjennom Husafjell og sikre ny adkomst til Kodlidalen boligfelt og idrettsanlegget.
- Ferdigstille idrettsparken på Solås.
- Rehabilitering Ålgård kraftstasjon; bygg og kraftanlegg.
- Utskiftning av kunstgress på Solås.
- Fullføre planlagte tiltak som vil sikre et robust og leveringssikkert nett for vannforsyning.
- Arbeidet med å forsterke utbedringen av avløpsnettet intensiveres.
- Fortsette implementering av digital vannmåleravlesning.
- Kartlegging av vann / avløpskummer, utarbeide drifts og vedlikeholds plan.
- Levere kommunaltekniske tjenester av god nokk kvalitet.
- Revisjon av eksisterende klima og energiplan, endre til klima og miljøplan.
- Fortsette arbeidet med revisjon av trafiksikkerhetsplanen.
- Jobbe videre med å bli trafiksikker kommune.
- Realisere Familiens Hus i Rettedalen 7.
- Rehabilitering gammel svømmehall eller bygge ny.
- Utbygging av boliger innen Helse og velferd for å møte behov mot 2040.
- Bygge ny gangbro i sentrum.
- Videreutvikle og tilpasse infrastruktur på Skurve mtp salg av eiendommer.
- Oppfølging av mobilitetsplanlegging etter FABULOS.
- Revisjon av kommuneplanen, samfunnsdel og arealdel.
- Hyttetørrelser – endring av reguleringsplanene på Giljastølen og i Øvstabødalen.
- Fullføre adressering av hyttefeltene.
- Utarbeide arealstrategi med utbyggingsrekkefølge - fra boligplanen.
- Oppdatere reguleringsplaner – fra boligplanen.
- Overtakelse av privat avløps anlegg i Øvstabødalen.

Nøkkeltall

Område	Note	2015	2016	2017	2018	2019
Innbyggere og brukere						
Sum kg. avfall per innbygger	1	275	263	258	253,5	240
Sum antall 1000 m3 vann kjøpt fra IVAR	2	1 084	1 025	1 009	1 075	1 070
Bibliotek – utlån		56 986	56 466	56 325	46 078	44 930
Antall utlånte enheter Utstyrssentralen	3	2 178	1 795	1 423	1 273	1417
Antall frivillig/faste tilbud på frivilligsentralen		224/27	224/24	274/26	274/26	245/27
Brukerundersøkelser – Frivilligsentralen		ikke målt	4,8 av 5	Ikke målt	4,9 av 5	Ikke målt
Stasjonen ungdomshus – antall besøkende	4	536	887	1 520	1 564	1989
Økonomi						
Samlede VAR-gebyrer målt i prosent av referansekommunene	5	94,9	97,3	98,3	92,8	91,3
Årsgebyr for vannforsyning i Gjesdal	6	2 023	2 225	2 281	2 420	2 510
Årsgebyr for avløpstjenesten i Gjesdal	7	2 089	2 195	2 302	2 580	3 008
Årsgebyr for renovasjonstjenesten i Gjesdal	8	2 720	2 610	2 350	2 180	2 180
Netto dr utg. til kultursektor pr innb. i ref. gruppe	9	2 303 1 705	1 968 1 823	1 862 1 977	2 081 2 136	
Medarbeidere						
Årsverk	10	82,1	86,7	89,1	86,3	91,9
Sykefravær	11	8,5	5,9	8,5	6,8	5,9
Medarbeidertilfredshet	12	4,6	4,2	-	4,3	-

Måltall – målsettinger i planperioden

Område	Note	Status 2019	2020	2021	2024
Innbyggere og brukere					
Saksbehandlingstid oppmålingstjenester (dager)	13	52	60	60	60
Saksbehandlingstid byggesaker - søknad om tiltak uten ansvarsrett	14	17	21	21	21
Saksbehandlingstid byggesaker - søknad om rammetillatelse	14	43	40	40	40
Saksbehandlingstid søknad om godkjenning av plan for nydyrking (høringstid inkludert)	14	71	80	80	80
Saksbehandlingstid søknad om bygging av landbruksvei (høringstid inkludert)	14	99	80	80	80
Bibliotek – utlån pr innbygger		4,7	5,0	5,0	5,0
Økonomi					
Samlede VAR-gebyrer målt i prosent av referansekommunene	15	98,7	100	100	100
Årsgebyr for vannforsyning i Gjesdal	16	2 420	2 510	2 670	3 070
Årsgebyr for avløpstjenesten i Gjesdal	16	2 580	3 008	3 175	3 650
Årsgebyr for renovasjonstjenesten i Gjesdal	16	2 180	2 180	2 400	2 760
Medarbeidere					
Sykefravær	17	5,9	6	6	6
Medarbeidertilfredshet	18	-	4,9	4,9	4,9

Kommentarer til nøkkeltall

- Total mengde husholdningsavfall pr innbygger går fremdeles ned,
- Nedgang i vannforbruket fortsetter, flere kunder som bruker mindre vann – kan tyde på vi har klart å luke bort en del lekkasjer.
- Mest utlånt utstyr er kanoer og redningsvester. Dette gikk ned etter at kanotrallen ble stjålet og vi ikke hadde midler til å kjøpe nye. Ellers lånes det ut fiskestenger, telt, stormkjøkken, fluebindingssett, griller, lydanlegg og komplett utstyr for skitur.
- Ungdomshuset (ungdom 13-20 år) åpnet sommeren 2015. Tall fra året 2015 er for perioden august-desember (derfor lavt).
- Beregningen bygger på en standard bolig på 120 m2. Prosentvis nedgang overfor referansekommunene fortsetter
- Årsgebyr for vannforsyning hadde en økning på 3,7% fra 2018 til 2019.
- Årsgebyr for avløpstjenesten hadde en økning på 16 % fra 2018 til 2019.
- Årsgebyr for renovasjonstjenesten hadde samme nivå i 2019 som i 2018. Til grunn ligger standard abonnement på 120 liters restavfall.
- Gjesdal ligger tidlig i perioden noe høyere enn referanse-kommunene og dette skyldes store tilskudd i forbindelse med Gjesdal Idrettspark og Dirdalhallen.
- Økningen fra 2015-2016 skyldes at bibliotek og frivilligsentral ble lagt til kulturavdelingen.
- Tilfreds med å være innenfor måltallet.
- Medarbeidertilfredsheten er generelt bra i tjenesteområdet. Skalaen er endret de siste to målingene, og går nå går fra 1 til 5 hvor 5 er best.

Kommentar til måltall

- 52 dagers behandlingstid i 2019, men godt innenfor lovkravet på 80 d. Har mål om å ha 60 d saksbehandlingstid.
- Fra 2019 har en hatt på plass en grunnbemanning som gjorde det fullt oppnåelig å holde fristene i alle aktuelle saker. Det er også jobbet med å komme i gang med tilsyn og oppfølging av ulovlige tiltak. Bemanningen på byggesak er nå redusert med en stilling, dette vil gjøre arbeidet med tilsyn og oppfølging av ulovligheter utfordrende fremover.
- Det forventes at samlet VAR-gebyr for Gjesdal kommune sammenlignet med referansekommunene vil ligge på i underkant av 100 %.

16. Det er lagt inn 6,5 % økning på vann for 2020, 5,4 % økning på avløp og 10 % økning på renovasjon. Videre er det beregnet en forventet prisstigning på gebyrer for vann, avløp og renovasjon på ca 5 % pr år. Både for vann, avløp og renovasjon forventes det at det kan komme store investeringer (IVAR) som kan medføre større økning i gebyret. Beregnet standardbolig 120 m².
17. Målsettingen er å øke nærværet og holde sykefraværet til under 6 % i planperioden.
18. Generelt er det en god medarbeider-tilfredshet i tjenesteområdet. Det arbeides kontinuerlig for å bevare og videreutvikle dette i årene fremover.

Kommentar til gebyr:

VAR-sektoren (se vedlegg, pkt 1):

Samlet sett øker gebyr for vann- avløp og renovasjon med 7 %.

IVAR sitt nye sorteringsanlegg på Forus har og påvirket renovasjonsgebyret.

En krevende kartlegging av kummer spiller inn på gebyrene, Videreføres

Plan – og bygningsloven, matrikkeloven og seksjoneringsloven (se vedlegg, pkt. 3):

Generell økning på 3 % for saker etter plan- og bygningsloven og matrikkeloven.

Ingen økning for saker etter seksjoneringsloven, har vært behandlet få saker etter ny seksjoneringslov som trådte i kraft 01.01.2018, mangler derfor grunnlag for å vurdere endringer i dette gebyret.

Rammeendring 2020-2021

Vedtatt budsjett 2020 (tall i hele tusen)	79 885
Lønn- og pensjonsjusteringer	120
Prisjusteringer	194
Helårsvirkning av vedtatte tiltak/interne justeringer	828
Innarbeide tiltak 2021	-500
Budsjettramme 2021	80 527

Foreslåtte innsparinger/omstillinger og tiltak i perioden

Tjenesteområde kultur og samfunn(tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024
Økt drift ny Solås skole, Veveriet, Gjesdal idrettsp.	3 000	3 000	3 000	3 000
Økte forvaltningsoppgaver	500	500	500	500
Vakanse/færre ansatte arealbruk og byggforvaltning	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Reduserte kostnader innføring smartteknologi	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Nedjustering bemanning/kvalitetsred./effektivisering	-1 000	-1 200	-1 400	-1 600
Tilskuddsordninger (H-Europa, RUM, NF)	-600	-600	-600	-600
Sum	-500	-700	-900	-1 100

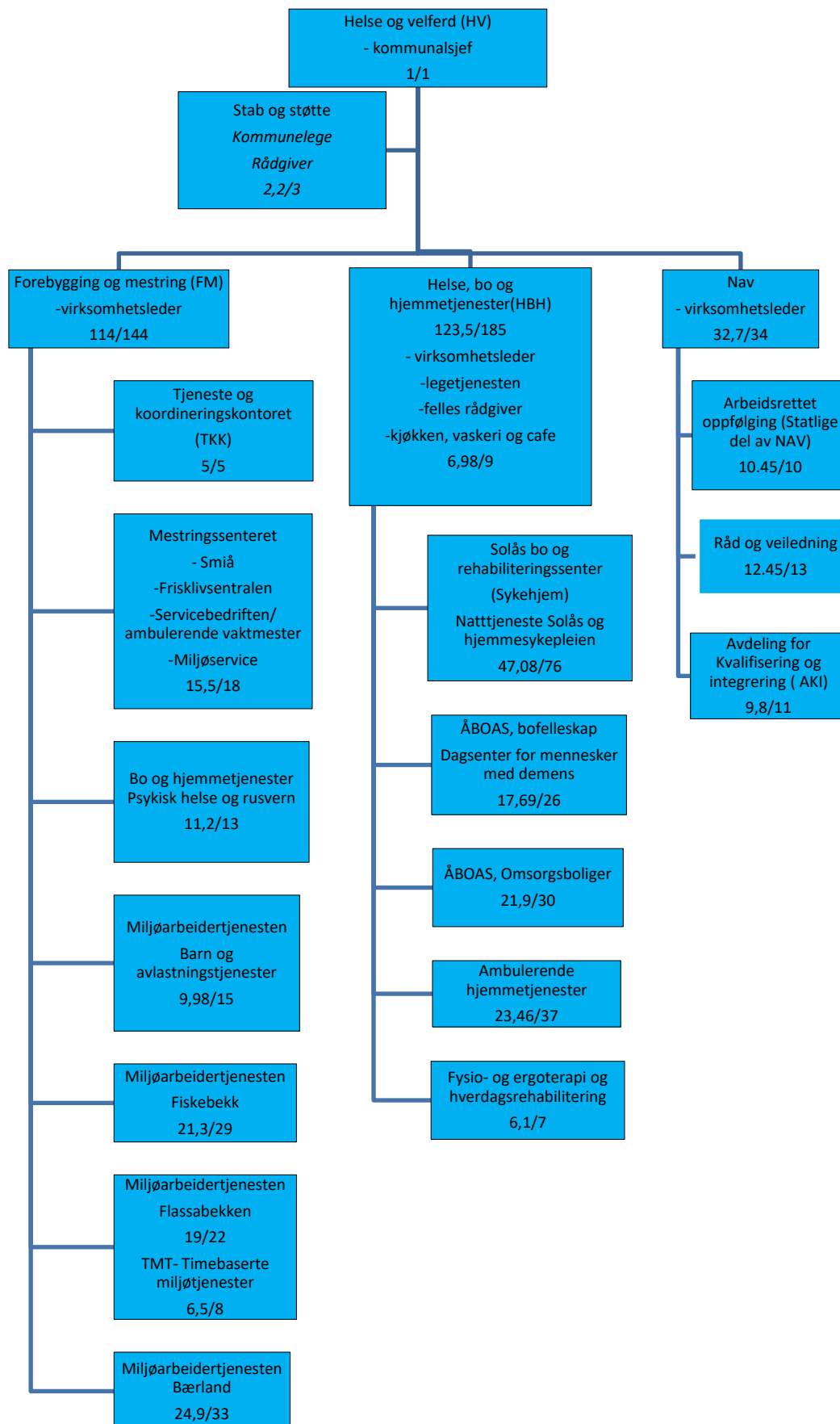
Kommentarer til endringer og tiltak i perioden 2021-2024

1. Kultur og samfunn har fått økte driftsoppgaver knyttet til nye bygg og anlegg som det ikke er kompensert for i rammen. Disse nye oppgavene koster isolert sett ca 3 mill, og gjelder i hovedsak drift/vedlikehold av ny del Solås skole, noe innunder drift av Veveriet, flere uteanlegg å drifte i Gjesdal idrettspark og i Ålgård sentrum.
2. Økte forvaltningsoppgaver som er lovpålagt eller krav etter tilsyn som må gjennomføres. Det gjelder forvaltningsoppgaver innenfor skog- og vilt, koordinator for vannområde Jæren, økte tilskudd til Jærmuseet og Jæren Friluftsråd, asbestkartlegging og oppfølging av dette.
3. Det er ikke rom for å ansette nye hvor det er vakanser/naturlig avgang og driften ikke krever det.
4. Redusere og effektivisere drifta for å kunne absorbere økte volumer. Dette må skje gjennom bruk av automatisering, sensorbruk, digitalisering og andre teknologiske nyvinninger.
5. Prioritere riktig innenfor basiskvalitet, senke nivå der hvor dette er mulig, unngå bruk av vikarer.
6. Aktivt søke på aktuelle eksterne tilskuddsordninger og redusere våre egne tilskudd noe innenfor kulturmiddepotten.

Behov som det ikke er funnet plass til i rådmannens forslag er listet opp under «ikke prioriterte tiltak».

2.d. Helse og velferd

Organisasjon

Hovedmål

Tjenesteområdet skal bidra til en bærekraftig utvikling av samfunnet, og gi og videreutvikle tjenester som fremmer livskvalitet og mestring.

Strategier

1. «Hva er viktig for deg?» skal være vår tilnærming i møte med innbyggere
2. Fra symptomfokus til ressursfokus
3. Fra kompenserende tiltak til hjelp til egenmestring
4. Tilrettelegge for inkludering i aktivitet og arbeidsliv
5. Tilrettelegge for selvstendighet og trygghet i egen bolig
6. Tidlig innsats i alt vi gjør
7. Aktiv bruk av velferdsteknologi
8. Videreutvikling av kompetente ledere og medarbeidere
9. Lean og forbedringskultur

Satsingsområder kommuneplan

- Folkehelse
- Attraktive Gjesdal
- Tidlig innsats barn og unge

God helse og livskvalitet for alle er et sentralt mål i kommuneplanen. God helse handler ikke bare om å være frisk, men også om evne og kapasitet til å mestre og tilpasse seg livets uunngåelige vanskeligheter og hverdagens krav. Hjelp til egenmestring vil derfor være sentralt i all tjenesteproduksjon. 90% av folkehelsearbeidet skjer utenfor helsesektoren. Samtidig blir det viktig at den enkelte får tidligst mulig hjelp når det er behov, for å unngå at sykdom og utfordringer forverrer seg. Tidlig innsats er derfor et sentralt begrep i tjenestene i Helse og velferd, og en rettesnor i de prioriteringer som må gjøres. Vissheten om gode og fremtidsrettede tjenester gitt av helsepersonell med høy faglig og relasjonell kompetanse vil bidra til en trygghet i befolkningen om at man vil få hjelp dersom det er behov for det. Trygghet er sentralt for at den enkelte kan bo lengst mulig i egen bolig.

Mål fra kommuneplanen

- God helse og livskvalitet for alle
- Alle skal ha like muligheter for deltakelse i samfunnet
- Våre innbyggere opplever gode og fremtidsrettede tjenester gitt av helsepersonell med høy faglig og relasjonell kompetanse
- Barn og unge prioriteres først
- Bærekraftig økonomi
- Gjennom kontinuerlig forbedring sikre gode tjenester og god ressursstyring
- Heltidskultur fremmer bedre tjenester, kontinuitet og høy faglig kvalitet

Utvikling og omstilling i planperioden

Helse og velferd hadde i 2019 grundige gjennomganger av tjenestene i to utredninger. Devold-rapporten og Forvaltningsrevisjon av kvalitet i helse- og omsorgstjenestene. Rapportene er tydelige på at Helse og velferd framover må løse flere oppgaver med færre menneskelige og økonomiske ressurser. Gjesdal har en befolkningssammensetning med flere unge og færre eldre enn en gjennomsnittskommune. Dette vil endre seg i løpet av de kommende årene, og tjeneste-behovet til særlig den eldre brukergruppen vil øke. Utredningene er tydelige på at tjeneste-området må opprettholde den retningen vi nå har:

- En tydelig hjemmebasert profil
- Satsing på tiltak og tjenester som øker innbyggernes mulighet for egenmestring

Faktorer som medfører økning i behov fremover:

- Flere overlever alvorlig sykdom og flere får kroniske livsstilsrelaterte sykdommer.
- Flere oppgaver er og skal flyttes fra sykehus til kommunen. Kompleksitet og sammensetning i brukergruppene gir økt press på kompetanse og kapasitet i tjenestene.
- Økning i andel eldre.

- Økning knyttet til innbyggere med psykiske helseutfordringer. Dette er en nasjonal trend, og merkes også godt i Gjesdal.

For å sikre at den enkelte innbygger kan bo lengst mulig i eget hjem må det sikres tilstrekkelig kapasitet innenfor de hjemmebaserte tjenestene og hverdags-rehabilitering. Det må tildeles velferdsteknologiske løsninger framfor tradisjonelle tjenester i større grad enn tidligere.

Prioriteringer i planperioden

- Legge til rette for at innbyggere og medarbeidere endrer tilnærming:
 - Fra «hva er i veien med deg?» til «hva er viktig for deg?»
 - Fra symptomfokus til et ressursfokus
 - Fra kompenserende tiltak til hjelp til egenmestring
 - Innbyggedialog og medvirkning på veien fram mot de nødvendige valg og prioriteringer
- Økt prioritering av tiltak som bygger opp under den enkeltes mulighet til å mestre egen hverdag
 - Videreutvikle tilbud som sikrer meningsfull aktivitet
 - Tilrettelegge for varierte og fremtidsrettede boligløsninger
 - Videreutvikle lavterskeltilbud, hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring
- Digitale og velferdsteknologiske løsninger
 - Velferdsteknologi som første nivå i tjenestetrappen
 - Elektronisk medisinstøtte
 - Digitale tilsyn
- Lederskap og medarbeiderutvikling
 - Kompetanseutvikling i tråd med framtidig kompetansebehov
 - Heltidskultur og nærvær
 - Videreutvikling av den lærende organisasjon
- Gjesdal har over tid hatt kommune-overlege i 20% stilling. Nåværende kommuneoverlege vil i løpet av 2021 gå av med pensjon. Det vurderes at det ved ansettelse av ny kommuneoverlege vil være behov for å øke stillingen til 50%.
- Gjesdal kommunes Leve hele livet-satsing videreføres i 2021. Egenmestringsperspektivet er sentralt i denne strategien.
- Forebyggende gjeldsrådgivning i nav for å forebygge økonomiske problemer og frafall i jobb. Finansieres gjennom prosjektmidler.
- Tett oppfølging av ungdom for at flest mulig skal fullføre utdanning eller skaffe seg formell kvalifikasjon. Inkluderer blant annet tettere samarbeid med Oppfølgingstjenesten i fylkeskommunen.

Særlige prioriteringer i 2021

Det ikke funnet rom til nye tiltak i 2021. Fokus vil derfor være på hvordan vi best mulig kan benytte eksisterende tilbud og ressurser. Man vil se på muligheter for omstilling knyttet til arbeidsmobilitet, smarte løsninger og effektiv drift. Dette innebærer:

- Ferdigstille kriterier for tjenestetildeling
- Økt bruk og gevinstrealisering av digitalisering og velferdsteknologi
- Vurdering av om kommunen selv bør drifte BPA-ordningen
- Økt samarbeid mellom Helse og velferd og boligkontoret for å tilrettelegge for at den enkelte kan bo lengst mulig i eget hjem
- Kompetanseheving gjennom hospitering og skulder-til-skulder-veiledning
- Omdisponering mellom avdelinger for å møte økte brukerbehov
- Økt samarbeid mellom innbyggere, frivillige, næringsliv og kommune
- LEAN og utvikling av den lærende organisasjon

Avvikling av oppgaver og omstilling

Rådmannen foreslår at Miljøservice legges ned. Grunnlaget for nedleggelsen er først og fremst mangelfull rekruttering av arbeidstreningskandidater i målgruppen. Målgruppen for Miljøservice er unge sosialhjelpsmottakere, primært i alderen 18-35 år. Brukergruppen i dag treffer denne aldersgruppen i liten grad, da NAV har andre tiltak som er mer hensiktsmessige. Rådmannen vurderer at Miljøservice er et samfunnsnyttig og godt tiltak, men at man av økonomiske hensyn ikke kan forsvare å videreføre tilbudet som et rent aktivitetstilbud.

Flere avdelinger har over tid ansatt personer i høyere stillingsprosent enn det som krevdes for å dekke det grunnleggende bemannings-behovet. Årsaken er heltidsprosjektet og at medarbeidere hadde lovmessig krav til høyere stilling. Denne overtalligheten har blitt brukt til å dekke behov for vikarer ved sykefravær, ferier og permisjoner. I budsjettforslaget legges det opp til en reduksjon i denne overtalligheten fordi overtalligheten i tjenesteområdet totalt er for høyt til å kunne benyttes fullt ut til formålet.

Tjenestekjøp fra eksterne leverandører vurderes overført til ordinære kommunale tjenester i de tilfellene kommunen kan levere et tilstrekkelig forsvarlig tilbud. Det vil i løpet av første halvår 2021 bli gjennomført en kartlegging av hvorvidt kommunen selv bør drifte BPA-ordningen.

Som følge av endringer i ledelsen i Helse og velferd ser man behov for å gjennomføre en grundig prosess knyttet til tjenesteområdets ledelsesstruktur. Dette omfatter stillingen virksomhetsleder Forebygging og mestring og avdelingsleder Mestringssenteret. Prosessen vil bli gjennomført første halvdel av 2021. Som en konsekvens av at disse lederstillingene holdes vakante vil man få en besparelse i 2021.

AKI (avdeling for kvalifisering og integrering) driver i dag en fullverdig tjeneste for bosetting, mottak og integrering av personer med fluktbakgrunn. Introduksjonsprogrammet drives hovedsakelig i egen regi, med unntak for grunnskoleopplæring, som kjøpes av Sandnes kommune. Antallet bosatte personer har de siste årene gått ned og faktisk bosetting er lavere enn anmodningen grunnet korona-situasjonen. Drift i egen regi av en fullverdig flyktningetjeneste forutsetter et minimum av bemanning og krav om differensiering av tilbudet ut fra den enkelte deltakers forutsetninger. Det er nødvendig i 2021 å foreta strategiske valg for en økonomisk bærekraftig flyktningetjeneste med tilstrekkelig kvalitet. Modellen med drift i egen regi må også ses opp mot muligheter for samdrift med andre kommuner.

Korona-pandemien har medført flere endringer i både arbeidsmåte og tjenesteutførelse. Restriksjoner på deltakelse på kurs, konferanser og møter har gitt en økonomisk besparelse for tjenesteområdet. Det legges i 2021 opp til at digitale møter skal benyttes der det er formålstjenlig. Dette vil medføre reduserte reiseutgifter, og begrenset tidsbruk for medarbeiderne.

Konsekvenser og utfordringer

Kommunen og tjenesteområdet vil ha store utfordringer med å møte framtidens økte tjenestebehov. Gapet mellom behov og tilgjengelige ressurser vil være økende, og det vil derfor være avgjørende at tjenesteområdet gjennomfører vedtatte innsparinger og samtidig sikrer at videre utvikling er i tråd med vedtatt retning.

Rammene i kommende planperiode vurderes som stramme, og det er ikke avsatt midler til buffer mot nye brukere eller brukerbehov. Tjenesteområdet vil måtte håndtere nye brukere og nye brukerbehov innenfor vedtatt budsjettramme.

Den pågående pandemien med Covid-19 har påvirket 2020, og det forventes at den også vil påvirke i 2021. Pandemien har ført til et høyere sykefravær, og mer press på helse- og omsorgstjenestene. Sosialhjelpsbudsjettet har blitt gradvis redusert de senere årene. Dette kan vise seg å bli krevende å opprettholde med store konsekvenser for arbeidsmarkedet på grunn av pandemien.

Tjenesteområdet har hatt forholdsvis store kostnader knyttet til komplekse bruker-utfordringer der en over tid har hatt en-til-en-bemanning. For at tjenesteområdet skal kunne holde seg innenfor tildelt ramme blir det viktig at det lykkes å finne kostnadseffektive løsninger med mulighet for samdrift.

Rammeendringer 2020-2021

Vedtatt budsjett 2020 (tall i hele tusen)	220 823
Lønn- og pensjonsjusteringer	495
Prisjusteringer	63
Helårsvirkninger av vedtatte tiltak/interne justeringer	7 800
Innarbeide tiltak 2021	350
Budsjettramme 2021	229 531

Foreslåtte prioriteringer og tiltak i planperioden

Tjenesteområde kultur og samfunn(tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024
Nye behov – bortfall inntekter ress.krevende tjenester	7 500	7 500	7 500	7 500
Økte behov i henhold til fremskrivninger 2022 - 2024		2 200	6 700	8 200
Avslutte kjøpetjenester - gis i egenregi	-1 500	-2 000	-2 000	-2 000
Redusert sosialhjelp	-2 000	-1 500	-1 500	-1 500
Reduksjon overtallighet	-1 300	-2 000	-2 000	-2 000
Nedleggelse av miljøservice	-850	-850	-850	-850
Midlertidig besparelse - gjennomgang av ledelsesstrukturen	-1 500			
Sum	350	3 350	7 850	9 350

Endringer og tiltak i perioden 2021-2024

Nye vedtak 2020 – bortfall inntekter ressurskrevende tjenester

I tråd med gjeldende handlings- og økonomiplan har vi fått betydelig økt ressursbruk knyttet til nye brukerbehov. I tillegg har den delen som kommer som øremerkede midler fra staten for ressurskrevende tjenester blitt redusert.

Økte behov i henhold til fremskrivninger 2022 -2024

Denne fremskrivningen gjelder flere områder innen helse-og velferd, både økninger som generelt gjelder den eldre delen av befolkningen, og mer individuelle behov for yngre innbyggere som har behov for nye og utvidede tjenester.

Avslutte kjøpetjenester

Tjenester som i dag kjøpes av eksterne aktører tilbakeføres til kommunen der tilbudet kan gis forsvarlig i kommunal regi.

Redusert sosialhjelp

Tettere oppfølging og bedre samarbeid med fylkeskommunen gir reduserte sosialhjelpskostnader.

Reduksjon overtallighet

Nedbemanning av årsverk ut over grunnbemanningen som ikke kan benyttes til å dekke sykefravær og ferier.

Nedleggelse av Miljøservice

Grunnet mangelfull rekruttering av arbeidstreningskandidater nedlegges Miljøservice. NAV har andre og mer egnede tiltak for unge sosialhjelpsmottakere.

Midlertidig besparelse – gjennomgang av ledelsesstrukturen

Stilling som virksomhetsleder forebygging og mestring og avdelingsleder Mestringssenteret holdes vakant. Det vil bli gjennomført en vurdering av ledelsesstrukturen i Helse og velferd og innenfor kommunens psykiatri og rusvern i løpet av 2021.

Medarbeidere	Note	2016	2017	2018	2019
Antall stillinger		370	347	361	347
Antall årsverk		238	252	268	260
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse		64,33 %	72,52 %	74,29 %	75%
Nærvær /sykefravær Helse og velferd		92,6/7,4	92,5/7,5	91,2/8,8	92,5/7,5

Alle nøkkeltall knyttet til medarbeidere til og med 2018 er inklusiv barnevern, helsestasjon og familiesenter.

Nøkkeltall

Område innbyggere og brukere	Note	2016	2017	2018	2019
Fellestjenester Helse og velferd					
Venteliste vanskeligstilte/omsorgsboliger eksklusiv ÅBOAS.		3/9	2/5	7/3	2/2

NAV					
Antall mottakere av sosialhjelp totalt		359	362	348	311
Antall deltakere i kvalifiseringsprogram		10	11	17	21
Forebygging og mestring					
Barn og avlastningstjenester					
Støttekontakt/antall timer		20/81,5	22/89,5	38/123	44/144
Antall mottakere/timer tildelt omsorgslønn pr uke		15/118	13/93	11/91,5	9/88
Antall barn som får botilbud/avlastning i institusjon /timer pr uke		8/259	11/304	11/458	10/442
Antall brukere/timer BPA				10/519	13/735
Miljøtjenesten Flassabekken					
Antall plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA)		12	12	13	13
Antall timer og brukere praktisk bistand			1,5/1	7/3	7/3
Timer tildelt dagtilbud/ personer med utv.h.			58/4	44,5/2	44,5/2
Antall timer tilsyn og miljøarbeid/personer med utv.h.				662/8	664,4/8
Timebaserte miljøtjenester (TMT) timer/brukere.					112/14
Miljøtjenesten Fiskebekk					
Antall timer og brukere praktisk bistand			51/14	48/14	43/12
Timer tildelt dagtilbud/ personer med utv.h			315/12	335/15	360,05/16
Antall timer tilsyn og miljøarbeid/personer med utv.h.				751/31	641/15
Mestringssenteret					
Antall timer pr.uke helsehjelp/antall brukere				84/118	109/117
Antall rusavhengige i aktivitet/behandling/antall samlet		8/18/46	12/25/66	31/33/52	42/28/54
Antall rusavhengige under 25 år		8	12	12	14
Antall henvisninger friskliv		76	84	68	38*
Smiå – Antall kurs/unike deltakere				36/95	23/83
Bo- og hjemmetjenester psykisk helse og rus					
Antall timer pr.uke helsehjelp/antall brukere				187/21	172/28
Helse- Bo og Hjemmetjenester					
Fysioterapi/Ergoterapi					
Antall henviste Hverdagsrehabilitering / gjennomførte.			39/17	65/58	130/71
Antall saker Fysio/ergo og hverdagsrehabilitering				650	640
Hjemmetjeneste					
Brukere/ timer Hjemmesykepleie		125/435	119/471	110/386	127/450
Brukere/ timer Praktisk bistand		57/49	64/63	60/59	53/58
Antall timer/brukere BPA				76/5	104/6
Antall timer/brukere omsorgslønn				32/4	25/3
Sykehjem					
Utnyttelse av sykehjemssenger		94,4%	81,2 %	88 %	90%
Utnyttelse av Ø-hjelps tilbudet		43,3%	91 %	70,1 %	81%
Betaling utskrivningsklare pasienter antall døgn			308	297	88
Vedtak om sykehjemsplass/avslag korttid og lang tid før 01.07.17		208/4	71/1	x	x
Antall innvilgede/avslag korttid og rehabiliteringsopphold fra 01.07.17		x	50/1	127/3	163/4
Vedtak innvilget langtidsopphold/avslag fra 01.07.17.		x	3/0	14/0	10/0
Venteliste langtidsopphold Solås fra 01.07.17			0	0	0
Andel plasser i skjermet enhet for aldersdemente (inkl. ÅBOAS bofelleskap)		23	23	23	23

ÅBOAS omsorgsboliger					
Venteliste omsorgsboliger		x	x	3	2
Antall timer/brukere praktisk bistand		x	x	38/14	41/15
Antall timer/brukere hjemmesykepleie		x	x	466/18	481/18
ÅBOAS Bofelleskap + dagsenter					
Venteliste langtidsopphold bofelleskap		x	3	5	4
ÅBOAS					
Timer dagtilbud personer med demens		x	128	129	150
ÅBOAS kafé					
Omsetning Kafe		x	x	449 099	430 820
Besøkstall pr dag		x	x	47	47

Alle nøkkeltall knyttet til medarbeidere til og med 2018 er inklusiv barnevern, helsestasjon og familiesenter.

Måltall

Område	Note	Status 2019	2020	2021	2024
Innbyggere og brukere					
Virkomhet NAV					
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde		48,6 %	< 48 %	< 48%	< 48%
Andel unge (18-24 år) som har mottatt økonomisk sosialhjelp		8,2 %	< 2018	< 2018	< 2018
Virkomhet Forebygging- og mestring					
Antall frisklivshenvisninger			95	95	95
Rus: antall brukere med tjenester mellom 18- 24 år		12	12	12	12
Virkomhet Helse, Bo og hjemmetjenester					
Antall deltagere hverdagsrehabilitering		65	70	100	100
Gjennomsnittlig forbedringspoeng fra oppstart til endt rehabilitering			2	2	3
Medarbeidere					
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse		75 %	77 %	79 %	81 %
Nærvær /sykefravær		92,5/7,5	93,5/6,5	94/6	94/6

2.e. Idrett, kirke og politiske organer

Foreslåtte prioriteringer i planperioden

Idrett – tilskudd og leie

Idretten er over tid høyt prioritert gjennom tidligere vedtak om etablering av nye anlegg, særlig knyttet til Gjesdal idrettspark. Ny fotballhall og Ålgårdshallen -flerbrukshall stod ferdig sommeren 2020. Fra tidligere investeringer i regi av klubbene selv har Gjesdal kommune forpliktet seg til å gi tilskudd til å dekke lånet Ålgård fotballklubb har tatt opp for å bygge klubblokaliteter og tribuneanlegg, samt deler av lånet Dirdalhallen AS har tatt opp for å finansiere idrettshallen i Dirdal. Disse to anleggene innebærer årlige kostnader for kommunen på 1,8 mill frem til 2024. Årlige kostnader fortsetter i mange år inntil de respektive lånene er nedbetalte.

Ålgårdshallen er i 2020 realisert etter samme modell som Dirdalhallen. Idretten har selv stått for utbygging av hallen og Gjesdal kommune bidrar med 1/3 av netto kostnad, i tillegg til å forskuttere spillemidler. Bidraget gis i form av tilskudd for nedbetaling av lån til prosjektet. Samlet vil Ålgårdshallen koste Gjesdal kommune ca. 1,7 mill. kroner årlig de første årene etter at prosjektet er realisert. Når spillemidlene er utbetalt vil årlig bidrag være på ca. 0,9 mill. Tabellen under viser årlige finanskostnader knyttet til ÅFK-anlegget, Dirdalhallen og Ålgårdshallen.

I tillegg til tilskudd for betjening av lån, leier kommunen Dirdalhallen og Ålgårdshallen på dagtid. Leiepris er 350 000 for Dirdalhallen og 500 000 for Ålgårdshallen pr år.

Rådmannen har lagt inn midler til ny flerbrukshall i Oltedal i 2023. Det er bevilget 100 000 kr i planleggingsmidler i 2020. Ut fra informasjon fra prosjektansvarlig for ny hall i Oltedal, er intensjonen fra lokale initiativtakere å realisere prosjektet etter modell fra Dirdalhallen og Ålgårdshallen. Et aksjeselskap er etablert og planleggingen er i gang.

Utgangspunktet for at den foreslås lagt inn i 2023 er todelt:

- Det er betydelig usikkerhet knyttet kommunens økonomiske handlingsrom de neste årene som følge av covid-19 utbrudd.
- Det er stor risiko for at kommunen må forskuttere spillemidler veldig langt fram i tid, da det er mange prosjekter i «køen» allerede.

Rådmannen ser at flerbrukshall i Oltedal vil ha stor verdi for lokalsamfunnet. Samtidig må det understrekes at vi står overfor en svært krevende planperiode med mye usikkerhet.

Angående andre planer knyttet til idrett vises det til kommentarer under plan for idrett og friluftsliv, under kapittel for investeringer.

Tilskudd til idrettsanlegg (tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024
Ålgård fotballklubb - klubblokaliteter og tribune	1 400	1 400	1 400	1 400
Dirdalhallen	400	400	400	400
Ålgårdshallen – flerbrukshall - tilskudd	1 700	1 700	1 700	1 400
Ålgårdshallen – leie til barnehager og skoler	500	500	500	500
Oltedal - flerbrukshall			1 500	1 500
Samlet	4 000	4 000	5 500	5 200

Gjesdal kirkelige fellesråd

Rådmannen foreslår å videreføre samme nominelle nivå på tilskuddet til kirkelig fellesråd i 2021 som i 2020. Økte lønnskostnader kompenseres delvis av lavere totale finanskostnader knyttet til kirkebyggene. Det reelle økonomiske handlingsrommet blir tilnærmet på samme nivå i 2021 som i 2020.

Gjesdal kirkelige fellesråd har presentert nye drift- og investeringstiltak på 670 000 kr for 2021. Disse er listet opp under «ikke prioriterte tiltak». Det er ikke funnet rom for å prioritere noen av disse tiltakene.

Gjesdal kirke ble åpnet på forsommeren 2020, og renoveringen kostet i overkant av 8 mill.

Politiske organer

Budsjettet for 2021 er foreslått bevilget som en del av rammen til fellestjenester. Totale kostnader knyttet til politiske organer er på samme nivå som i 2020. Kostnadene er først og fremst lønn til ordfører og varaordfører, samt godtgjørelse for møter og refusjoner for alle politikere.

2.f. Driftstiltak/omstillinger – samlet oversikt

Vi står overfor en krevende økonomisk situasjon i den kommende planperioden. Utgiftsbehovet vokser langt mer enn inntektene. Rådmannen foreslår å øke eiendomsskatten noe i 2021 og retakserer i 2022, men selv med disse økningene må vi ta relativt store innsparinger/kutt i tjenestetilbudet fra og med 2021. Samlet innsparing/kutt utgjør i perioden på 60 mill kr.

Fellestjenester (tall i hele 1000)	2021	2022	2023	2024
Avvikling av valg 2021	600			
Vakanse - nedjustert bemanning	-400			
Innsparinger - mindre reiser og kurs	-200			
Omstillinger/reduisert standard 2022 - 2024		-500	-500	-500
Sum	0	-500	-500	-500

Tjenesteområde oppvekst (tall i hele 1000)	2021	2022	2023	2024
Økninger elever/klassetall 2021-2024	2 000	6 000	7 000	7 000
Barnehageplasser jan-aug	1 000	1 000	1 000	1 000
Årsvirkning økt elevtall skolene høst 2020	1 200	1 200	1 200	1 200
Behovsøkninger barnevern og helsestasjon		500	1 000	1 500
Redusert antall barn i barnehagene	-2 000	-4 200	-5 000	-5 000
SFO - reduserte inntekter ny rabattordning	300	700	700	700
Generelt lavere bemanning skolene/oppvekst	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Vakanse familiesenter/andre enheter	-500	-500	-500	-500
Sum	-1 000	1 700	2 400	2 900

Tjenesteomr. kultur og samfunn (tall i hele 1000)	2021	2022	2023	2024
Økt drift Solås skole, Veveriet og idrettsanlegg	3 000	3 000	3 000	3 000
Økte forvaltningsoppgaver	500	500	500	500
Vakanse/færre ansatte arealbruk og byggforvaltning	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Reduserte kostnader innføring smartteknologi	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Nedjustering bemanning/kvalitetsred./effektivisering	-1 000	-1 200	-1 400	-1 600
Tilskuddsordninger (H-Europa, RUM, NF)	-600	-600	-600	-600
Sum	-500	-700	-900	-1 100

Tjenesteområde helse og velferd (tall i hele 1000)	2021	2022	2023	2024
Nye vedtak 2020 - må-tiltak videreføres 2021	7 500	7 500	7 500	7 500
Økte behov i henhold til fremskrivninger 2022 - 2024		2 200	6 700	8 200
Avslutte kjøpetjenester - gis i egenregi	-1 500	-2 000	-2 000	-2 000
Redusert sosialhjelp	-2 000	-1 500	-1 500	-1 500
Reduksjon overtallighet	-1 300	-2 000	-2 000	-2 000
Nedleggelse av miljøservice	-850	-850	-850	-850
Midlertidig besparelse - vurdering ledelsesstruktur	-1 500			
Sum	350	3 350	7 850	9 350

Tjenesteområde samlede endringer (tall hele 1000)	2021	2022	2023	2024
Fellestjenester	0	-500	-500	-500
Oppvekst	-1 000	1 700	2 400	2 900
Kultur og samfunn	-500	-700	-900	-1 100
Helse og velferd	350	3 350	7 850	9 350
Totalt	-1 150	3 850	8 850	10 650

Totale innstillinger/kostnadsreduksjoner	-15 250	-14 550	-14 750	-14 950
Totalt inkludert nye brukerbehov	-1 150	3 850	8 850	10 650

Innsparinger fordelt på tjenesteområde				
Fellestjenester	-600	-500	-500	-500
Oppvekst	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Kultur og samfunn	-4 000	-4 200	-4 400	-4 600
Helse og velferd	-7 150	-6 350	-6 350	-6 350
Totalt	-15 250	-14 550	-14 750	-14 950

2.g. Ikke prioriterte driftstiltak

Nye tiltak/behovsøkninger - ikke prioritert	2021	2022	2023	2024
Oppvekst				
3,5 lærerstillinger (tilpasset opplæring og redusere antallet store klasser)	3 000	3 000	3 000	3 000
1 lærerstilling styrking av minoritetsspråklige elever	800	800	800	800
70% lærerstilling relatert til IKT/digitaliseringskoordinator i Gjesdalskolen	650	650	650	650
Økning i helsesykepleiere i skolene	750	1 000	1 000	1 000
Nye krav barselomsorg - økt jordmorstilling ut fra dagen nivå	350	700	700	700
Økt lønnsnivå i skolen pga lektorutdanning		500	500	500
Lønn og overtidsgodtgjøring for pålagte møter i barnehagene	500	500	500	500
Spesialpedagogisk hjelp i barnehagene til barn med store behov	750	750	750	750
Legetjeneste for helsestasjon for ungdom	90	90	90	90
Driftsmidler/inventar til barnehager og skole (500 kr per barn/elev -rammesak)	1 250	1 250	1 250	1 250
Læremidler, lisenser, digitalisering av undervisning jf ny læreplan	700	1 300	1 300	1 300
Styrke det sosialpedagogiske arbeidet på GUS	750	750	750	750
Kulturskoletilbud til alle kommunens 5-åringer	500	500	500	500
Årlig Class-kartlegging av barnehagene	750	750	750	750
Kommunal andel for barn med omfattende funksjonsnedsettelse i SFO	1 000	1 000	1 000	1 000
Helse og velferd				
Mestringssenteret - rask psykisk helsehjelp, delvis prosjekt finansiering	300	350	450	850
Oppfølging av forebygging og utviklingstiltak i Strategi for eldreomsorgen,	400	400	600	600
Tilrettelegge for økt bruk av møteplasser for eldre.	300	300	300	300
Kompetanseutvikling	500	500	500	500
Buffer ved behov for utvidelse av avlastningstilbud bolig	500	500	500	500
Buffer ved større endringer i behov ressurrevende tjenester, miljøtjenestene,	1 500	1 500	1 500	1 500
Buffer - eldre brukere med omfattende behov for hjelp.	1 000	1 000	1 000	1 000
Ny Start Jæren	270	270	270	270
Virksomhetsleder forebygging og mestring	1 100			
Kultur og samfunn				
Økt kapasitet grøntområder/kommunale bygg/uteområder	900	900	900	900
Fritidsveiledere - ikke midler til videreføring	0	150	150	150
Kultur og aktivitetsprogram Veveriet - økt bevilgning	250	150	150	150
Asfaltering i henhold til anbefalt nivå	2 700	2 700	2 700	2 700
Offentlig bading - oppjustert nivå	100	150	150	150
Vintervedlikehold - strøing/brøyting	200	200	200	200
Hovedplan vei	500			
Merking friidrettsbanen	450			
Tilskudd til Ålgård baptistkirkes "åpen barnehage"	150	150	150	150
Kantstein kommunale veier - Ålgård	400	400	400	400
Reduksjon tilskudd til lag og foreninger	210	210	210	210
Utredning plan- og kommuneplanarbeid	100	100	100	100
Økt stilling folkehelsekoordinator	200	200	200	200
Kirkelig fellesråd				
AV - utstyr og oppgraderinger Oltedal og Ålgård kirke	250	200	220	240
Økte ressurser diakoni, renhold, organist	80	800	850	900
Orgel Ålgård kirke		700		
Diverse investeringer utstyr og uterom	200	1 600	500	500
Totalt ikke prioriterte driftstiltak	24 400	26 970	25 540	26 010
Ikke prioritert - pr tjenesteområde	2021	2022	2023	2024
Oppvekst	11 840	13 540	13 540	13 540
Helse og velferd	5 870	4 820	5 120	5 520
Kultur og samfunn	6 160	5 310	5 310	5 310
Kirkelig fellesråd	530	3 300	1 570	1 640
Totalt ikke prioriterte driftstiltak	24 400	26 970	25 540	26 010

Foto: Reidun S. Skjørestad

Del 3

Bevilgningsoversikt drift, investeringsprogram og bevilgningsoversikt investering

3.a. Bevilgningsoversikt drift

Bevilgningsoversikt drift del 1	2020	Budsjett Rev 2020	2021	2022	2023	2024
Skatteinntekter	-342 400	-324 700	-350 300	-351 700	-353 000	-354 300
Eiendomsskatt	-16 500	-16 500	-19 500	-22 000	-22 200	-22 400
Rammetilskudd	-342 100	-356 000	-353 600	-358 500	-363 100	-368 500
Rentekompensasjon	-1 800	-1 500	-1 000	-800	-600	-600
Konsesjonskraft	-3 900	-1 500	-3 900	-3 900	-3 900	-3 900
Sum frie disponible inntekter	-706 700	-700 200	-728 300	-736 900	-742 800	-749 700
Utbytte Lyse	-5 300	-5 600	-5 600	-5 700	-5 800	-5 900
Renteinntekter	-8 260	-8 000	-4 600	-4 800	-4 800	-4 800
Renteutgifter	19 670	17 170	13 500	12 100	11 700	12 000
Renter VAR-sektor	-4 200	-3 200	-1 700	-1 800	-1 900	-2 000
Avdragsutgifter	33 860	33 860	33 800	36 000	36 000	38 600
Avskrivninger VAR-sektor	-7 700	-7 700	-7 700	-8 000	-8 300	-8 600
Netto finansområdet	28 070	26 530	27 700	27 800	26 900	29 300
Overført kapitalregnskap	9 100	9 100	8 500	12 000	12 000	15 000
Tillegg avsatt/bruk reservefond	-30	-30				
Netto avsetninger	9 070	9 070	8 500	12 000	12 000	15 000
Til fordeling fellesområder	-669 560	-664 600	-692 100	-697 100	-703 900	-705 400
Sum fordelt til drift - del 2	669 560	664 600	692 100	697 100	703 900	705 400
Mer/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bevilgningsoversikt drift del 2	2020	Budsjett Rev 2020	2021	2022	2023	2024
Fellesutgifter til fordeling						
Lønns- og pensjonsreserve	8 000	0	10 500	10 500	10 500	10 500
Flyktningetilskudd	27 603	27 603	16 000	16 000	16 000	16 000
Flyktninger inkl. fondsavsetning/bruk	-27 603	-27 603	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000
Pensjon - premieavvik og premiefond	-3 000	-5 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Diverse	-250	-110				
Til fordeling tjenesteområdene						
Fellestjenester	32 496	21 282	20 580	20 080	20 080	20 080
Kontrollutvalg - revisjon	1 143	1 143	1 244	1 244	1 244	1 244
Oppvekst	330 877	334 777	339 917	342 617	343 317	343 817
Kultur og samfunn	67 278	79 885	80 527	80 327	80 327	80 127
Helse og velferd	221 216	220 823	229 531	232 531	237 131	238 631
Tilskudd idrett - ÅFK og		3 000				
Flerbrukshaller	3 000		4 000	4 000	5 500	5 200
Kirkelig fellesråd	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800
Sum bevilgningsoversikt del 2	669 560	664 600	692 100	697 100	703 900	705 400

3.b. Investeringsprogram utstyr, vei og bygg

Utstyr, bygg og vei (2B-1)

Tiltaksnavn	2021	2022	2023	2024
Utstyr m.m				
Utstyr i henhold til beredskapsplan	400			
IKT - oppgraderinger infrastruktur og kapasitet	1 750	600	600	600
Digitaliseringsprosjekter	500	500	500	500
Automatisering og digitalisering bygg og anlegg	1 200			
Velferdsteknologi - Helse og velferd	1 500	1 500	1 500	1 500
IKT i skolen - til elevene	1 500	1 500	1 500	1 500
El-biler og ladestasjoner	300	900	300	300
Nytt digitalt system - biblioteket	250			
Uteområder skoler og barnehager	2 000	2 000	2 000	2 000
E-byggesak			300	
Egenkapitaltilskudd KLP	1 800	1 850	1 900	1 950
Kommunale bygg - påkostninger og nybygg				
Ålgård skole - rehab.	100	400	17 000	25 000
Bamsebo barnehage - rehab. gammel avdeling				4 300
Rettedalen 1 - ventilasjon og gulv				2 000
Brannforebyggende tiltak inkl Ålgård skole i 2021	450	250	250	250
Påkostning UU kom.bygg og brukerbehov	400	400	400	400
Solås skole - restiltak ombygging gammel ATO	200			
Oltedal skole og Bærland skole - nytt skolekjøkken		1 500		
Gjesdal ungdomsskole - vask og solskjerming	300	350		
Rettedalen 7 - ombygging og påkostninger		8 000	9 000	
Svømmehall	300			25 000
Oltedal skole - asfalt og autovern		250		
Asbest i bygg - kartlegging	200			
Ombygging Husafjell barnehage			3 500	
Flassabekken omsorgsboliger - lagerbod og søppelbod		200		
Nesjane barnehage - vognskur			600	
Kirkegårder, veier og G/S veier				
Trafikksikkerhet - strakstiltak	200	200	200	200
Vestlibakken - egenandel trafikksikkerhetstiltak	300			
Gjesdal kirkegård driftsområde utenom bygg		500		
Dirdal kirkegård inkl. parkeringsplass		200	3 500	
Rassikring Haugamork	200	1 300		
Damsikkerhet Flassavatnet	100	100	1 500	1 500
Sum utstyr bygg og veier	13 950	22 500	44 550	67 000

Se kommentarer til investeringsprogrammet neste side.

Utstyr m.m

Utstyr i henhold til beredskapsplan

Det er satt av 0,4 mill i 2021 til oppfølging av tiltak knyttet til ROS-analyse og beredskapsplan. Midlene er planlagt brukt til anskaffelse av strømaggregat og annet utstyr.

IKT – oppgraderinger infrastruktur og kapasitet

IKT- avdelingen i Gjesdal har kommet til et punkt der det må reinvesteres i infrastruktur som server og lagring. Etablert system går ut på dato med tanke på vedlikehold og sikker drift. I forbindelse med investeringen er det vurdert å bruke mer skytjenester, men inntil videre er dette en for kostbar løsning for Gjesdal kommune. Rådmannen har også vurdert å sette bort utstyr til f.eks. Green Mountain eller andre tilsvarende steder. Dette er også en for dyr løsning for Gjesdal kommune, og når vi har et godt fungerende datarom internt, mener rådmannen det er riktig å investere og drifte dette utstyret selv i de nærmeste 5-6 årene.

Digitaliseringsprosjekter

Det legges inn 500 000 til ulike digitaliseringsløsninger i hele organisasjonen i 2021, og 500 000 hvert år fra 2022-2024. En intern tverrfaglig gruppe foretar prioriteringer innenfor bevilget ramme.

Automatisering og digitalisering av bygg og anlegg

For å effektivisere drift og vedlikehold av bygg og anlegg legges det inn inntil 1,2 mill til innkjøp av roboter og sensorer innen byggforvaltning og teknisk drift.

Velferdsteknologi – helse og velferd

Det er satt av 1,5 mill årlig til innføring av ulike nye digitale/teknologiske løsninger i helse- og omsorgstjenestene. Midlene vil benyttes til tekniske løsninger, kompetansebygging og endringsprosesser som må gjennomføres for å få til en god gjennomføring. Velferdsteknologi er et viktig verktøy i møte med fremtidens demografiske utfordringer.

I 2021 er prioriteringene:

- VAR Healthcare
- Medisindispensere, digitale tilsyn/sensorteknologi, GPS klokker
- Fullelektronisk journal Geric
- Velferdsteknologisk knutepunkt
- Kompetanseheving og gevinstrealisering

IKT i skolen – til elevene

Gjesdalelevne skal bruke fremtidsrettede digitale verktøy i sin læring. Alle elever fikk sin digitale enhet i løpet av 2017. Det er fra 2020 lagt inn årlige midler til fornying av maskinparken, og dette videreføres i hele planperioden.

Ei-biler og ladestasjon

Satsing på innkjøp av elbiler fortsetter i hele planperioden, både til bruk innen helse og velferd, kultur og samfunn og fellestjenester.

Nytt digitalt system biblioteket

Det legges opp til å få på plass et helt nytt digitalt utlånssystem på biblioteket i 2021.

Uteområder skoler og barnehager

Det er et stort behov for påkostninger og oppgraderinger av uteområdene på flere barnehager og skoler. Fra og med 2021 legges det inn midler til å fornye lekeapparater og oppgradere uteområdene for å fremme økt friluftaktivitet.

E-byggesak

Programvare for bedre digital samhandling og mer effektiv saksbehandling.

Egenkapitaltilskudd KLP

Antatt krav til økt egenkapitaldekning i sykepleierordningen og fellesordningen. Årlig økning.

Kommunale bygg – påkostninger og nybygg

Ålgård skole – rehab.

Det foretas nøyere kartlegging av omfang og behov for rehabilitering av den eldste delen av skolen i løpet av 2021. Dette bør tas i 3 byggetrinn i løpet av en 3-års periode. Foreløpig planlagt oppstart for utførelse i 2023.

Bamsebo barnehage – påkostninger gammel avdeling

Det er betydelig slitasje på gammel avdeling i denne barnehagen. Det er behov for omfattende rehabilitering, noe som innebærer nye gulvbelegg, maling, elektro, varme/belysning, vinduer/dører m.m. Eventuell ombygging og tilrettelegging for universell utforming og enklere drift vil bli vurdert i prosjektet. Prosjektet er skjøvet ut i planperioden, i påvente av ny barnehage- og skolebruksplan som fullføres i 2021.

Rettedalen 1 – ventilasjon og gulv

Utskifting av gamle ventilasjonsanlegg og slitte gulvbelegg. Skifte av vinduer og støydempende tiltak er utført i 2020.

Brannforebyggende tiltak

Midler er lagt inn årlig for å utarbeide nye brannkonsepter for ytterligere brannsikkerhet i kommunale bygg. I tillegg ligger det inne konkrete tiltak på Ålgård skole i 2021.

Påkostning universell utforming kommunale bygg

Utbedring av adkomst til hovedfunksjoner i kommunale arbeids- og publikumsbygg.

Solås skole - resttiltak ombygging ATO

Etter at nybygg er tatt i bruk gjenstår det noen mindre tiltak for ombygging av gammel ATO avdeling.

Oltedal og Bærland skole – nytt skolekjøkken

Eksisterende elevkjøkken ved Oltedal skole og Bærland skole er gammelt, slitt og oppfyller ikke dagens krav. På Oltedal er det behov for mer bygningsmessige tilpassinger, gulvbelegg, maling, elektro og ventilasjon.

Gjesdal ungdomsskole -vask og solskjerming

Vask knyttes til forbedret hygiene med hensyn til smittevern, utføres i 2021 og solskjerming i 2022.

Rettedalen 7 – ombygginger og påkostninger

Det vises til egen sak angående dette. Prosjektet vil ikke bli realisert dersom en etter en samlet gjennomgang av alle kommunale bygg konkluderer med at bygget ikke skal inngå i kommunens fremtidige planer.

Svømmehall

Det legges opp til å videreføre noe arbeid med mulighetsstudie for ny svømmehall. Det er lagt inn midler i 2024 tilsvarende antatt kostnad for rehabilitering av gammel hall.

Oltedal skole – asfalt og autovern

Sette opp autovern samt asfaltere gang/sykkelvei bak skolen (HMS-tiltak).

Asbest i bygg – kartlegging

Kartlegge asbest i kommunale bygg med tanke på å unngå fremtidige helseskader.

Ombygging Husafjell barnehage

Det er gjort en foreløpig kalkyle med tanke på å endre bruken av barnehagen til andre formål. Behovet for dette bygget må avklares nærmere, og har tilknytning til tidspunktet for realiseringen av utbyggingen av ÅBOAS-kvartalet.

Flassabekken omsorgsboliger – lagerbod og søppelbod

I dag er det uteboder til hver leilighet, men det mangler lagerbod for basen for diverse utstyr som tilhører fellesarealer. I tillegg er det behov for et overbygg for søppeldunker.

Nesjane barnehage – vognskur

Det er behov for vognskur for oppbevaring av barnevogner. Dagens løsning der enkelte vogner plasseres inne i barnehagen og dermed opptar lekeareal er en dårlig løsning for barna.

Kirkegårder, veier og G/S veier

Trafikksikkerhet - strakstiltak

Arbeidsgruppen for vei og trafikksaker er styringsgruppe for kommunens nye trafikksikkerhetsplan, og har ansvar for den årlige revideringen av tiltakslisten i planen. Arbeidsgruppen får et økonomisk handlingsrom til å følge opp konkrete innspill om trafikksikkerhetstiltak. Midlene skal gå til tiltak som er i tråd med målsettingene i trafikksikkerhetsplanen, og prioritere innspill som kommer via skolemiljøutvalgene og barnetråkk-registreringer.

Vestliveien – egenandel trafikksikkerhetstiltak

For 2021 ligger det inne en egenandel knyttet til tiltak i Vestlibakken, der vi får tilskudd fra fylkets trafikksikkerhetsutvalg (FTU).

Gjesdal kirkegård driftsområde

Oppbevaring av kirkegårdsmasser i forbindelse med gravlegging. Etablere en god måte til å ta vare på rester fra gamle graver.

Dirdal kirkegård inkl. parkeringsplass

Foreløpig er dette tiltaket prioritert i 2023, i henhold til gjeldende plan for 2020-2023. Saken vil bli endelig avgjort første halvdel av 2021, både omfang og tidspunkt for gjennomføring.

Rassikring Haugamork

Veien til Haugamork har et parti med fare for steinsprang som må sikres.

Damsikkerhet Flassavatnet

Betongdammen ved Flassavatnet tilfredsstiller ikke krav i Damsikkerhetsforskriften og krever ombygging.

Foto: Geir Einarsen

3.c. Investeringsprogram idrett og friluftsliv

Plan for idrett og friluftsliv (2B-2)

Prosjektnavn	Planperioden				
	2021	2022	2023	2024	Totalt
Nærmiljøanlegg					
Kunstgressdekke Raudviga balløkke					470
Ålgård sentrum - aktivitetsanlegg ungdom					1 320
Hinderløype Bærland skole					125
Aktivitetsanlegg Bærland					875
Kunstgressdekke Opstad ballbinge					210
Ordinære anlegg					
Belysning turvei Oltedal					1 700
Ålgårdhallen - flerbrukshall					56 300
Ombygging til turnhall					6 200
Fotballhall - (kunstgress og lysanlegg)					1 200
Sandvolleyballbane Gjesdal idrettspark					300
Dagsturhytta	300				1 500
Oltedalhallen - flerbrukshall					33 000
Påkostninger Gjesdalhallen trinn 4			4 000	4 000	8 000
Fornyng kunstgress idrettsparken				4 000	4 000
Kulturbygg/friluftsliv					
Sanitæranlegg Frafjord	1 300				1 300
Upprioriterte anlegg					0
Gjesdal IP - tennisbaner					0
Kunstgrasbane Dirdal					0
Sum utgifter	1 600	0	4 000	8 000	13 600
Utbetalt tilskudd kommunale	0	-800	-1 000	-500	-2 300
Netto finansiering kommunale	1 600	-800	3 000	7 500	11 300

Kommentarer til tiltak idrett og friluftsliv

Anlegg uten kommunal bevilgning

Mange anlegg som står oppført i plan for idrett og friluftsliv er anlegg/tiltak som er gjennomført eller planlegges gjennomført uten kommunale bevilgninger. Noen av disse er realisert, og kommunen har forskuttet forventede spillemidler. Anleggene må legges inn i prioritert rekkefølge i forhold til søknad om spillemidler.

Belysning turvei Oltedal

Kommunale midler til dette er bevilget i 2019 og 2020, og arbeidet ble i hovedsak utført høsten 2019.

Ålgårdhallen - flerbrukshall

Hallen er ferdigstilt. Grunnlag for søknad om spillemidler er 56,3 mill. Idretten selv har stått for utbyggingen og har etablert et aksjeselskap for bygging og drift. Kommunen bidrar med løpende delfinansiering av lån og lånegaranti.

Ombygging til turnhall

Arbeidet er ferdigstilt med et foreløpig grunnlag for søknad om spillemidler på 6,2 mill.

Fotballhall-kaldhall (kunstgress og lysanlegg)

Samlet kostnad er vesentlig høyere, men det er kun lysanlegg og kunstgress som utløser spillemidler.

Sandvolleyball-bane ved Gjesdal idrettspark

Er realisert sommeren 2020. Grunnlag for søknad om spillemidler er 300 000.

Dagsturhytta

Realiseres i samarbeid med fylkeskommunen.

Oltedal Flerbrukshall

Antatt foreløpig total kostnad på 33 mill. Etter innspill fra prosjektgruppe legges det opp til samme måte å realisere prosjektet på som for Dirdalhallen og Ålgårdhallen.

Påkostninger Gjesdalhallen

Flere tiltak er utført, men det gjenstår diverse tiltak i henhold til vedlikeholdsplan for hallene. Tiltakene er skjøvet ut i planperioden.

Fornyning kunstgress idrettsparken

Banedeckket er slitt og trenger fornying.

Sanitæranlegg Frafjord

Prosjektering og bygging av nye offentlig toalett i Frafjord, estimert pris 1,3 mill.

Ikke prioriterte anlegg

Tennisbaner Gjesdal idrettspark og kunstgrasbane Dirdal er ikke prioriterte anlegg.

3.d. Investeringsprogram: Boligsosial- og boligpolitisk handlingsplan, Ålgård sentrum og tomteområder

Boligsosial- og boligpolitisk målsetting (2B-3)

Helhetlig boligutvikling tilpasset fremtidens behov

Gjesdal kommune har de siste to årene styrket ressursinnsatsen for å realisere boligpolitiske og boligsosiale målsettinger. Infrastruktur er ferdig utbygd i Ålgård sentrum. Dette legger til rette for å bygge ut konsentrert bebyggelse nær kollektivtransport og store handelssentre. I dette området kan både boligsosiale og boligpolitiske målsettinger realiseres. I tillegg har kommunen en aktiv rolle knyttet til nye boligfelt for både sentralt og spredt bebyggelse.

Boligkontor ble opprettet 1. august 2019, og dette kom i full drift fra og med mars 2020. Boligkontoret har en sentral rolle i arbeidet med realisering av vedtatte målsettinger og oppfølging av vedtak knyttet til mulighetsstudiet som ble ferdigstilt våren 2020.

I **Kodlidalen** ble reguleringsplan for 132-200 boenheter godkjent sommeren 2018. Opparbeidelsen av byggetrinn 1 startet opp sommeren 2019, og høsten 2020 er det gitt igangsettelsestillatelse til nærmere 40 boenheter. Ledningsnett og grunnarbeider for veioppbygging i byggetrinn har startet opp høsten 2020. Det har vært god framdrift og godt salg i byggetrinn 1, de første boligene antas å stå ferdige sommeren 2021.

Målgrupper og fremdrift

Det er behov for at det utvikles løsninger som legger til rette for at vi kan sikre bærekraftige boligløsninger for førstegangsetablerer, vanskeligstilte, mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldre. Boligløsningene i Ålgård Sentrum og Kodlidalen må være med å redusere behovet for heldøgnsboliger.

Det vil derfor være viktig med sosiale møteplasser, universelt utforma boliger, boliger som er fremtidsretta med tanke på bruk av teknologi, og noen konsepter bør ha servicetilbud.

Medskaping av fremtidens boliger

Kommunen legger vekt på å utvikle områdene i samarbeid med innbyggere, private utbyggere, Husbanken og andre relevante samarbeidsaktører. Det er avholdt og vil bli avholdt flere boligsamråd ved utvikling av de ulike områdene.

Kodlidalen bygges det ut sammen med private utbyggere som selger sine boliger på det private markedet. Salget går svært godt, og byggearbeidet er godt i gang på de fleste delfeltene. Kommunen legger ut eneboliger for tildeling etter Gjesdalmodellen. Fra og med 2. byggetrinn vil kommunen også kunne tilby boliger til andre målgrupper, eksempelvis førstegangsetablere eller andre med boligbehov.

I **Ålgård sentrum** er det under utvikling et boligkonsept med lettstelte boliger. Boligkonseptene kan være samarbeid mellom privat og offentlig eller bare privat initiert. Anbud skal sendes ut før jul 2020.

ÅBOAS – kvartalet skal i hovedsak ivareta kommunens behov for heldøgnsplasser. Sykehjemmet på Solås og Ålgård BOAS har i dag en samlet kapasitet på 64 plasser. Arealene er ikke optimalt utnyttet, og heldøgntjenestene som utføres har potensiale for effektivisering og en mer hensiktsmessig organisering. Tidlig i 2020 forelå mulighetsstudiet med forslag til anbefalt utbygging av dette kvartalet. Første utbyggingstrinn forventes innen 5 år, da sentrum skal bygges ut først.

Utbyggingene av sentrum og ÅBOAS skjer i tett samarbeid Husbanken, både i forhold til planlegging, gjennomføring og finansiering.

Kommentarer til foreslåtte tiltak kommunale boliger

- Det settes av 7 mill pr år i planperioden til kjøp av kommunale boliger.
- Oppstart av realiseringen av bofelleskap med heldøgns omsorg foreslås utsatt til 2023, mens forprosjekt og prosjektering er lagt inn i 2021-2022.
- Det settes av midler i 2021 og 2022 som gir muligheter for å realisere boligprosjekt i et offentlig – privat samarbeid med vekt på medvirkning med innbyggere og utbyggere.

Kjøp/bygging kommunale boliger (tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024
Kjøp kommunale boliger	7 000	7 000	7 000	7 000
Boliger med heldøgns omsorg		3 000	20 000	100 000
Offentlig - privat samarbeid tilrettelagte boliger	10 000	40 000		
Samlet	17 000	50 000	27 000	107 000

Finansiering	2021	2022	2023	2024
Tilskudd fra Husbanken 20 %/40 %	1 100	14 200	9 000	33 000
Mva refusjon	0	600	4 000	20 000
Låneopptak	15 900	35 200	14 000	54 000
Samlet	17 000	50 000	27 000	107 000

Utvikling av infrastruktur til tomteområder (2B-4)

Riving gammelt klubbhus ÅFK

Det foreslås å rive ÅFK sitt gamle klubbhus i sentrum iht. vedtatt reguleringsplan. Bygningen skal ikke ha noen bruk etter at testprosjektet med de førerløse bussene avsluttes i mars 2021.

Kodlidalen – utbygging av infrastruktur

Det er lagt inn midler ut fra planlagt fremdrift for en helhetlig utbygging av boligfeltet med inntil 200 boenheter. Farten i den videre utviklingen av feltet vil avhenge av salgstakten, og det er i fireårsperioden lagt inn salg av tomter/delfelt tilsvarende kostnader for videre utbygging av infrastruktur.

Adkomstvei idrettspark og boligfelt Kodlidalen

Etter at første byggetrinn ble avsluttet våren 2019, har tunnell og vei blitt benyttet til for utbygging av Solås skole, idrettshaller og infrastruktur i Kodlidalen. Det foreslås å ferdigstille den delen av adkomsten som betjener Gjesdal idrettspark og hele utbyggingen av boligfeltet i Kodlidalen i 2021. Den delen som muliggjør adkomst til felt D nord for tunnelen foreslås realisert i 2023 og 2024, da under forutsetningen av at det foreligger en revidert utbyggingsavtale for dette boligfeltet.

Bro og ferdigstilling Ålgård sentrum

Ny gangbro over Figgjoelven foreslås utført i 2022, i tråd med gjeldende plan. Kostnad for en 60 m lang gangbro er kostnadsestimert til 10 MNOK basert på erfaringspriser og på lignende prosjekter i regionen de siste år.

Tomteområder og sentrumsplan (tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024
Riving gammelt klubbhus ÅFK	1 000			
Kodlidalen boligfelt – infrastruktur	16 000	15 000	15 000	15 000
Adkomstvei idrettspark og Kodlidalen	20 000		25 000	30 000
Bro Ålgård sentrum		5 000	5 000	
Samlet	37 000	20 000	45 000	45 000

Finansiering	2021	2022	2023	2024
MVA-kompensasjon	7 400	4 000	9 000	9 000
Salg fast eiendom	16 000	15 000	15 000	15 000
Låneopptak	13 600	1 000	21 000	21 000
Samlet	37 000	20 000	45 000	45 000

3.e. Investeringsprogram: selvfinansierende tjenester – vann, avløp og renovasjon

Selvfinansierende tjenester VAR (2B-5)

Prosjektnavn (tall i hele tusen)	Område	2021	2022	2023	2024
Sanering overvannsledning Opstad	VA	1 000			
Spillvannsledning under E39	A	2 100			
Sanering Slakthusbakken	VA	2 500			
Prosjektering / Sanering - Spillvann fra kongeparken via flushus (E39)	A	4 500			
Restarbeid Høydebasseng Bærlund - ventilkammer	V	300			
Utskifting av vannledning Bethelvieen	V	300	3 700		
Prosjektering sanering Fotlandsveien	VA	400	3 000	1 500	
Sanerings - VA Fiskebekk - Tydebærveien	VA	3 000	6 000	8 000	
Årlig utskifting av et kjøretøy (over 7 år)	VA	800	400	400	400
Gravemaskin 10 tonn	VA	2 000			
Taljefornyng VA stasjoner	VA	800			
Omlagging trykksoner Ålgård sentrum	V	500			
Prosjektering- Ny kloakkpumpe (tørroppstilt)	A	200		1 000	1 000
Radio frekvenssignaler over på Mobilnett	VA	800			
Containere husholdningsavfall	R	250	250		
Utskifting av vannkryss i Gjesdal kommune	V		1 000		
Utskifting vannledning Litlehølen	V		1 500		
Termosikring høydebasseng Varaliå	V		200	800	
Ringledning Pålskjær - Øvre Ustigbakken	VA			300	2 000
Omlagging spillvann - gamle Jæderfabrikk	A			400	
Risikovurdering av bekker og kulverter	A			500	500
Sikring vannforsyning Ålgårdsslåttan	V				400
Sanering Kyrkjeveien	VA				8 000
Sum		19 450	16 050	12 900	12 300

V = vann, A = avløp og R = Renovasjon

Sanering overvannsledning Opstad

Overvannsledning kollapse i Bjørkeveien. Gammelt stålrør er rustet vekk. Det ble lagt en strøpe inn i eksisterende overvannsrør, en rimelig og god løsning som har gitt stor besparelse. Litt arbeid gjenstår i 2021, asfaltering og oppgjør grunneier.

Spillvannsledning under E39

Arbeidet med sanering av spillvannsledning er i slutfasen, det er lagt ny vannledning og fiberledning under E39 og Figgjoelva til Kongsgata med «NoDig» løsning og klargjøring for nytt vippekammer/pumpestasjon. Dette gir også ringvirkninger med forsterkning av vannforsyning til Opstad og Kongsgata.

Sanering Slakthusbakken

Sanering av gamle kummer under Krambugaten for å kunne motta overvann og avløp fra nye boliger i Slakthusbakken.

Spillvann fra Kongeparken - via flush-hus

Gammel avløpsledning fra Kongeparken er tett, noe som innebærer at ferskvann benyttes for å holde avløpet åpent. Dette prosjektet gir årlig innsparing knyttet til vannforbruk på i underkant av 150 000 kr.

Restarbeid ventilkammer Bærlandbassenget

Oppgradering av gammelt ventilkammer fra 1931 da dette er utdatert og ikke funksjonelt og driftsvennlig. Dette for å kunne fortsette å levere trygt drikkevann.

Utskifting av vannledning Bethelveien

Sanering av AC ledning med tilhørende avløpsledning. Gjelder tiltak 1 i hovedplan, kun prosjektering i 2021. Sanering bør utføres samtidig som arbeid i Fotlandsveien.

Prosjektering sanering Fotlandsveien

Mulige feilkoblinger som medfører økte vannmengder i spillvannsledning ved økt nedbør. Her må det startes med kartlegging og prosjektering, for videre innspill av prosjekter til økonomiplan. Ved kraftig nedbør er det risiko for at vann kommer inn i kjellere i dette området. Bør utføres samtidig som Bethelveien.

Sanering VA – Fiskebekk - Tydebærveien

Utbedring av ledningsnett på Solås-/Fiskebekksiden. Anlegget gir et bedre avløpsnett med mindre fremmedvann, sikrere avløpsforhold og nyere nett. Det ble avdekket dårlig ledningsnett i enkelte områder, men prosjektet har vært satt på vent fordi saneringen på Opstad måtte prioriteres først. Arbeidet er ferdig prosjektert.

Utskifting av kjøretøy og maskiner

Mange kjøretøy i teknisk drift er eldre enn 10 år og moden for utskifting, med en årlig investering vil vi kunne ha en kontinuerlig utskifting. Utskifting til 7 år syklus bidrar til lavere reparasjonskostnader.

Gravemaskin 10 tonn

5,5 tonn maskin er moden for utskifting og en ønsker i den forbindelse en større maskin som også kan bidra til daglig drift og anleggsarbeid i egenregi.

Taljefornyning VA stasjoner

Taljer i høydebasseng og pumpestasjoner er mellom 20-30 år og krever resertifisering, det må vurderes om kost nytte er identisk med nyinnkjøp.

Omlegging trykksoner Ålgård sentrum

Vann fra IVAR direkte går i dag opp til ulike områder i Ålgård. Det er da viktig at vi optimaliserer denne sonen mest mulig, det må settes ned nye kummer med kryss, slik at vi ikke trenger å pumpe vann opp til høydebassengene for så å slippe det ned på selvfall.

Prosjektering og etablering – ny kloakkpumpe (tørr oppstilt)

Stasjoner er utslitte og trenger kraftig opprusting/utskifting i henhold til dagens HMS-krav. Vi bør ha tørroppstilte pumper for ikke utsette operatøren for bakterier. Pumper står i dag nede i kummen.

Radio frekvenssignaler over på Mobilnett

Krav fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom). Vi får ikke lengre lov til å benytte frekvenser i området som sendes på i dag. Radiofrekvens signaler må over på Mobil nett (Com4 / RIA)

Containere husholdningsavfall

Utvide tilbudet av nedgravde containere hvor forholdene ligger til rette for å oppnå en optimal innsamling, tryggere innkjøring og mindre trafikk med store biler i gater med vanskelige kjøreforhold.

Utskifting av vannkryss i Gjesdal kommune

Utskifting av gamle vannkummer er viktig HMS-tiltak for arbeidere og sikker forsyning for abonnenter. Det er i dag mange kummer som ikke kan stenges, de er heller ikke sikre å arbeide med.

Utskifting spillvannsledning Litlehølen

Eksisterende spillvannsledning ligger med ujevnt og dårlig fall. Spyles jevnlig for å utsette kostnad.

Termosikring høydebasseng Varaliå

Termosikring er under armert høydebasseng. Høydebassenget sprekker og lekker pga temperatursvingninger. Rapport er fra 2006. Termosikring vil kunne sikre lang levetid for høydebassenget.

Ringledning Pålskjær - Øvre Ustigbakken

Nedre sone i Oltedal som også fungerer som krisevannforsyning for IVAR regionen har pr. i dag bare enveis forsyning. Ny ringledning ved Pålskjær er nødvendig for to-veis sikker forsyning.

Omlegging spillvann – gamle Jæderfabrikk

Tiltak 17 i hovedplanen. Dagens spillvannsledning har manglende fallforhold og kvalitet som medfører høye driftsutgifter. Omlegging i ny trase med pumpestasjon. Overordnet plan nødvendig.

Risikovurdering av bekker og kulverter

Utarbeide studie, vurdere risikoområder knyttet til klimaendringer, dokumentere eventuelle tiltak for framtidige klimaendringer.

Sikring vannforsyning Ålgårdsslåten

Tiltak 6 i hovedplan. Ringledning fra Høljaberget til Ålgårdsslåten med tilhørende trykkreduksjon. Dagens situasjon er en lang endeledning. Denne vil sikre forsyning til Ålgårdsslåten, Kongsgata og Opstad.

Kartlegging og sanering Kyrkjevegen

Mulige feilkoblinger som medfører økte vannmengder i spillvannsledning ved økt nedbør. Her må det startes med kartlegging og prosjektering, for videre innspill av prosjekter til fremtidige handlings- og økonomiplaner. Overvannsledninger er ikke tilstrekkelig dimensjonert etter dagens krav. Fordrøynings basseng på 750m³ må etableres i forbindelse med saneringsarbeidet.

3.f. Bevilgningsoversikt investeringer

Bevilgningsoversikt - investering	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Investeringer i varige driftsmidler	163 771	96 250	87 200	106 700	131 550	237 350
Tilskudd til andres investeringer		0				
Investeringer i aksjer og andeler	1 681	1 800	1 800	1 850	1 900	1 950
Utlån av egne midler		0				
Avdrag på lån	9 109	0				
Sum investeringutgifter	174 561	98 050	89 000	108 550	133 450	239 300
Kompensasjon for merverdiavg	-25 096	-13 910	-9 820	-8 550	-22 270	-43 540
Tilskudd fra andre	-2 841	-2 900	-1 180	-9 400	-9 400	-31 400
Salg av varige driftsmidler	-15 059	-7 800	-13 500	-25 000	-25 000	-30 000
Salg av finansielle anleggsmidler						
Utdeling fra selskaper						
Mottatt avdrag på utlån egne midler	-7 410	0	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Bruk av lån	-85 000	-64 000	-55 000	-52 600	-63 780	-118 360
Sum investeringsinntekter	-135 406	-88 610	-80 500	-96 550	-121 450	-224 300
Videreutlån	25 096	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Bruk av videreutlån	-25 096	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Avdrag på lån til videreutlån	9 109	10 000	12 000	13 000	14 000	15 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-13 476	-10 000	-12 000	-13 000	-14 000	-15 000
Netto utgifter videreutlån	-4 367	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-12 113	-9 100	-8 500	-12 000	-12 000	-15 000
Netto avsetn/bruk av bundne fond		0				
Netto avsetn/bruk av ubundne fond	-22 675	0				
Dekning av tidl. Års udekket beløp		0				
Sum overf. fra drift og netto avsetn	-34 788	-9 100	-8 500	-12 000	-12 000	-15 000

Etter ny kommunelov skal investeringsbudsjettet og handlings- og økonomiplan presenteres og vedtas ut fra oversikten over. Sum investeringsutgifter er presentert ut fra deltabeller tidligere i dokumentet. Samlede investeringer i planperioden er på ca 580 mill. Hovedtyngden av investeringer kommer de to siste årene i planperioden. De største enkeltprosjektene er da ferdigstillelse av infrastruktur for adkomst til boligfelt på Ålgård Nord (øst for Solbakkane), samt første byggetrinn i utbyggingen av ÅBOAS. Det er også lagt inn midler til påkostninger på Ålgård skole sent i perioden.

Foto: Reidun S. Skjørestad

Del 4 Vedlegg

4.a. Vedlegg - Gebyrsatser for 2021

KOMMUNALE GEBYRER FOR 2021

VAR- sektoren

VANN OG AVLØP

TILKNYTNINGSGEBYR:

	VANN	AVLØP
Gruppe 1: 0-649 m2 bruksareal (BRA)	Kr 12 850,-	Kr 15 340,-
Gruppe 2: 650-4999 m2 bruksareal (BRA)	Kr 38 540,-	Kr 46 040,-
Gruppe 3: over 5000 m2 bruksareal (BRA)	Kr 116 670,-	Kr 138 050,-

ÅRSAVGIFT, FASTLEDD:

Gruppe 1: 0-649 m2 bruksareal (BRA)	Kr 1 250,-	Kr 1 550,-
Gruppe 2: 650-4999 m2 bruksareal (BRA)	Kr 6 170,-	Kr 7 700,-
Gruppe 3: over 5000 m2 bruksareal (BRA)	Kr 30 840,-	Kr 38 510,-

VARIABEL DEL PR M3:

Kr 12,88 Kr 13,47

LEIE VANNMÅLER, On = 2,5 m³

Kr 350,- pr år

LEIE AV VANNMÅLER, On > 2,5 m³

Kr 700,- pr år

GEBYR FOR ØDELAGT/FROSSEN VANNMÅLER

Kr 1 000,- + verdi av ny vannmåler

RENOVASJON:

Husstander med 120 l restavfall /brun/papir/glass	Kr 2 640,- pr år
Husstander med 240 l restavfall /brun/papir/glass	Kr 4 480,- pr år
Husstander med 120 l restavfall /papir/glass/ kompostbinge	Kr 2 240,- pr år
Husstander med 240 l restavfall /papir/glass/ kompostbinge	Kr 3 820,- pr år

Fellesløsninger:

F1: med 120 l restavfall /brun/papir /glass	Kr 2 640,- pr år
F3: med 240 l restavfall + 2 brune/papir/glass	Kr 5 280,- pr år
F5: med 660 l restavfall + 6 brune/glass/2x660papir	Kr 14 480,- pr år
Fellesløsninger med kompostbinge i stedet for brune dunker gis 15 % reduksjon	
Fellesløsning m/nedgravde beholdere (pr. abonnement.)	Kr 2 240,- pr år

Bleiedunk

Kr 600,- pr år

Hytterrenovasjon

Kr 1100,- pr år

Byttegebyr for renovasjonsdunker

Kr 150,- pr gang

FEIEGEBYR:

Kr 280,- pr år/pipe

SLAMAVSKILLERE:

Kr 960,- pr år

Tømming av private slamavskillere

Gebyr månedsfaktura (frivillig - kommunale gebyr)
(ikke mulig å bestille månedsfaktura for de med vannmåler eller
hytterenovasjon)

Kr 50,- pr mnd

GRAVEGEBYR:

Behandlingskompensasjon pr utstedt gravemelding i kommunalt areal: Kr 1 500,-

I tillegg til alle satsene kommer 25 % merverdiavgift

Gebyr etter vedtekter for kirkegårdene i Gjesdal kommune

TJENESTEKR. PR. ÅR	BESKRIVELSE
Feste av grav: 225,-	Faktureres hvert 4.år
Stell av grav: 1 100,-	Inkluderer 4 årlige stell
Engangskjøp selvvanningskasse: 500,-	
Kistegrav for avdøde som ikke er bosatt i kommunen: 3 100,-	
Urnegrav for avdøde som ikke er bosatt i kommunen: 1 100,-	

Forskrift om gebyrregulativ for saksbehandling etter plan- og bygningsloven i Gjesdal kommune 2021

KAP. 1 - ALMINNELIGE BESTEMMELSER

§1 GEBYRET INNBEFATTER

Gebyret innbefatter saksbehandling, dokumentkontroll og tilsyn.
I byggesaker utstedes gebyret til tiltakshaver (hjemmelshaver ved delingssaker). I plansaker utstedes gebyret til forslagsstiller dersom ikke annet er avtalt.

§2 BETALINGSPLIKT

Alle som får utført tjenester etter dette regulativet skal betale gebyr. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

§3 TIDSPUNKT FOR BEREGNING AV GEBYR OG BETALINGSTIDSPUNKT

Ved beregning av gebyr benyttes gebyrsatsene på søknadstidspunktet.

- Plansaker faktureres i en to-gang:
 - gebyr for oppstart faktureres sammen med referat fra oppstartsmøte
 - resterende gebyr faktureres før saken tas opp til førstegangsbehandling.Gebyr skal ilegges selv om reguleringsplanen blir avvist av kommunen.
- Byggesaker faktureres med 50 % av fullt gebyr ved rammetillatelse. De resterende 50 % faktureres når igangsettingstillatelse gis. Ved delt igangsettingstillatelse betales særskilt gebyr for hver gitte tillatelse fra og med nr.2.
- Øvrige saker / dispensasjoner faktureres ved behandling av søknad.

§4 TILLEGGSGEBYR

Gebyr for behandling av ulovlig byggetiltak og for behandling av saker/tiltak som ikke er omhandlet i gebyrregulativet beregnes etter medgått tid med 1000,- pr time.

§5 URIMELIG GEBYR

Hvis gebyret anses å være åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader kommunen har hatt med saken eller anses urimelig av andre grunner, kan rådmannen fastsette et passende gebyr.

§6 VED KOMBINERTE BYGG

Består bygningen av flere funksjoner beregnes gebyret etter den del som har størst areal.

§7 DISPENSASJONSSØKNADER

Det beregnes ett gebyr pr. dispensasjonsbehandling.

Se pkt. 2.10.

§8 REGULERING AV GEBYRSATSER

Gebyrregulativet reguleres normalt ved årsskiftet i forbindelse med behandling av økonomiplanen. Regulativet kan også endres på andre tidspunkt.

Endring kunngjøres i lokalpressen.

§9 AVSLAG

Ved vedtak som medfører avslag på søknad, blir tiltakshaver kun belastet gebyr for dispensasjonsbehandlingen (maks et dispensasjonsgebyr).

§10 KLAGEADGANG

Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages der gebyrregulativet følges. Rådmannens avgjørelse av søknad om reduksjon av gebyr kan påklages etter reglene i forvaltningsloven.

KAP. 2: SÆRSKILTE BESTEMMELSER

2.1	REGULERINGSPLANER	GEBYR
	Oppstart av detaljreguleringsplan	15 000
	For areal til og med 2 000 m ²	33 700
	For areal over 2 000 m ² til og med 5 000 m ²	55 700
	For areal over 5 000 m ² til og med 10 000 m ²	69 400
	For areal over 10 000 m ² til og med 20 000 m ²	90 450
	For areal over 20 000 m ² betales et tillegg på	1 250 pr. påbegynt 1 000 m ²
	Tilleggsgebyr for bygningsareal (BRA)	745 pr. 100 m ² tillatt BRA
	For masseuttak, massefyllinger og andre planer med store arealkrevende uspesifiserte flater	Hele oppstartgebyret + 50 % av arealgebyret
	Max. gebyr	500 000

2.2	ENDRINGER AV REGULERINGSPLAN	GEBYR
	For areal til og med 1000 m ²	10 000
	For reguleringsendringer opp til 1000 m ² kan kommunen være behjelpelig med å utarbeide digitalt plankart i samsvar med de tekniske kravene i sosi-standarden for arealplaner – det skal da betales et tillegg for dette arbeidet.	4 000
	For areal fra 1001 m ² til og med 2 000 m ²	13 700
	For areal over 2 000 m ² til og med 5 000 m ²	21 600
	For areal over 5 000 m ² til og med 10 000 m ²	28 600
	For areal over 10 000 m ²	42 250

2.3	KONSEKVENsutREDNING	GEBYR
	Konsekvensutredning	75 % av arealgebyret for tilsvarende reguleringsplan

TILTAK SOM KREVER SØKNAD OG TILLATELSE ETTER § 20-1		
For garasjer byggemeldt sammen med bolig betales kun gebyr for bolig. Ved ufullstendig søknad se pkt. 2.15		
2.4	Tiltak etter § 20-4 som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver.	
a.	Mindre tiltak på bebygd eiendom (SAK 10 § 3-1)	7 100
b.	Alminnelige driftsbygninger i landbruket ≤ 1 000 m² bruksareal (BRA) (SAK10 § 3-2)	7 100
c.	Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg	7 100
d.	Fradeling, oppretting av feste, arealoverføring (Maks behandlingsgebyr pr. søknad kr. 20 000.)	7 100
e.	Andre mindre tiltak	7 100
f.	Tiltak nevnt i pkt. a-e hvor det dispenseres fra plan – ikke eget gebyr for dispensasjon	10 300
g.	Riving av tiltak nevnt i pkt. a+b og som ikke er SEFRAK-registrert. Andre rivingssøknader se pkt.2.13	5 000
h.	Endring av gitt tillatelse 50 % av gebyr i pkt.2.12	2 500
Tiltak etter § 20-3 som krever søknad og tillatelse og har krav om ansvarlig foretak		
2.5	BOLIGER,	
a.	Enebolig (111, 113)	17 200
b.	Enebolig med hybel/sokkelleilighet /tomannsbolig (112, 121-124)	22 300
c.	Rekkehus, pr. boenhet (131,133)	11 450
d.	Andre småhus (ikke over 4 leiligheter pr. hus) (136)	33 400
e.	Bygg i 2 eller flere etasjer med 5 eller flere leiligheter (141 - 146)	44 500
f.	Terrassehus, pr. boenhet (135)	11 450
g.	Bygning for bofellesskap (150)	33 400
h.	Tilbygg/påbygg/ombygging, tiltak a-g ≤ 50m² BRA/BYA Tilbygg/påbygg/ombygging > 50 m² BRA/BYA Ved ombygging tiltak a-g ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg	7 100 11 450
2.6	VERKSTED, INDUSTRIBYGG OG LAGER	

a.	Etasjebygg for fabrikk eller verksted, verksted kombinert med kontor og andre industribygg.	44 550
b.	Tilbygg / påbygg tiltak a-b	22 300
c.	Ombygging tiltak a-b, 50 % av fullt gebyr i vedkommende kategori	

2.7	KONTOR-, FORRETNINGS- ELLER ANDRE NÆRINGSBYGG	
a.	Kontorbygg og forretningsbygg (300 - 500)	55 750
b.	Tilbygg / påbygg tiltak a-b	22 300
c.	Ombygging tiltak a-b < 50 % av totalt BRA, betales med i 50 % av fullt gebyr i vedkommende kategori Ombygging tiltak a-b ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)	

2.8	HOTELL OG RESTAURANTBYGG	
a.	Hotell og restaurantbygg (500)	55 700
b.	Tilbygg / påbygg	27 800
c.	Ombygging < 50 % av totalt BRA, 50 % av fullt gebyr i vedkommende kategori Ombygging ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)	

2.9	BYGG FOR OFFENTLIGE OG PRIVATE TJENESTER	
a.	Bygg for offentlige og private tjenester, (600 – 700)	55 700
b.	Omsorgsboliger, pr. boenhet	7 100
c.	Tilbygg / påbygg tiltak a-b < 200m² BRA Tilbygg / påbygg tiltak a-b ≥ 200m² BRA	16 750 22 300
d.	Ombygging tiltak a-b < 50 % av totalt BRA, 50 % av fullt gebyr i vedkommende kategori Ombygging tiltak a-b ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)	

2.10	ANDRE BYGG	
a.	Fritidsbolig (160)	17 200
b.	Camping-/utleiehytte, pr. enhet (524)	11 800
c.	Garasje/uthus/anneks/naust (181, 182, 183) > 70m²	7 100
d.	Driftsbygninger > 1000 m² BRA. (≤ 1000 m² se 2.18)	17 200
e.	Andre bygg	7 100
f.	Tilbygg / påbygg tiltak a-e	7 100
g.	Ombygging tiltak a-e < 50 % av totalt BRA Ved ombygging tiltak a-h ≥ 50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)	7 100

2.11	DISPENSASJONER	
a.	Enkel dispensasjonsbehandling, pr. dispensasjon (uten høring og /eller politisk behandling, maks 21 000,- samlet pr. sak)	7 200
b.	Dispensasjonsbehandling som krever høring eller politisk behandling (til FM og FK) pr.sak	16 200
c.	Dispensasjonsbehandling som krever høring og politisk behandling (til FM og FK) pr.sak	27 000
d.	Dispensasjon fra reguleringsplan eller kommuneplan for fradeling til nye boligtomter	27 000
2.12	MINDRE ENDRINGER	
	Endring av tillatelse. Ved større endringer beregnes gebyr som ved ombygging. For tiltak etter §20-4 betales det 50% av gebyret ved endringer av gitt tillatelse.	5 000
2.13	ANDRE TILTAK	
a.	Bruksendring (Gebyr for ev. ombygging kommer i tillegg)	80 % av fullt gebyr i vedkommende kategori
b.	Riving av bygning $\leq 100 \text{ m}^2$ BRA	7 100
c.	Riving av bygning $\geq 100 \text{ m}^2$ BRA eller mer enn 10 tonn avfall	11 800
d.	Fasadeendring, tekniske installasjoner, innhegninger, gjerde, støyskjerm, skilt og reklameinnretninger	7 100
e.	Mindre avløpsanlegg < 50 personenheter PE	7 100
f.	Mindre avløpsanlegg > 50 personenheter PE	17 250
h.	Varige konstruksjoner/anlegg, basseng, støttemurer	7 100
i.	Vesentlig terrenginngrep: Massefylling, masseuttak mm.	17 250
j.	Forelegging av planer om tiltak (Nettstasjoner, trafokiosker)	7 100
k.	Andre søknadspliktige tiltak etter § 20-1 jf. § 20-3 og som ikke er nevnt ovenfor	7 100
2.14	DELT IGANGSETTING	
	Gebyr for igangsetting nr 2, 3, 4 osv.	3 000
2.15	FERDIGATTEST ELDRE BYGG	
	Ferdigattest for bygg med byggetillatelse eldre enn 5 år	3 000
2.16	UFULLSTENDIGE SØKNADER etter § 20-3	
a.	Avslutning av ufullstendig søknad etter 6 mnd	2 000
b.	Innhenting av opplysninger ved ufullstendig søknad	2 000

2.17	GEBYRTILLEGG FOR ULOVLIGE TILTAK Uavhengig av utfall. Kommer i tillegg til ordinært saksbehandlingsgebyr. Overtredelsesgebyr vurderes i tillegg, se pkt. 2.17	
a.	Behandling av søknad som er sendt inn etter at kommunen har avdekket ulovlig tiltak.	Ekstraarbeid etter medgått tid
b.	Behandling av søknad som er sendt inn uoppfordret etter at tiltaket er oppført.	Kun ordinært saksbehandlingsgebyr
c.	Behandling av søknad om tiltak hvor arbeid er igangsatt etter utgang av saksbehandlingsfrist, men uten at tiltaket tilfredsstiller vilkårene for tillatelse.	Ekstraarbeid etter medgått tid
d.	Tillegg ved oppstart før igangsettingstillatelse er gitt.	Ekstraarbeid etter medgått tid.
2.18	Overtredelsesgebyr	
	Overtredelsesgebyr	I samsvar med pbl. § 32-8 og SAK10 kap. 16

2.19	Godkjenning av ansvarsrett	
	Lokal godkjenning av foretak / godkjenning som selvbygger	1 000

Gebyrer for arbeider etter matrikkelloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:

1.1 Oppretting av matrikkelenhet

4.1.1. Oppretting av grunneiendom og festegrunn

areal fra 0 – 1000 m² kr 16 975.-
areal fra 1001 m² – økning pr. påbegynt da.kr 560.-
Punktfeste: kr 8 450.-
Maks gebyr: (pr.ny grunneiendom/festegrunn) kr 45 000.-

Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensende tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis følgende reduksjon i gebyret:

6 – 10 tomter: 10 % reduksjon
11 – 25 tomter: 15 % reduksjon
26 og flere: 20 % reduksjon

1.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Punktfeste: kr 8 450.-
Andre saker faktureres etter medgått tid. - se pkt. 4.9

1.1.3 Oppretting av uteareal på eierseksjon

Gebyr for tilleggsareal, samlet areal alle seksjoner
areal fra 0 – 250 m² kr 10 300.-
areal fra 251 m² – økning pr. påbegynt da.kr 1545.-

Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensende tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis følgende reduksjon i gebyret:

6 – 10 tomter: 10 % reduksjon

11 – 25 tomter: 15 % reduksjon
26 og flere: 20 % reduksjon

1.1.4 Oppretting av anleggseiendom

Gebyr for oppretting av anleggseiendom
areal fra 0 – 2000 m²kr 29 250,-
areal fra 2001 m² – økning pr. påbegynt da. Kr 1 150,-

1.1.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid. – se pkt 4.9

1.1.6 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Viser til 4.1.1, 4.1.2, 4.1.4 og 4.1.5. I tillegg kommer et tilleggsgebyr på 2 700.-.

1.1.7 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 4.1 og 4.2

1.2 Grensejustering

1.2.2 Grunneiendom

Ved grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.

areal fra 0 – 250 m²kr 4 750,-
areal fra 251 – 500 m²kr 7 140,-

1.2.3 Anleggseiendom

En anleggseiendom kan justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens arealet, men den maksimale grensen settes til 1000 m²

areal fra 0 – 250 m²kr 11 350,-
areal fra 251 – 1000 m²kr 14 640,-

1.3 Arealoverføring

1.3.2 Grunneiendom

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift

areal fra 0 – 100 m²kr 7 500,-
areal fra 101 – 250 m²kr 12 500,-
areal fra 251 – 500 m²kr 16 150,-

arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m² medfører en økning av gebyret på kr. 1 100,-

1.3.3 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan areal som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Arealet kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende areal.

areal fra 0 – 250 m²kr 16 100,-
areal fra 251 – 500 m²kr 20 760,-

arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m³ medfører en økning av gebyret på kr. 1575,-

1.4 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

For inntil 2 punkterkr 1 570,-
For overskytende grensepunkter, pr. punkt kr 300,-

1.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter

For inntil 2 punkter kr 6 180,-

For overskytende grensepunkter, pr. punkt kr 680,-
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid, se pkt 4.9.
Skal alle grenser for en eiendom klarlegges så skal det betales gebyr etter pkt. 4.1.1

1.6 Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan Rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.
Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunngitt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

1.7 Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider kr 175,-
Matrikkelbrev over 10 sider kr 350,-
Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.

1.8 Andre oppgaver

For arbeider som ikke passer inn i klassene over, vil arbeid bli fakturert slik:
Ingeniør / konsulent kr 775.- pr.time

1.9 Betalingsbestemmelser

Betaling skjer etter det gebyrregulativ og de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet.
Betaling kan kreves før forretning berammes eller annet arbeid igangsettes. Gebyrsatser inkluderer hjelpemannskap, bilgodtgjørelse, administrasjonsutgifter, merkemateriell og merking av grenser, tinglysningsgebyr kommer i tillegg

Gebyr for arbeid etter lov om eierseksjoner. LOV-2017-06-16-65, §15

1. Almennelige bestemmelser

Gebyrregulativet omfatter saksbehandling etter reglene i eierseksjonsloven og omfatter ikke tillatelser etter annet regelverk.

- 1.1. Gebyrsatsene inkluderer ikke tinglysningsgebyr eller event. dokumentavgift
- 1.2. For saker som ikke passer inn i de pkt og satser som er angitt i regulativet kan rådmannen av eget initiativ fastsette et passende gebyr.

2. Seksjonering

2.0	Oppretting av eierseksjoner	
2.1	1-4 seksjoner	8 000
2.2	5-10 seksjoner	10 000
2.3	Fra 11 seksjoner, tillegg pr ny seksjon	300

3. Reseksjonering

3.0	Endring av seksjoner og /eller fellesareal	
3.1	1-4 seksjoner eller fellesareal endres	8 000
3.2	5-10 seksjoner eller fellesareal endres	10 000
3.3	Fra 11 seksjoner, tillegg pr ny endret seksjon	300

4. Sletting/oppheving av seksjonert sameie

4.0	Sletting/oppheving av seksjonert sameie	
4.1	Saksbehandling	3 500

4.b. Vedlegg - Obligatoriske oppstillinger

Økonomisk oversikt - drift	2020	2021	2022	2023	2024
Driftsinntekter					
Rammetilskudd	356 000	353 600	358 500	363 100	368 500
Inntekts- og formuesskatt	324 700	350 300	351 700	353 000	354 300
Eiendomsskatt	16 500	19 500	22 000	22 200	22 400
Andre skatteinntekter	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	29 726	19 275	19 075	18 875	18 875
Overføringer og tilskudd fra andre	102 031	107 379	107 379	107 379	107 379
Brukerbetalinger	28 131	30 891	30 891	30 891	30 891
Salgs- og leieinntekter	71 932	76 840	76 840	76 840	76 840
Sum driftsinntekter	930 020	958 785	967 385	973 285	980 185
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	502 026	514 233	514 233	514 233	514 233
Sosiale utgifter	123 899	130 132	130 132	130 132	130 132
Kjøp av varer og tjenester	213 057	217 362	217 362	217 362	217 362
Overføringer og tilskudd til andre	48 540	50 023	55 023	61 823	66 523
Avskrivninger	47 060	47 386	47 386	47 386	47 386
Sum driftsutgifter	934 582	959 136	964 136	970 936	975 636
Brutto driftsresultat	-4 562	-351	3 249	2 349	4 549
Finansinntekter					
Renteinntekter	8 070	5 000	5 200	5 200	5 200
Utbytter	5 600	5 600	5 700	5 800	5 900
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	17 170	14 700	13 200	12 700	12 900
Avdrag på lån	33 860	33 800	36 000	36 000	35 400
Netto finansutgifter	-37 360	-37 900	-38 300	-37 700	-37 200
Motpost avskrivninger	47 000	47 000	47 300	47 600	47 900
Netto driftsresultat	5 078	8 749	12 249	12 249	15 249
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering	-9 100	-8 500	-12 000	-12 000	-15 000
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	2 014	-297	-297	-297	-297
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	2 008	48	48	48	48
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponert av netto driftsresultat	-5 078	-8 749	-12 249	-12 249	-15 249

Anskaffelse og anvendelse av midler (tall i hele tusen)	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Anskaffelse av midler					
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	930 020	958 785	967 385	973 285	980 185
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	24 610	24 500	42 950	56 670	104 940
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	137 670	118 600	117 500	129 780	185 460
Sum anskaffelse av midler	1 092 300	1 101 885	1 127 835	1 159 735	1 270 585
Anvendelse av midler					
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	887 522	911 750	916 750	923 550	928 250
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	96 250	87 200	106 700	131 550	237 350
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	112 830	102 300	104 050	104 600	105 250
Sum anvendelse av midler	1 096 602	1 101 250	1 127 500	1 159 700	1 270 850
Anskaffelse - anvendelse av midler	-4 302	635	335	35	-265
Endring i ubrukte lånemidler	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	-4 302	635	335	35	-265
Avsetninger og bruk av avsetninger					
Avsetninger	0	935	935	935	935
Bruk av avsetninger	4 362	686	686	686	686
Til avsetning senere år	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-4 362	249	249	249	249
Int. overføringer og fordelinger					
Interne inntekter mv	56 100	55 500	59 300	59 600	62 900
Interne utgifter mv	56 160	55 886	59 386	59 386	62 386
Netto interne overføringer	-60	-386	-86	214	514

4.c. Vedlegg - Prosjektliste – alle investeringer

Prosjektnavn - alle investeringer (tall i hele tusen)	2021	2022	2023	2024
Utstyr i henhold til beredskapsplan	400			
IKT - oppgraderinger infrastruktur, sikkerhet og kapasitet	1 750	600	600	600
Digitaliseringsprosjekter	500	500	500	500
Automatisering og digitalisering bygg og uteområder	1 200			
Velferdsteknologi - Helse og velferd	1 500	1 500	1 500	1 500
IKT i skolen - til elevene	1 500	1 500	1 500	1 500
El-biler og ladestasjoner	300	900	300	300
Nytt digitalt system - biblioteket	250			
Uteområder skoler og barnehager	2 000	2 000	2 000	2 000
E-byggesak			300	
Egenkapitaltilskudd KLP	1 800	1 850	1 900	1 950
Ålgård skole - rehab.	100	400	17 000	25 000
Bamsebo barnehage - rehab. gammel avdeling				4 300
Rettedalen 1 - ventilasjon og gulv				2 000
Brannforebyggende tiltak inkl Ålgård skole i 2021	450	250	250	250
Påkostning UU kom.bygg og brukerbehov	400	400	400	400
Solås skole - resttiltak ombygging gammel ATO	200			
Oltedal skole og Bærland skole - nytt skolekjøkken		1 500		
Gjesdal ungdomsskole - vask og solskjerming	300	350		
Rettedalen 7 - ombygging og påkostninger		8 000	9 000	
Svømmehall	300			25 000
Oltedal skole - asfalt og autovern		250		
Asbest i bygg - kartlegging	200			
Ombygging Husafjell barnehage			3 500	
Flassabekken omsorgsboliger - lagerbod og søppelbod		200		
Nesjane barnehage - vognskur			600	
Trafikksikkerhet - strakstiltak	200	200	200	200
Vestlibakken - egenandel trafikksikkerhetstiltak	300			
Gjesdal kirkegård driftsområde utenom bygg		500		
Dirdal kirkegård inkl. parkeringsplass		200	3 500	
Rassikring Haugamork	200	1 300		
Damsikkerhet Flassavatnet	100	100	1 500	1 500
Kjøp kommunale boliger	7 000	7 000	7 000	7 000
Boliger med heldøgns omsorg		3 000	20 000	100 000

Prosjektnavn - alle investeringer (fortsettelse)	2021	2022	2023	2024
Offentlig - privat samarbeid tilrettelagte boliger	10 000	40 000		
Adkomstvei og boligfelt Kodlidalen	20 000		25 000	30 000
Kodlidalen boligfelt	16 000	15 000	15 000	15 000
Riving ÅFK - huset	1 000			
Belysning og bro Ålgård sentrum		5 000	5 000	
Dagsturhytta	300			
Påkostninger Gjesdallhallen trinn 4			4 000	4 000
Fornyning kunstgress idrettsparken				4 000
Sanitæranlegg Frafjord	1 300			
Sanering overvannsledning Opstad	1 000			
Spillvannsledning under E39	2 100			
Sanering Slakthusbakken	2 500			
Sanering - Spillvann fra kongeparken via flushus (E39)	4 500			
Restarbeid Høydebasseng Bærland - ventilkammer	300			
Utskifting av vannledning Bethelheimen	300	3 700		
Prosjektering sanering Fotlandsveien	400	3 000	1 500	
Sanerings - VA Fiskebekk - Tydebærveien	3 000	6 000	8 000	
VAR - Årlig utskifting av et kjøretøy (ikke eldre enn 7 år)	800	400	400	400
Gravemaskin 10 tonn	2 000			
Taljefornyning VA stasjoner	800			
Omlegging trykksone Ålgård sentrum	500			
Prosjektering- Ny kloakkpumpe (tøroppstilt)	200		1 000	1 000
Radio frekvenssignaler over på Mobilnett	800			
Containere husholdningsavfall	250	250		
Utskifting av vannkryss i Gjesdal kommune		1 000		
Utskifting vannledning Littlehølen		1 500		
Termosikring høydebasseng Varaliå		200	800	
Ringledning Pålskjær - Øvre Ustigbakken			300	2 000
Omlegging spillvann - gamle Jæderfabrikk			400	
Risikovurdering av bekker og kulverter			500	500
Sikring vannforsyning Ålgårdsslåten				400
Sanering Kyrkjeveien				8 000
Totalt	91 021	110 572	135 473	241 324

4.d. Kostnadsoversikt pr. bygg

HMS-relaterte behov								
Bygning/bygningsgruppe	Ansvar og gjennomføring	Bygning	Innemiljø	Universell utforming	Brann og beredskap	Ytre miljø	Offentlige pålegg	SUM IK-BYGG
Sum alle bygg	1	19 921	1 476	4 847	178	1 269	0	27 692
Boliger								
SKOLER	1	8 390	1 175	2 684	72	739	0	13 061
Bærland skole	0	1 680	290	364	71	30	0	2 435
Bærlandshuset	1	0	0	0	1	0	0	2
Ålgård skole	0	1 520	300	486	0	463	0	2 709
Gjesdal u. skole	0	1 930	585	625	0	0	0	3 140
Solås skole	0	925	0	150	0	106	0	1 181
Solås skole SFO (tidl. Husafjell bh)	0	20	0	150	0	0	0	170
Oltedal skole	0	1 230	0	656	0	150	0	2 036
Dirdal skole	0	1 085	0	253	0	50	0	1 388
IDRETTSBYGG	0	6 259	0	115	0	5	0	6 379
Ålgård sv. Hall/gym	0	1 255	0	50	0	5	0	1 310
Gjesdalhallen	0	5 004	0	65	0	0	0	5 069
BARNEHAGER	0	1 153	251	504	4	25	0	1 937
Bamsebo barnehage	0	630	0	200	0	0	0	830
Solås barnehage	0	390	100	25	0	0	0	515
Oltedal barnehage ny	0	0	0	0	0	0	0	0
Nesjane barnehage	0	116	0	150	1	0	0	267
Kodlidalen barnehage	0	0	100	29	0	5	0	130
Gilja barnehage	0	0	0	104	0	0	0	104
Flassabekken barnehage	0	10	0	0	0	0	0	10
Øygardsvatnet barnehage	0	7	51	0	3	20	0	81
SYKEHEJEM	0	1 300	50	324	101	0	0	1 775
Solås bo- og rehab.	0	1 300	50	324	101	0	0	1 775
OMSORGSBYGG	0	247	0	443	1	0	0	691
Åboas	0	217	0	322	1	0	0	540
Oboas	0	0	0	121	0	0	0	121
Gboas	0	30	0	0	0	0	0	30
RÅDHUS/ADM. BYGG	0	2 572	0	777	0	500	0	3 849
Storahuset	0	950	0	100	0	0	0	1 050
Rettedalen 7	0	1 522	0	477	0	500	0	2 499
Rettedalen 11	0	100	0	200	0	0	0	300

Stasjonsbygget er ikke tatt med i oversikten.

Deler av kostnadsbehovet i IK-bygg finansieres innenfor egne driftsrammer.

Totalt behov	
TOTALT BEHOV - 2020	MERKNAD
183 101	
4 000	Estimert
131 295	
75 905	Ca. 76 mill. som rehab. anbefalt innen 2025
2	
47 473	Ca. 47 mill. som rehab. anbefalt innen 2024
3 140	
1 181	
170	
2 036	Det meste av behovet er bevilget i 2019 budsjett
1 388	Inkluderer ikke ombygging av gym/garderober
33 159	
25 115	Tilstandsrapport ble utarbeidet oktober 2017
8 044	
7 282	
4 456	Ca. 4,4 mill. som rehab. anbefalt innen 2022
2 315	Behov for oppussing av 1 avdeling
0	
267	
130	
104	
10	
81	
1 775	
1 775	
691	
540	
121	
30	
4 899	
2 000	Diverse utbedringer anbefales innen 2024
2 599	Midler til rep. av utv. mur er bevilget tidligere
300	

Gjesdal kommune

Rettedalen 1, 4330 Ålgård
Telefon 51 61 42 00

e-post: post@gjesdal.kommune.no

www.gjesdal.kommune.no
www.facebook.com/gjesdal